HENRICI NEVVTON EPISTOLÆ ORATIONES, *ET CARMINA.*

HENRICI NEVVTON

SIVÈ

DE NOVA VILLA,

SOCIETATIS REGIÆ, LONDINI,

Arcadiæ Romanæ, Academiæ Florentinæ,

Et ejus quæ vulgò vocatur della Crusca,

SOCII,

EPISTOLÆ,

ORATIONES, ET CARMINA.

Posteris, an aliqua cura nostri nescio: nos certè
meremur ut sit aliqua, non dico ingenio,
(id enìm superbum) sed studio, sed
labore, & reverentia Posterorum.

Plin. in Ep.

LUCÆ, Typis Dominici Ciuffetti. MDCCX.)(*Sup. Permissu.*

INDEX
EPISTOLARUM.

L. Ma-

IN

ILLUSTRISSIMO DOMINO

D. JOHANNI
SOMMERS
BARONI DE EVESHAM.

HENRICUS
DE NOVA VILLA. S.

LONDINUM.

I.

Uum per literas ſuas, Illuſtriſſime Domine, Martinius veſter, communis Amicus, Virque optimus, & cujus vita profeſſioni reſpondet, me pro ſolita benignitate minime celaverit, meas ex Italia Epiſtolas; ſeù pro veteri Amicitia, qua me ab ineunte ferè ætate dignatus fueris; ſæpiùs recreaveris, multiſque modis ornaveris ſublevaveriſque; ſeù pro rerum, ac perſonarum novitate, non multùm Tibi diſplicuiſſe: Studium inceſſit addendi etiam, & reliquas, juxtà temporis ordinem;

ut Tibi, & negotiorum meorum, & otii quoque mei ratio, & quasi quædam Historia constet. Tibi inquam, Summo in Patria Amico, summoque itidem Viro: Cui & dignitatem olim, quantumque in te fuerat, opes, atque famam, præsentis, ac futuri sæculi bona, accepta tulerim. Et cui quis alteri majus debere potest, quàm hujus vitæ subsidia, & ornamenta, & quasi Nominis æternitatem? Cui enim is ignotus esse potest, qui Sommero notus; quemque is inter interioris admissionis amicos tàm diù receperit? Præstiterit dignitate, & eloquentia, & rerum magnitudine Cicero; Vivit tamen Atticus, vivetque, & ab Amico, & Fautore Immortalitatem mutuatur. Sciat omnis posteritas, illum me inter suos admisisse, qui Privatus, (quàm anteacti temporis, & nascentis consuetudinis, ac amicitiæ lætus recordor!) in Academia, inter studia, & in Urbe, ac Foro deinceps, & vitæ innocentia, candore, & facilitate morum, scientia linguarum, artium, atquè rerum, pariquè facundia, longè æmulis, longè invidis præstiterit. Hæc & ipsi hostes dixerint, omnibus quippè nota, & ab omnibus credita. Qui sibi tantummodò, id sciens loquor, nec Tu aliàs paterere, Summo regni munere, non esse dignus videbatur: Qui invitus demum ad illud accesserit, eidemque ultra septennium, in-

invictissimo Sapientissimoque Regi Gulielmo, & Universis Hominum ordinibus, gratus, acceptusque, magno decòri, ac præsidio fuerit: & ab eo tandem, bonis mœrentibus, ac indignantibus, non invitus quoque, non reluctans discesserit. Id Hamtincurti vidit, agnovitque mirabundus, stupensque Talliardus, tunc apud Anglos Legatus; idem mox versis rebus, belli fortuna, & jure, apud eosdem, fortissimi Herois Malebruggii captivus neque malorum fortitèr toleratorum exempla ampliùs inter Veteres requirebat. Diùque quidem illud vacabat, maximorum olim commune votum, & multùm quærebatur, neque inveniebatur Successor. Dein equidem incidimus in tempora, tristia, Virtutibus infensa, & Reip: magis quàm Tibi adversa. Tu verò tandem de malitia hominum, deque ipsa invidia triumphasti: atque inauditum antea nostris Annalibus, neque solùm Reipublicæ Atheniensis, Romana, ac Batava, optimis, & de se optimè meritis Civibus ingratæ, ipsos Inquisitores accusationis puduit. Nunc verò sine titulo magnus, & potens, nec unius anni Consul; sine fascibus nostrum regis Orbem; qui Scotis adjectis, coalitisque in unum Gentibus; non situ quidem, sed moribus, ac mutuo metu, & solito accolarum odio disjunctis; quantùm vestra superant facundiæ, sapien-

tiæque trophæa ; illa bellica quæ ſola majoribus noſtris nota ; amplior ſanè, potentior, illuſtriorque, & Magnitudine, & Viribus; quodque majus, Conſiliis redditur. Ineunti ergo ſœculo, Britanniæque noſtræ, nunc verè Magnæ, immò Maximæ gratulemur; cum nobis ante oculos, ſint, Pax domi, & ſecuritas, & tanta Triumphorum ſeries. Si quæ à nobis gentibus quies quandòque dabitur, ſperandum eſt non brevem eam futuram, quaſi caſtrorum ferias, ſed veluti in perpetuum duraturam. Britannici Majeſtatem Imperii comitèr obſervabunt omnes; vicinos amor, vel fœdera; longiùs remotos, diſſitoſque, pudor continebit. Te lætus interim ſequitur Senatus; cumque Patribus, optandum magis antea quàm ſperandum, immò opus penitùs deſperatum, optimè convenit Populus. Domi concordia, foris triumphos parit; nobiſque noſtri non imputabunt Poſteri, quòd ſit unius Principis ferè totus Occidens; neque pars Galliæ tantùm; Hiſpaniæ, Italia, Belgium, ac Novus Orbis. Quid verò tali, ac pro talibus precemur? me interim Cives inter, ac Exteros unà cum ipſis plaudente; quam ut, quum ſe Sapiens à Reipublicæ adminiſtratione in futurum ſubducat; nolitque infido mari ſe ampliùs committere; (niſi aliquando Patria boniſque poſtulantibus ſe priſtinis invitus reddiderit cu-

curis) otio ſimul , ac gloria fruatur : utque in ſuis commentariis Poſteri demum legant ; quæ Majores noſtri, ac præſens ætas, fortitèr feliciterque manu ; quid ſuo Ævo, & ad Patriæ, ac univerſi commoda in perpetuum, ipſe conſiliis egerit. Florentiæ. Prid. Cal. Sept. 1706.

AN-

ANTONIO
MAGLIABECHIO. S.

II.

CUM Tibi, Illuſtriſſime Magliabechi, cui tantùm ipſe, tantùm Orbis Literatus debet, non admodùm diſplicuerit oratio, quam Optimi Principis Natalibus, pro muneris ratione, coram ipſo habuerim; eodemque favore, & animi benignitate partes Epiſtolæ exceperis, quam unà cum eadem docto cuidam, pioque viro, amico, & populari meo, in Angliam nuper tranſmiſerim; placuit illam integram Tibi mittere, cùm & Italiæ veſtræ quodammodò præconium contineat; neque de ipſo Magliabechio penitùs ſileat: Et quis de Italia poſt Virgilium? Quis de Magliabechio, quem omnium gentium eruditi colunt, & reverentur, ſatis pro dignitate eloquatur? Quorum ſanè alterius ſolo, cœloque; ſi quod in me eſt ingenium, & quàm parùm eo præſtare valeam, ipſe mihi ſum conſcius, quaſi totum acceptum refero, alterius libris, ſed multo magis ſermonibus, cujuſvis ingenium creſcere, alique poſſit. Quod ſi in Patriæ laudes, longiùs ibi,

quam

quàm par erat, excurrerim; id folummodò Italorum candori, & Magliabechio præfertim imputandum, qui tam magnifica fentiunt, tam magnifica de noftratibus, ferè quotidiè loquuntur, differuntque. Non te præterit, quid enim aut non legifti, aut non tenes memoria? Arma, & Artes eodem tempore, Cæfare Julio, & Trajano Imperantibus, Romæ floruiffe, Imperantibus etiam, & Fœminis, penès Anglos Armorum fuiffe, & effe arbitrium, Elifabethæ Baconem fuum contigiffe, & tot Vatum nomina, Annæ tot viventia decora Reipublicæ Literariæ, quorum pudori, filentio parcendum. Sed à Græcis, nam veftra quoque erat Magna Græcia, & Romanis Veteribus, literarum initia, progreffus, confummatio: quæ in Italia quoque, quafi primæ fuæ originis confciæ, memorefquè, volventibus annis, ac fic in fatis erat, eòdem fimul, & rerum natura concurrente, confpiranteque, poft tot fœcula, quibus cuncta fermè tenebris, & barbarie involuta, & depreffa fuerant, denuò renatæ funt, & viguere: Ita quicquid in artibus præftitimus, id omne vobis debetur: Majores veftri Orbem terrarum bello fubegerant, pacaverantque; quorum veftigiis Pofteri infiftentes, artibus etiam inftruxerunt, erudieruntque. Linguarum cognitio, quæ cæteris dat aditum, Philofophia, Eloquentia,

Poe-

Poeſis, Architectura, Pictura, Statuaria; quæ ad uſus, quæ ad eruditas voluptates faciant; quibus vita ſecura, locuples, grata denique, & beata, & operibus felix, & tantùm non æterna redditur efficiturque, veſtra ſunt Gentibus, & Humano Generi conceſſa munera: Et, ſi quid adhuc in literis obſcurum, atquè difficile; ſi quid aliis inauditum, atque incognitum, aut minùs notum, quodque non ſubitò, neque adeò tam promptè occurrat, ad Magliabechium ab ubique doctis, ſtatim confugitur; ab ipſo maximè reſponſa petuntur; & qualia vellent, ac ſine mora dantur. Vale. Ex Ædibus meis Florentiæ xiij. Kal. Nov. 1705.

PE-

GULIELMO
POLHIL. S.

LONDINUM.

III.

PEragratis Germaniis, & conterminis terris; alibi quidem ſatis fœcundis, alibi Sylvis montibuſque incultis horridiſque, quibus aer ſemper gravis incumbit, & inde pinguia ut plurimùm Incolarum Ingenia: Venetiiſque, ſitu ſecuro magis quam ſalubri, non tam citò quam optaveram relictis: tandem prætervectus Padi Oſtia, ſpem inter metumque dubius anxiuſque, ob inſeſſa proxima littora, & fluviorum exitus, ab Hoſtibus Gallis; per mare ſuperum, lætus in Latium adpuli; ubi à moleſtiis tam longi itineris, & præſertim maximam partem, aſperrima hyeme confecti; cœlo ſoloque mitiore felicioreque, & ingeniis formandis à natura facto, celebrique, paululùm demum recreato, rediit quaſi priſtinus animo vigor, ſimulque veterum ſtudiorum amor. Ut verò longiùs proceſſi, crevit ille equidem, & mihi ipſi quaſi Italus, (utinam dicere liceret Romanus, ſed qualis, qui olim fuerant Romani!) videbar: ac brevì

post, fixis Florentiæ Laribus, ut meliùs in Urbe Gentis primaria, ac eadem Principis Sede, negotia ad Legationem *mihi ab Anna Regina apud Cosmum Tertium M. Etruriæ Ducem injunctam*, spectantia procurarem; recurrebat demum, satis sanè longo ex intervallo, & pristinæ Amicitiæ, & pristinæ consuetudinis memòria: quum nos admodùm Juvenes, nondum periculis expositi; nondum negotiis defessi pænè oppressique, Tu Londini, Rurive, ipse Oxonii, scribendi invicem commercio atque hoc eodem etiam sermone, frueremur, nemini obnoxio, utrique nostrum jucundo, mihi certè & utili, & nunquam oblivifcendo. Inde ergo est, quod oratiunculam, quam nuper habui, ad M. Ducem die ejus Natali, Tibi amico veteri fidoque, & ab ineuntibus annis, studiorum meorum hortatori semper fautorique, mitto. Nec ipsi Principi, sit dicto venia, neque Genti, ejusmodi rerum haud incuriosæ, penitùs displicuit. Sed favent Itali, quos inter nefas omittere florentem hic studiis Magliabechium, alienis laudibus; nec apud illos Britanni, licet ultra Montes, & in alio quasi Orbe positi, ampliùs pro Barbaris habentur; Baconi, Boyliique inventa pro merito extollunt, oblatis gaudent, & læti gratique utuntur. Non Hippocrati, aut Galeno, suove Malpighio, vel rerum usu, vel perpetuitate Famæ, Harveius VVil-

li-

lisiusque cedunt. Et multa adhuc expectant à Summo Mathematico ejusdem mecum Cognominis, (inde aliquoties contigit ex errore nominis, me quoque non meis laudibus ornari) præsertim verò Mundum, qualem Deus, ipsi quoque Hobbesio, Æternus Geometra, ab initio formaverat, atque Sapientissimus Creator in mensura, & numero, & pondere disposuerat; sed intellectu facilem, non solùm Mathematicis, nec quidem illis ex plebe, legendum, intuendumque; sicque ille demum optimè, sibi, Patriæ, omni denique Posteritati consulat. Adeo ut jam pænè jure affirmare possim, si rectè judicent Itali, ibi terrarum, hoc sæculo, Philosophiæ certam sedem poni, inque Anglia constitutum hujusmodi scientiarum domicilium. Non idem quidem in Sacris sapimus omnes, sui sunt Ritus Gentibus, & multùm nonnunquam diversi. Sed eadem in Litteris ubique placent, & placitura sunt, si suus Veteribus honos reddatur, si Majores imitentur Posteri, & denuo Cicerones, Virgilios, Liviosque, Rerum Pondere, Nitore Verborum, Stylo Genioque, scriptis exprimant. Id certè minimè assecutus sum. Sed Ingenio deficio, non Materia. Inde erat, & id solum obtinui, quod non supra verum insurgebat, aut extendebatur Oratio, factisque dicta exæquabantur; ideoque fortè, nec aliam ob causam, pla-

euerat illa, atque jam legitur describiturque: Et oh utinam cum Plinio tuo meoque, alii quoque, [ille quidem de Posteris, cui Scriptorum æternitas ante oculos, quibuscum mihi nihil intercedit negotii] aut ita judicent, aut ita errent! Utinam & ipse eodem modo, aut judices, aut erres, qui mihi ferè cum uno alteroque, non est magna ubivis, Bonorum seges, & aliorum studiis ex æquo faventium numerus, instar omnium es. Id præmium anteacti laboris, si tam parva laboribus accensenda sint: is stimulus ad novos aggrediendum perficiendumque, & unus erit, & optimus. Vale. Florentiæ. Kal. Octob. 1705.

PETRO HIERONYMO

BARCELLINI. S.

ROMAM.

IV.

TU Illustrissime Barcelline, Romæ morarls, quæ olìm Imperii, & Legum, & ab eo deinceps tempore, Sacrorum, ac Scientiarum sedes; & inde quasi ex specula, oculos ubique conjicis, & Florentiæ Magliabechium, Literarum nunquam in Italia deficientium præsidium agnoscis, meque etiam,

etiam, quantum negotia permittunt, & injunctum Legationis Munus, earundem, & unà literatorum, Cultorem ſanè, & admodùm admiratorem, deprehendis. Tecum, & Fontaninus, cui Vindici ſuo, quantum debet Mabillonius, qui poſteriorum quidem temporum, & majorum per Europam monumenta, variaque ſcribendi genera, ferè unus à ſitu, & ab interitu vindicabat; quod verò ſolus non fuerit, obſtitit adhuc Fontaninus! quantum verò, & alterius, & ſuo nomine, non tantum ſeveriores illæ, ſed amœniores quoque debent literæ; quantum, & ipſe, tuo beneficio viri non minùs humani, quam eruditi, libri, magni, & delicati admodùm ingenii fœtus, huc mihi, nihil tale ab illo expectanti, neque ullo officio promerenti, modò delati, Antigermonius, & Taſſi Vatis defenſus Amyntas, abundè demonſtrant: Tecum etiam Paſſioneius, & qualis hodie Vir ille, qualis olim futurus! In quo minimum eſt, Summi Pontificis affinem eſſe, non tamen inter minima ponendum, doctiſſimo Sacrorum Principi placuiſſe; ſed quem brevì pro dignitate, Orbi Literario ſpectandum, ſuo in Gellio dabit Grovonius: ibi etiam, ea gloria noſtro decimo octavo Sæculo, non quidem prioribus illibata, ſed perfecti, abſolutique operis ſervatur, qui novum nobis annum, verumque computabunt: Neque novum eſt Romæ, Cœlo etiam

ut

ut Terris, Leges imponere, hìc etenìm utrisque Julium imperavit Sydus: hìc quoque tot alia cernas Literarum lumina, quæ se præter, videnda, suspiciendaque, omnia Mundi miracula ipsis suis in ruderibus complectens, Roma exhibet. Quam me quoque juvaret, aliena licet sacra, sub reformato nomine profitentem, magnos illos, & antiquos Pontifices, Leonem, cujus sanctitas, & facundia, olim Attilæ Tyranni, Dei verè suo ævo flagelli, arma de manibus excusserint, Gregorium nostrum, quippe Anglorum Apostolum, in Clemente Undecimo, denuò viventes, loquentesque audire, & à Clemente, pænè dixerim, sacra eloquentia superatos! Quam velim Divi Petri Basilicam, dignam Principe Apostolorum Sedem; quàm velim sacras Lateranenses Ædes, Ecclesiarum Matrem venerari! Quàm velim etiam intueri, ac tractare libros, meas sanè, & innoxias delicias; & monstrante tuo Zacagnio, Vaticanam copiam, & magnificentiam admirari! Quo verò gaudio, qua mentis superbia, & exultatione, loca oculis, vestigiisque premerem, ubi vox pænè divina Ciceronis, & eloquentia supra humanam audita est? Quo in Theatro Populus Virgilio, ut Augusto, surrexit Universus, & veneratus est? Julii qua parte Fori, Bucephalo, Major insidebat Cæsar, & de victore Mundi, ac Domino Alexandro,

dro, in Dictatore ſuo, Victor Gentium Populus, triumphum egit perpetuum! Quo me Roma rapis? Sed parce mihi, Vir optime, quique Veteribus, ſtudiiſque faves, id unà mecum à Te ipſa Roma pro jure ſuo videtur poſtulare, ut quum de Urbe æterna, quæ nullam habuit ſuperiorem, quæ nunquam parem habitura eſt, gentium omnium patria, ac domina agatur, paulò lætiùs, magnificentiùſque loquar. Tunc quidem, nec pudet, pigetve, ſupra me efferor, neque tum aut mei ſum compos, aut ampliùs eſſe velim. Non mihi Anglus, aut Britannus eſſe videor, alterius Orbis Incola, ſed quaſi unus è Civibus ſuis, Romæ, & inter Antiquos illos verſari. Cùmque poſt tòt, & viſa, & videnda Urbis miracula, quibus Hoſpites ſuos Roma, inter venerandas pulcherrimaſque ipſas, proh dolor! veteris Urbis reliquias, & ruinas, & novæ cultum, ac magnificentiam, adhuc detinet, & ſi per ipſos liceret in perpetuum detineret, veſperi demum, non tam laſſus, quam mirabundus, lætus, doctiorque redierim; quæ nova voluptas, quantum animo, & gaudii, & ſcientiæ accedet, eruditiſſimos Barcellini, ſuaviſſimoſque ſermones excipere; & ab ipſo audire, quæ oculos, mentemque, tanta in rerum copia, & quaſi turba, effugerint: quæ memoranda ſive Ducis, ſive mea culpa, prætere-

rierim; quæque obſervare haud ipſe potuerim, quæ tamen obſervatu, & memoria erant digniſſima? Has literas novo ineunte anno, felicibus, uti par eſt credere, auſpiciis ſcripſi, cum tuas biduo ante Roma vij. Kal. Jan. datas, & libros quos miſeris, paulò poſt gratus, atque lætabundus acceperim, in pignus certiſſimum, ſummumque benevolentiæ, & amicitiæ, quas maximè, communia conciliant ſtudia, & recti amor; moleſtiarum ſanè, curarumque levamen, & condimentum, & liceat addere, ingenii quamvis multùm mediocris, alimentum optimum, uberrimumque. Die verò Saturni proximo, in Angliam ſcripturus, ut quam primùm tibi parentur, ac demùm Romam advehantur, Principia Philoſophiæ Mathematica, non ità pridem à Clariſſimo Nevvtono Equite publici Juris facta, quocum nihil mihi commune præter nomen, & quod cum aliis omnibus habeo commune, famæ ipſius cultum, & reverentiam. Hæc habui in anteceſſum dicere, fruiturus interim quaſi quadam anticipatione gaudii, & voluptatis, Te quandòque, & Romam unà videndi, colendique. Vale. Florentiæ Kal. Jan. 1706.

AN-

ANTONIO
MAGLIABECHIO. S.

V.

QUod inter Augusti dicta, celebre ferebatur, *Festina lentè*, id nunc mihi quoque usurpandum, cum in moræ pretium, binas ab Optimo Magliabechio, priores vigesimoseptimo Februarii, alteras heri, Florentia datas, Arni etiam, sed Pisis accola, epistolas acceperim, & quales, Dii Boni, quàm suaves, quàm doctas! Adeo ut ipse difficilis aliàs, ac morosus mearum rerum interpres, exactorque, nunc mihi aliqua ex parte placeam, cui, Magliabechio non displicuisse conceditur; qui meas demùm aliquid putat fuisse nugas: sed non tam facilem habeat Dominum, qui Te, officio molestus, non tuo tempore interpellavit, abstulitque quod dare non potuit, famæque se meæ interposuit: in partem enim famæ, neque minimam veniunt, quibus sua penès Magliabechium servari, ab ipso legi, & quod penè supra vota cujusvis, aliis etiam tradi legenda contigit: sed nimium pro parvis, qualia sunt illa, quæ nihili sanè habenda, pretium dumtaxat

ab accipientium affectu trahunt. Tua verò me docent, quæ in lucem, & in ora hominum nuper dederit, Illustrissimus, & dignitate, & meritis Cuperus; nec suis tantùm, sed, & alienis etiam operibus, clarus, & insignis. Quid Urbi quoque, quid Orbi, & Tibi obtulerit Romanus Vignolius; redivivum sanè in Columna iterum, & Vignolio Antoninum, suo Sœculo dictum, neque ex Adulatione, Pium. Sed tamen malè me habet, non tam benè hyeme præterita valuisse Magliabechium; non id equidem immortalibus interitum minatur, quales sunt Docti, & Sapientes, quique sanè pro Bono publico, aut immortales revera esse debent, aut proximè saltem ad immortalitatem accedere: interim velim illos, vegetos esse, valentesque, non curis, non morbis distractos, anxiosve; nam quantum otii, ac valetudinis illis datur, id Orbis Literarii inter lucra recensendum est.

Fontanini, a me semper colendi, Tibi Literas demum remitto, gratas, & memoria mei, & illustri testimonio.

Hìc multos admodùm, & in multis, immò in omnibus, Doctos inveni; qui non solùm sibi, sed, & Publico etiam sapiunt; magnique putant, & est equidem, alios instruere, & erudire moribus, & scientiis, & in quantum possint, sibi quo-
que

que pares facere ; atque omnes interim tui memores, Famæque tuæ, quæ ubique diffunditur, neque intra Hetruriam vestram, aut ipsam denique Europam includitur, cultores. Interfui sæpiùs prælectionibus eruditis, piisque, intersum etiam quotidiè sermonibus ; & inde semper doctior, meliorque redeo. Abstineo sanè nominibus, cum cuncta sint tibi, & Orbi suis meritis nota ; neque ausim meum interponere judicium, quod, & difficile, & molestum, atque invidiæ, superbiæque plenum, planèque supra vires meas ; sed maximè obstat, quod Summis Viris parem gratiam verbis referre haud potuerim.

Ipse die Mercurii proximo, Liburnum cogito ; ubi pro more Gentis meæ à Nostratibus excipiendus, indè inter Convivia fermè tempus extrahendum est, non nunc bonæ mentis alimentum : ibi enim de Commerciis, non de libris disputandum, non de Vestra, aut Veterum Sapientia, sed de arte nummos comparandi : & si de novis loqui contigerit, quæque peregrè, aut domi accidant, non de Literariis agitur quæriturvæ : post Græcorum enim tempora, & qualia mihi nuper tecum unà, & cum Reverendo, ac admodùm erudito Landio nuper Florentiæ obtigerant, paucisque aliis, quibus recensendis supersedeo, ne ambitiosè agere videar, inter dapes, &

fercula rarò de literis fermones habentur. Veniet brevi tempus, cum licebit iterum inter Convivia, & lætari fimul, & fapere. Vale. Pifis. viij. Idus Mar. 1706.

PE-

PETRO FRANCISCO SANIO. S.

VI.

VEnia opus erit, doctiſſime, optimeque Sani, ſi ſeriùs aliquantò, quàm Dignitatis, aut Muneris ratio poſtulaverat, reſponſionem acceperis; quod equidem partim acciderat, ex ſcripti mole, unde memorialem libellum fuiſſe, aut ſaltem in Jure Diſſertationem crediderami; neque enim aut cogitare, aut ſuſpicari potui, id mihi ſolùm tribui, meique unius in illo partes agi; aut me denique potuiſſe ſufficere cuilibet in laudis materiem, nedum tam amplæ, ac tam magnificæ, præſertim ejuſmodi Viro, qui.

Totos dat Tetricæ Dies Minervæ; partim verò ex Officiis acciderat, quibus primò in hanc Urbem adventu, ſeu Principi debitis, ſeu Amicis, diſtinebar, atque occupatus eram; adeo ut in aliud tempus magis opportunum, minuſque ſive negotiis, ſive moleſtiis diſtrictum, illam differre neceſſe habuerim: ſed cum ad me paulatim redire, & plus mihi, ſtudiiſque vacare contigerat, in primis animum cupido inceſſit, Tua interiore

cura

cura legendi, quæ adhuc inter alia præ manibus erant: longiùs tum ſanè admiratio proceſſit, neque ſine cauſa, cùm materiam omninò tantùmque adeo, opus ſuperaverit: & ſimul Votum, & fermè neceſſitas impoſita, pro viribus reſpondendi affectui tuo, erga amicum maximo, & utinam, aut non poſſem, aut non debeam adjicere, nimio, cui me libenter, verèque fateor, neque accipiendo, neque reddendo, parem fore. Et unde obſecro accidit, hominem exterum, tanti tibi, Italiſve videri, æſtimarique? Anne quod vos morum humanitate, civili prudentia, & rerum, hominumque notitia, cœteris in Orbe Gentibus, præſtare crediderim? Sed in eo omnes mecum conſentientes habeo: Anne quod Principem veſtrum, Optimum Coſmum, quem ipſi, ut Dominum reveremini, ut Patrem amatis, illum à Literatis ubique agnitum, ut ſuum, ac Literarum præſidium, atque Statorem, illum à Religioſis in Exemplum vitæ cunctis propoſitum; ſed, & illis quoque ipſis Religioſis, nunc ſtupenda planè, & grata Populis rerum vice, ſumendam ab Aula in Principe vivendi regulam; & inde petendum in poſterum morum magiſtrum, & animo, & ſcriptis coluerim? Sed, id quoque mihi in Commune, cum Civibus ſuis, cum Exteris, & præſertim cum Anglis convenit, qui non tam illi

pe-

peregrini esse videmur, quàm sui, quàm populares; neque interim de me quoque silere, aut possum, aut debeo, qui ea comitate ab ipso, quoties me ad Aulam publica vocant Officia, tanquam domesticus, & ex suis unus excipior. Anne communia studia in causa fuere, Antiquitatis amor, ac Juris reverentia, Cultusque Veteris? At Italia universos, Antiquitatis amantes, aut invenit, accipitque, aut demum facit, talesque suis reddit. Anne verò quod quandòque, uti non tantùm à Sapientibus, sed ab indocto etiam rudique Vulgo, non raro observatum est, & frequentibus constat Exemplis; secreto atque incognito affectu, & quasi vi quadam ab ipsa natura impressa, ac insita, cui non facilè possit obsisti, neque est qui velit reniti, impelli, conciliarique invicem animas, neque alia sit amandi causa, ratiòque, præterquam amare: Fato igitur (ut ita dicam) non meritò, hoc acciderit. Fato ut alia multa gratis imputetur: Nec quid amplius in causa sit, quæro; gaudeo sanè, lætorque me hac in parte inter felices, neque adeo benè merentes, haberi, censerique. Vale. Liburni. 16. Kal. Apr. 1706.

BENEDICTO
AVERANIO
PISIS ELOQUENTIÆ PROFESSORI. S.

VII.

PAucis abhinc diebus, Optime Averani, me vir doctissimus Johannes Clericus, Literato Orbi variis, ac utilibus admodùm operibus in omni ferè argumento notus, laudatusque, literis suis Amsteledamo missis interpellabat; neque me promissionis sibi olim per communem amicum factæ, de amplianda Grotii Anthologia, brevi per ipsum edenda ad usum, & in gratiam eruditorum, immemorem esse ulterius sinebat: Et ipse in hæc fermè verba, promissum, resque quasi suas repetenti respondebam.

Certè quantùm in me erat, & Pisis priùs, ubi me primùm selecta Bibliotheca tua deprehendit, & Florentiæ nuper egi; ut locupletior aliquatenùs, adeòque utilior, gratiorque prodiret Anthologia Grotiana; & si mihi fidem Viri Insignes servaverint, Averanius Eloquentiæ Pisis Professor, ac ipse utraque facundia excellens: & Salvinus Florentiæ Græcarum etiam Literarum cum laude Interpres, utraque lingua, latina, & sua, & verè sua Hetrusca, Vir Doctus, neque injucundus Poeta, ope-

operam non malè, neque adeo infœliciter collocari.

Quam cara res sit fides, præsertim inter literarum sacris deditos, bonos viros, multum famæ, & existimationi hominum dantes, quis te, qui tanta illis tam feliciter credidisti, & me etiam pro bonitate tua eorundem participem facere voluisti, meliùs novit? Quàm verò nunc tenear adstrictus, etiam ex Batavia, & Orbe Oceano adsito, jam, & tibi constat. Patere igitur nomen tuum, cum Opsopæo, cum Stephano, Huetio, cum Clerico, unà, & cum ipso Grotio legi, celebrarique; & extrema Britannia, Orbis alter sciat, quantum Itala vis præstet, ut olim armis, sic nunc, & pacis artibus. Hìc apud vos Musis Græcia extorribus, quasi altera incunabula, Lares sui, & certa sedes. Vobis ergo incumbendum, ne penès alios in posterum sit Imperii Majestas, & alibi quàm in Italia literas dominari. Sed benè de Republica sperandum, sufficit Majoribus Averanus; & ipsi quoque victorem læti, gratique, fausta, & felicia omnia canentes, optantesque prosequemur. Optimum interim, Doctissimumque Fratrem Josephum, nostra Juris sacra sequentem, ipsorumque decus, in vota mea credo pronum, facilemque habiturum, operisque, precumque adjutorem; cui digna sua virtute præmia, idest summa opto, precorque. Vale. Florentiæ. viij. Kal. Jul. 1706.

DOMINICO
PASSIONEIO ABBATI. S.

VIII.

CUM tu, doctissime, Illustrissimèque Passionei, qui Musas summa cunctorum in Urbe, & per omnes Provincias laude colis severiores, meas tanti putes esse nugas; misi Anapæstos equidem mediocres, quales sanè expectandi ab illo erant, qui amœnioribus literis fori strepitu, ac negotiis occupatus, multo abhinc tempore, nuncium planè remiserit, suasque sibi res habere Musis permiserit: sed ne in totum tempus periret, neque nihil agere viderer, unà etiam adjunxi Lyricos optimos Senatoris Filicaiæ, & tantùm ignobiliore materia depressos: neque tamen ille dicere veretur; oh quantum imprudentibus imponit!

Me Laudas, Ego Te: Peccavimus Ambo: Sed impar
Culpa est, plus justo laudor, & ipse minùs.

Sed licebit semper Poetis suo Jure uti: quidni? cum, & ipsa Poesis sit ars fingendi: neque doli, quos illi nectunt à Prætore, inter malos recensentur. Sed non opus est pluribus ea in parte disputare; quum enim hæc legeris, citò dictis Fides constabit. Vale. Florentiæ. xv. Kal. Jul. 1706.

AN-

ANTONIO MARIÆ
SALVINO. S.

IX.

INter juris delicias te ne, optime Salvine, tædium, vel oblivio amicorum cepit? Tibi interim non visus, & multùm de tua querens absentia, Florentia hodiè excessit, Romæ suæ, Italiæque nova literarum spes, ac honor, Juvenis Passionejus: sed tandem venit à Batavis, & ab extremo Oceano belli nunciatoria, neque renuo quin id quoque mihi imputes, a Clerico Epistola; qui nolit te diutiùs quiescere, sed tecum unà in partem famæ, ac laudis consortium venire, simul Grotianam Anthologiam ampliando. Me, & meministi, olim sponsorem dedi, te fines Imperii literarum hac in parte promoturum; cave precor, ne vir bonus adhuc, malæ læsæque fidei posthac insimuler. Et vide quæso quanta sit Operis dignitas, utilitasque, ad quod te voco. Celebris dicit Auctor, Grotius videlicet, totam in eo hominum, rerum, artiumque quasi historiam à Platone, & supra, usque ad Justinianum per mille annos, & ultrà, hoc est, quasi ab initio

Literarum ad finem uſque, ea Mundi ætate, qua maximè valuerunt artes, & ingenia, contineri: & ipſe quoque dixerim, tot eorum omnium, quaſi tabellas pulchrè depictas, hic etiam cunctorum oculis in publico exponi; non tanquam privatam poſſeſſionem detineri, quamvis fuerit illa Principum, amplam quidem, ſed tamen unius, vel paucorum ſaltem, & à paucis quoque perluſtrandam; atque inter eas, admodùm multas à Magiſtris: hic Poetarum quaſi Apellium, Zeuxium, Parrhaſiorumque manus cerni, & inter magnos Opifices, aliquando, & imperatorias, atque adjicere quoque liceat, laureatas; Romanoſque etiam in hac artium arte, de laude, de præſtantia, cum Græcis, & ſua quoque in lingua, ac facundia, non hic muta eloquentia, ſed viva, ſed ſpirante, certantes. Quanta eruditæ menti gaudia ad ſummum, & ſupra ſe etiam elatæ; uno quaſi intuitu videre cuncta, per tot ſæcula, per tot gentes, per Orbem Romanum, & per Univerſum ſparſa? hìc, & reſtare quaſi adhuc, in temporis omnia perdentis invidiam, aſpicique tot monumenta veterum, quæ dudum oculis periere; antiqua rimari, non arida, non inamœna, ut aliàs pleraque; ſed quaſi pulcherrimas picturas bono in lumine collocatas, literarum hiſtoriam, non inter deſiderata ampliùs computari, & ingenii quaſi humani, per

gra-

gradus ſuos, initia, incrementa, ſtatum, occaſus, lapſus, fineſque cognoſcere. Non potes poſthac otio indulgere. Sed quid hæc ad Salvinum? nunquam ille ceſſat, ſed intentus ſemper publico bono, in ſtudia ſemper incumbit. Velim tantùm, ut hæc etiam ſibi placeant, quæ omnibus poſtea placitura ſunt; ſentiatque Clericus, (Orbi Literato, tot per annos, multiſque adhuc precor ſuperſit!) libris ſuis univerſam fermè ſapientiam, complectentibus, maximoque alios juvandi, inſtruendique ſtudio, cognitus atque præclarus, meas ad Salvinum preces ſua, ac publica cauſa non fruſtrà, aut inutiles fuiſſe. Vale. Florentiæ. xiij. Kal. Jul. 1706.

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI, &c. S.

ROMAM.

X.

MEas de Concione ſua ultima literas, Optime Barcelline, quibuſcum conſentientes habeo cum Catholicis veſtris, qui à Lutheri quoque Calvinique ſunt partibus, in manus Summi Pontificis deveniſſe, ex tuis poſtremis conſtat, neque admodùm diſplicuiſſe, ſuo etiam à Paſſioneio, lætus didici. Juvenis ille non tantùm amore omnium, ſed, & veneratione quadam complectendus. Quantus ille, & ipſi etiam Magliabechio tuo ſtupori erat, indiviſus lateri penè comes, atque alter alteri admirationi! Sed mores doctrinam ſuperant, & ſumma etiam ea in ætate ſapientia, ſummæ comitati cedit. Jam verò hinc diſceſſit, Florentia non minùs, quàm Roma ſecum Doctorum animos, ac vota auferens. Interim me Romam vocas, ac Urbis Majeſtatem coràm ſiſtis; neque minùs multorum, uti ais, ea in parte deſiderium, & amicorum adeo mihi, ſtudiſque nominum; quæque alia, aut fallendo, aut incitando ani-

animo, nimiùm illuc propendenti inſerviant. Et velim equidem Urbem adire, ſpectareque, plures etiam ob cauſas; unam plurimi ſanè faciendam, quod te ibi adhuc morantem ſalutare poſſim; neque inter poſtremas ponendam, quod viſum indies minui ſentiam, neque illud minimum incommodum, ſolumque adhuc quod mihi in Hetruria agenti contigit; cui inter maxima vitæ emolumenta eſt, interdum legere, interdum ſcribere, nunc mihi, nunc amicis placere: imò vita eſt ipſiſſima; atque interim oculis perluſtrare, quæ mox animo poſſim repetere, exiguo ægræ mentis ſolatio.

Hæc intereà mecum cogitanti, ſed non id equidem cogitanti, verſus mihi exciderunt, & quaſi ex contactu, novo neque expectato morbo, laboravi. Legi Poemata nuper Senatoris Filicaiæ, mihi dono data à viro ſummo, & ipſo quoque Poeta: & inter legendum, ſentiebam mutationem, neque mihi minus mirandam, quàm quas olim in Ovidio puer legeram, & legendo ſtupebam, delectabarque; ſicque repentè ex Miniſtro, ut dicunt, Legatoque poeta qualis fiebam, atque prodibam! Sed neque juxta illius transformationes, longiùs receſſi à meipſo, aut commiſſo mihi munere, parumper agens Legati, ac Miniſtri, meaſque partes, & in conjecturis futuri, politico, ac

vati

vati proprior, quàm poetæ. Utque Principi pendet tributa Populus: ſic ego Imperiorum Principi, ac Dominæ Romæ, quos fructus hæc terra, ſua olim, tulerit defero, & mei interim vice tibi Poema vicarium ſubſtituo, ſiſtoque. Illud comitatur aliud verè Poema, quod Romæ Judicium, neque ipſo aureo Auguſti Sœculo reformidaret, ſolaque impari materia, atque minore detritum ſit, depreſſumque. Vale. Florentiæ. x. Kal. Jun. 1706.

LU-

LUCÆ ALBIZIO

SANCTI STEPFANI EQUITI. S.

PISAS.

XI.

MEmini, dum Pisis nupèr, Humanissime, Doctissimeque Albizj, magna cum animi, tum oculorum quoque voluptate, in ampla tua pulchraque versarer Bibliotheca, me non tantùm sacra, per varia scribendi genera, docentes; non tantùm civilis sapientiæ conditores, quos inter post legum latores, quibus ipse accenseo Cicerones, Grotiosque, meritò computes Thucydides, Sallustios, Tacitosque Historicos, aliosque, si qui fuerint, humano Generi, eiusdem Dignitatis, & usus; neque tantùm naturalis quoque magistros, quos penès solos diu philosophiæ nomen, & Regnum, quibus, & nunc etiam annumerandi sunt Mathematici, seu Geometræ, ex quo vir magnus, Anglorum, Sæculique decus, eodem mecum nomine, sua ediderit Principia Philosophiæ Mathematica; sed, & Poetas, sive dulces solùm, sive, & sublimes, seu mentem demulceant tantùm, sibique, ac rebus concilient, seu extra se rapiant

E effe-

efferantque, sive veteris Ævi, seu recentis; sed Majores illos, ac Parentes, & vultu, & viribus, atque valetudine referentes, & suum quoque locum, neque infimum obtinere, læto equidem animo, observasse. Neque tantummodò mihi licuit hæc gaudia ipso in loco capere, hisque mentis deliciis foris satiari; sed, & domi etiam, tuis, & tibi amicorum opibus, copiisque, uti. Non solus Sanctus Cyprianus instruxit mentem, Ecclesiæ disciplinam, moresque Christianos docendo; non solus Pallavicinus Cardinalis, qui prioris sæculi mala retulit, & incassùm tentata remedia. Hæc lectores videmus, agnoscimusque, & frustra dolemus posteri. At, & aliquando quoque cum Vestrate Bargæo, statim, ac animum à gravioribus studiis remittere placuit, Minerva simul, & Diana comitantibus, per campos discurrere liberos, ferasque agricolarum hostes, & innoxias prædas intercipere, atque capere videbar; at mox versa penitùs scena, sub ejusdem quoque signis, oh quantum vatibus licet! quanta vis numerorum! quasi militare, & triumphantem, ingredi Solymam; sacrum venerari solum, & sepulchrum, cui cedunt Regum Palatia, & præ quo ipsum sorduit, quamvis caput rerum, Capitolium. Tantum enim inter utrumque interest, quantum Cœlos inter, & terram, quantum inter in-

infinitum, & punctum hoc nostrum, de cujus tamen portiuncula quadam, & quantilla rerum pars ipsa etiam Europa, si cum Universo Terrarum Orbe conferatur, tantis animis, tantis cædibus, tanta tot Populorum, Gentiumque clade, ac ruina certatur: cùmque, ut plurimùm, tanta etiam post certamina, tantasque strages, Orbis noster saltem, qui Christianus audit, & quam benè nobiscum actum esset, si re ut nomine, sed oh quam sibi adversus dissimilisque! optata frui pace permittatur. Sed me longiùs à me ipso abripiunt, auferuntque publica mala. At, ut dicere incepi, ab affectu tuo erat in illa amœna studiorum, in quæ prono flumine, sive volentes, sive nolentes, seu principes, seu vulgus Literatorum ferimur omnes, alii aliis, prout accidit, feliciores, quòd Anapæstos, quos invita, ut ajunt, Minerva, at certè invito, atque nolenti proximus, vixque meus nuper effudi, tibi munus exiguum offerrem, istiusmodi literarum amatori, atque Auctoris causa, fortè non admodum displicituros. Sortem non potui, usuram solvo infra centesimam certè, ac ejusmodi, quæ nisi valde fallor, neque contra leges sit, neque cum bonis præceptis pugnet: sed cùm juxta veteres, & vates præsertim bonos Viros, ac æqui, bonique peritos, & amantes etiam, beneficia non sint ad

menſuram reddenda, & quaſi ad trutinam expendenda; unà tibi donum fero, quod, & mihi tu quoque poſſis imputare, Oden ſcilicet Senatoris Filicaiæ, ſui Sæculi Horatii, & Romani inſtar illius; quippe qui ferè ſolus inter noſtrorum temporum Lyricos legi dignus ſit. Vale. Florentiæ, iij. Kal. Jul. 1706.

EU-

EUGENIO SABAUDO

IMPERATORI, &c. S.

XII.

TIbi, invictiſſime Imperator (ſi cui alii, nomen illud, non tam poteſtatis, quàm ut olim, ac initio, ſummæ virtutis, ac gloriæ devictis hoſtibus partæ indicium, meritò debetur) qui pridem ad Danubium, & quanto Terrarum intervallo! formidatam Chriſtianis Potentiam, inſpectante ipſo, indignante, & dolente Muſtapha Orientis Tyranno, Galloſque nunc iterùm Imperii Romani hoſtes debellare potuiſti. Inter Aquilas, Tubaſque aliquando Mamiliani, Trajani Imperatoris Exercitus regentis, Romani Conſulis Carmina legebantur, & Plinii Hendecaſyllabis apud eundem locus, & meritæ laudes tribuebantur: ſemper etenim favebant Arma Muſis, & Muſæ invicem Armis, inde quippe Argumentum illis, & præſidium. Neque eo tempore, uti nec Auguſti Ævo, quo, & ipſe Germanicus Romani Robur, Decuſque Imperii, non tantùm Belli artibus, ſed, & hac etiam facundia, cum Auctore, ac Principe Gentis, ac Orbis Julio eminuit, ſe in-

indignum verſus ſcribere Conſul credebat, neque Dux ipſe verſibus delectari, & animum aliquando inter caſtrorum curas iſtiuſmodi Comitibus remittere, reficereque. Redeunt tandem Sœcula Armis, literiſque Inclyta; neque viventibus triumphantibuſque Eugeniis, unquam deerunt Vates. Tu Princeps, ſic ipſe ſcribis, lætus audis, quaſi interſis, Anglorum triumphos; noſque Eugenio Principi læta omnia, ac felicia precamur. Tu ſurgenti Carolo Auſtriaco, & Majeſtatem Nominis implenti, faves: Tu Cognato Amedeo fortiſſimo Principi, fideique præclaro, at veterum inſtar Heroum, multùm priùs adverſis exercito, te vindicem paras: Gallique Adventum Tuum, & ſibi cognitum Nomen timent. Jam patet Atheſis, ac Mincius, & Addua, & à Fonte Padus, Victorem ſuum læti expectant. Jamque hoſtes fugam meditantur, ſeque poſt Alpes præcipiti retrahunt gradu. Tu quoque partem Carminis facis, & quantum in te fuit majus opus unus occupaſti. Hanc laudis materiem, non interituram, Scriptoribus præſtant Hæroes: Hæc ab alteris, otii penduntur tributa eis, quibus otium ipſum debetur. Florentiæ. Jul. 1706.

PE-

PETRO HIERONYMO

BARCELLINI, &c. S.

ROMAM.

XIII.

CArminis, ſit modò Optimum, Humaniſſime Doctiſſimeque Barcelline, breve gaudium, plauſus vagus, & incertus, fructuſque nullus, aut ſaltem exiguus, & periturus. Orationis verò gratia, præſertim ſacræ, ſublimis, & divinæ, qualis nuperrima Summi Pontificis, perpetuò durat, inque ſecula ibit, Poſteroſque non minùs, quàm adſtantem, præſentemque Populum ſumma voluptate afficiet, inſtruetque. Non enim Romæ ſolùm, noſtroque Ævo conſulitur; foris, & in publicum emittitur, legiturque Oratio, Apoſtolorum Principe, ipſo Clemente, atque Urbe digna, in qua olim Cicerones, Pliniique in Civilibus Controverſiis, Leones Gregoriique, ſuorum temporum ſequentiumque judicio Magni, in Sacris Concionibus, dominabantur, & animorum habenas tenuerunt. Quibus orantibus nemo ſanus in ſua poteſtate, aut erat, aut haberi voluit: Et nunc quoque parùm abeſt, quin in

Ope-

Operibus suis superstites, Literarum, ac facundiæ Regnum quasi etiamnum teneant, neque parum etiam moribus contulerint. Sed nondum eo tempore, Humano Generi patuerunt Christianæ Religionis Mysteria, Majestasque Rerum primis illis, ac Orbi, aut prorsùs incognita, aut minùs credita: defueruntque postremis, infelicitate temporum, afflicta à Barbaris, & ferè eversa cum omni bona arte, Italia, Veteris sermonis puritas, ac nitor: nunc simul florentibus literis, ac sacris, & ad summum perductis, in uno Clemente, collectis viribus, erumpunt, conspiciuntur, effulgentque: qui diu supra omnes elatus, ac omnes longè supergressus, cum se solo certare, se solum superare potuit. Oh quàm pulcherrimum, quàm difficillimum, quàm utilissimum quoque certamen! par bene compositum, cum Clemente Clemens ipse. In commune ergo sui Populi, & Dissitarum Gentium, ac publicum Urbis, atque Orbis bonum, secum sæpiùs contendat, se sæpiùs vincat. Vale. Florentiæ. iv. Id. Augusti 1706.

GIS-

GISBERTO
CUPERO, S.

DAVENTRIAM.

XIV.

Binis à Te Literis, Illustrissime Cupere, mense Aprili, ineunte quasi apud Anglos anno, amicè provocatus, eodem quasi nunc ad finem vergente, apud illos præsertim qui tempora castris computant, nolui quoque officio meo deesse, quodque minimum sit, par pari saltem rependere. Auguratus sum antea bona, ac fortia Cupero, sociisque consilia, Malebruggio Duci prælia felicia, nec prioribus cedentia; nunc evenere cuncta, & ubique etiam ferè supra vota. Tunc sanè scripsi lætiùs, elatiusque, atque ut dixi, quod fortè in causa erat, recens à carmine, quippe cujus menti obversabantur, Anglorum Batavorumque triumphi: & ex eventu res quidem versibus responderunt. Calpe enim, Barcino, Taurinum, tot instar Victoriarum, servata: Timent Hispaniæ, Debellatum Belgium, sequitur Insubria: alterumque Carolum, non Magno, non Maximo, Austriaco quoque, Minorem, penè victum, Victo-

ctorem Orbis demiratus est. Et quanta Ducum Nomina, Rovignius, Petroburgensis, Eugenius, Malebruggius, & inter Principes, Sabaudus. Nostro Sœculo Magni, Maximi apud Posteros futuri: præsértim si inter Annalium Scriptores, novi orituri sint Sallustii, qui Majestati Rerum sufficiant, & dictis Facta exæquare possint. Interim ipse, & id quoque supra vires, munus exiguum, carmen illud mitto, Vaticinium quasi meum, si non id quoque nimium, Florentiæ eo tempore Cœlo soloque quasi poetico effusum: ex titulo, futuri indicem; à materia, præteritorum, gestorumque memoriam. Cui faciles precor Lectores, faventem verò Cuperum: sed certè nimium est sperare, cum Vatum Italorum Sœculique nostri facilè Principe Filicaia, unà Eruditorum apud Batavos Proceres Principem, (sic cum Roma sua sentit ipse, literis, ac sacra Eloquentia non minùs quam Dignitate præstans Clemens Pontifex,) consentientem quoque habere. Vale. Genuæ, vi. Idus Oct. 1706.

JOSEPHO
REGALIO. S.

FLORENTIAM.

XV.

TIbi, doctissime, jucundissimeque Regali, magis quam ipsi Catullo, qui sacras non minùs, quam humanas calles Literas, & Musas cum Religione felicitèr componis, prior iste convenit Titulus; alter quoque tibi, meo nomine jureque, cum ingenio prono adeo atque effuso in laudes Patriæ meæ, Magnæque Patriæ Parentis, Annæ Reginæ, me tuum planè in posterum quasi Beneficiarium præstiteris. *Stimulos dedit Æmula Virtus*; neque voto, ac mente saltem, re licet, beneficiis superari. Misi igitur Epigramma, vel speciem potiùs Epigrammatis, unà cum Carmine Senatoris Filicaiæ, ut inde, atque ex Tuis æstimes, quantum nativo, verèque Florentino Ingenio, adscititium, insititiumque cedat. Oh quanta Florentiæ laus, & Florentiæ solius post Athenas, ubi Natura cum Arte certat, utrum ibi sæpiùs feliciùsque nascantur Poetæ, quam fiant! Hospites etiam vestros eadem aura afflat; quisquis adytum

ſemel intraverit , ſtatim vaticinatur. Non ampliùs noſtri compotes ſumus , gratiaſque ipſas carmine reddimus. Oh quando Florentiam reddar ego, quando Amicis, quando mihi? Exilium eſt Genua. vi. Idus Oct. 1706.

PETRO ANTONIO
SANIO.

FLORENTIAM.

XVI.

QUantum tibi debeo, doctiſſime humaniſſimeque Sani, ſi non ex tantis antea erga me præſtitis, ex quo primùm Florentiam delatus fuerim, ſeu in Urbe præſentem, ſeu non ſemel longiùs remotum, officiis conſtiterit, in teſtimonium certè, literæ ineunte octobri Genuam miſſæ, admodùm ampliſſimum accederent. Nunc mihi demum ex diſceſſu patet, quàm multos, magnos, bonoſque Amicos, quamque mei omnes ſuprà fidem amantes, veſtra in Urbe reliquerim, & ſanè adhuc fruſtrà Genuæ requiro hominum eruditione, ingenio, ſapientia inſignium commercia, & colloquia, quibus Florentia ſupra omnes in Italia, & fortè in Europa Civitates abundat: Quibuſcum tempus fallere, & à quibus inſtrui ſimul, ac erudiri, toties lætus, gratulanſque ſolebam. Me verò nun eruciat, neque nunc primùm, deſiderium Comitis Magalotti, digni ipſius Coſmi Principis Amicitia; ſummis in Republica honoribus; Cultu

à Li-

à Literatis ubique, & in omni parte ſtudiorum. Quis enim mores Gentium, Politicorum Myſteria, regendi Populos artem meliùs rectiùſve novit? Hanc illi ſcientiam, Patriæ Patrum propriam, Civiumque in commune natorum, famamque ſummæ Virtutis comitem, compararunt Itinera, Legationes, Principum Aulæ, ac Concilia, verè optimæ non nomine tantùm, Sapientium Prudentiumque ſcholæ. Civilem Sapientiam Rerum Naturæ cognitio anteceſſit, inque omnium complementum, Divinarum quoque, ſubſequuta eſt. Neque hæc tantùm intra ſe continuit, ſibi ſapere, ut multi præſertim ex Magnatibus, ſive ex deſidia, ſive ex ſuperbia, contentus; ſed vel Publico, & in commune dedit, vel quantum in ſe eſt, paratus eſt dare: Solùmque pudor obſtat, & ne malè feriatis inanem, aut moleſtam, anxiamque gloriam captare videatur; quin omnia, omnes, proprio cuique ſermone, edocere valeat: ſed unus ſufficit cunctis Etruſcus, idemque non indignus à cunctis comparari; in quo regnat ille, Philoſophus, Politicus, Theologus, & quo non altiùs aſſurgere poſſit Ingenium Humanum, Vates quoque. At quis de Vatibus loquens, de Te, Divine Filicaia, ſilere poſſit, atque tunc non ſtatim Antiquorum meminerit; aut quis tum non ſe quaſi aſpicere credat, & admire-

re-

retur ſimul Horatios, & Petrarchas, hoc eſt Romam Veterem Auguſti, Romamque denuò in Etruria renatam, atque reviviſcentem; quodque nunquam antea viſum, in uno, ac eodem conjunctos, ac ſpirantes: ipſumque ad ſe lætam Urbem attrahentem; Orbemque dehinc, ſi ſuus non fallat Apollo, attracturum? Quibus verò in oris, non auditus, non cognitus, non celebratus Magliabechius? adeo ut Florentiæ, ubi tanta illarum, quanta non alibi terrarum copia, & præſtantia, conſenſu Eruditorum, non ferè opus ſit Bibliothecis; quique, uti illæ eſſe debeant in conſulentium commodum, Univerſis ſemper quaſi apertus, faciliſque aditu; atque Univerſis itidem utilis? Et quantum mihi quoque gratulor, quòd in area domus, libris undique, & Doctorum Virorum cœtu ſtipata, ac referta, apud eundem pridem viderim, ac poſtea agnoverim, in operibus loquentem, & futura cum noſtro Sœcula, ipſoſque Doctos inſtruentem, Literis, ac comitate, non minùs quàm Natalibus, Illuſtrem, Patrem Quirinum. Et certè maximè Nobilium dos eſt, non ſcientia tumeſcere, ac inflari, nec ſe plus ceteris æſtimare, quia plura ſciunt: ſed certè eo quoque nomine, pluris ſemper ab aliis æſtimandos. Quem autem non ad ſe trahunt, eruditæ eruditi Principis Coſmi Deliciæ, ducti de marmore vivi vultus,

tus,

tus, & ſpirantia Cæſarum ſigna; inque Numiſmatis ſolùm ſervatæ quaſi nunc quoque Livii, Tacitique Hiſtoriæ, & totius Romani Annales Imperii; commiſſæ fidei curæque Bianchii, quarum omnium quidem ille mens eſt, quæ magnam agitat molem, & per quem iſti, Dii Gentium, adhuc vivunt, & nobiſcum colloquuntur. Sed de Veteribus diſſerenti, & Antiqui Ævi Reliquiis, ſanè nefas omittere Senatorem Bonarotam, Maximi Michaelis, ſolius ferè noſtros inter homines, Veterum quaquaversùm verè Æmuli, & Opera Operibus exæquantis, ſtirpem, qui Urbem Æternam ita tenet, ſuamque adeo fecit, in Inſcriptionibus, Marmoribus, ac Columnis; ut ipſum Civem planè Romanum eſſe, ſed Superiorum Sœculorum crederes, ante Gothorum, Vandalòrumque Barbara Tempora, tantùm ruinis Imperii, Artiumque, malè nota, vixiſſe. Vetus etiam Græcia, quæ Victorem ſuum cepit, Arteſque in Latium intulit, quibus Roma Varrones, Cicerones, Virgilioſque debet, hic quoque ſuum agnoſcit Salvinum, quos Ille omnes, ut pluribus proſit, Etruſco Idiomate, Latinum Parentem viribus præferente, dulcedine etiam Græcum provocante, exprimit, nobiſque reverà in Academia Orbis nobiliſſima, utiliſſimaque, feliciter repreſentat. Quò, necdum feſſum, quippe Vos inter verſantem,

tem, rapitis, in Mathematicis præſtantiſſimi, Vincenti Ambra, Cognomentum Philoſophi, & apud vulgus quoque imperitum meritò conſequute; & Viviani Avunculi, in literis, & bonis, Heres, ac Succeſſor, Panzanine Abbas? Quò Targeone, quo non alter penitùs, diſtinctiuſque rerum cognoſcit Cauſas, atque Mirantibus Plaudentibuſque monſtrat; novam certamque à Sole, noſtri Anima Mundi, condens Philoſophiam? Quò Medice Papa, cui ſua ſecreta, Natura, ſalutem Princeps, Publicæ Vinculum, commiſit? Quò, Adimare, quaſi in Monte Muſarum, dum ibi reſidet, poſitus; & ex receſſu, inſtruens Mundum, atque hinc in Vitam quaſi alteram futuramque rapiens attollenſque? Utque hæc inter, cum optimo Senatore Bartolino, ſermones miſcere juvat, lenire moleſtias, & labores, & miti, ac hilari ſapientia, diem tranſmittere, nec perdere, ſicque vita Beata, atque ipſis Principibus invidenda frui! Ut circumjacentes Villæ, atque extra Urbem, & numero, & magnificentia, ſed ſine Turba, ſine ſtrepitu, Urbs fermè altera, & aſpectu, & pulchritudine, at quæ maxima voluptas, paucis licet ritè intellecta, & verò paucioribus à ſuperis permiſſa, ſecreto, & receſſu placent; cæteriſque longè, mihi ſaltem præſtans, liberioris Aeris, ſituque nobili, Vitelliorum, à me ſemper memoranda, ſemper

 ho-

honoranda, Patrui nomine, at præsertim Nicolai Nepotis, magnorum vestigia Avorum, non sine laude legentis; cumque se quotidie, moresque, quasi in speculo, ad optimi Principis exemplar componat formetque, haud inviti cedent majores, interquæ exempla, & ipse aliquando erit. Sed me tempus, & charta deficerent, inque Volumen, quasi nondum esset epistola excresceret, si omnium Nomina proferrem, digna hac in parte proferri, quæque mihi solùm cognita: sed quanta est turba reliquorum, colloquiis, aut amicitia, sed non Orbi, meritis, & fama ex meritis, orta, incognitorum? Et quot etiam sunt, quos nimia modestia, & pudor, non boni semper consultores in literas Patriamque, adhuc quidem Publico subtraxerunt, & invidere? Sed non deerit aliquando occasio, aut locus, nominandi celebrandique Virtutes nunc omissas: & Sanium ipsum, licet invitum, suisque laudibus obstantem, apud alios saltem deprædicandi: Tunc audiet, conjunctam cum Jurisprudentia Facundiam, Amœna studiorum negotiis interjecta, musasque invisentes illustrantesque forum: Inque eo ipso, Urbanitatem candoremque, non, uti Plinio olim, & oh utinam falsò! ac uni observatùm, malitiam prævalere, neque loci mores, in vitam transire. Sed, & Pisæ etiam hoc anni tempore, in Florentiam

tiam transmigrarunt, hoc est, ipsæ literæ (quid enim Pisis nunc superest præter Academiam?) in Professoribus suis : & id quidem magnum, imo maximum ; quum multò latius sit ab illis Imperium, minùs certè invidiæ obnoxium, magisque sibi securum, aliisque utile : quàm cum Respublica olim, classibusque potens, victricia per Italiam, ac circumjacentes positasque longiùs Insulas, perque ipsum Orientem, arma circumtulerit; quando ubique, & ubivis, non tempore, non loco impeditæ, imperent Artes, & scientiæ. Et quis quæso Venerabilem Patrem Rossum, vel sublimitate, & varietate eruditionis, vel elegantia, & candore morum, vel gravitate, ac puritate vitæ superat? Certè dignus non semper Claustris includi, vel Academiæ spatiis circumscribi; neque se tantum, vel Amicos, sint quoque quamplurimi, in otio erudito quamvis, quodque multò ipsi jucundiùs præstantiusque, Religioso, delectare : sed præesse populo, & denuò repræsentare Sœculo Veteres Ambrosios Augustinosque. Quid Grandio in Mathematicis acutius subtiliusque, & instar miraculi, Poeta audire, inter Mathematicos, paucos vestris numeris celebres? Quis duobus Fratribus Averaniis par, vel secundus, & eruditione, & eloquio, utriusque Latii linguæ? Laus illa Prioris Ævi, & fermè nobis incognita,

 Ju-

Jurisprudentiam cum Eloquentia conciliare : Et quantò minùs frequens inter Canonum Peritos reperire Vates, quæ solius, multas inter alias præclarasque Melioruccii laus est; cui olim Ecclesia Forumque, & quot Sæculis, atque adhuc desiderata, debebunt Juris Sacri, ac Canonici Digesta, methodo, ac ordine faciliori, parique facundia, ac viribus, cum illis nostri Civilis, veterumque, verèque Romanorum! Oh quales hæ, quantæque causæ mihi nunc Florentiam cunctis in Orbe locis præferendi! Et, oh parce mea Patria; tuus quandòque totus ero! Et interim quam pauca desunt, unus, aut alter Amici Placens Uxor, carique, & dulces liberi; oh utinam, & vos quoque olim unà mecum illa teneat! quodque si omnia deessent Florentiæ, ibi tamèn Nobilissimus Anglus, Civis meus, ingenio, sermone, scriptis, bonis artibus, elegantia vitæ, atque morum facilitate, tantùm non Italus, at Florentinus; & utrique nostrum amicissimus Derehamus. Vale. Genuæ x. Kal. Nov. 1706.

AN-

ANTONIO MAGLIABECHIO. S.

FLORENTIAM.

XVII.

LIteras, Præſtantiſſime Magliabechi, eruditiſſimi noſtri Clerici, nunquam à me ſatis pro ſuis in Rempublicam Literariam meritis æſtimandi prædicandique, ut interim miſſa faciam, quæ nimia comitas in Hoſpitem veſtrum expreſſerit, eodem tempore mihi cum ſuis ad Te quoque, Genuam delatas, nunc demum tranſmitto; ut quam verè, quamque magnificè etiam in eiſdem de Magliabechio ſentiat, inde quoque non minùs quam ex alteris illis agnoſcas. Quas quidem priùs tuo etiam beneficio hic redditas, ſumma cum animi voluptate, ſummo etiam cum fructu legi. Et id quoque mihi multò lætius accidit, quod ipſe fortè, utrique paulò ante incognitus, utriuſque quaſi amicitiæ conciliator, atque ſequeſter fuerim: Amicitiæ inquam, & commercii Literarii, quæ non ſolùm vobis ipſis grata ſint futura, ſed nobis quoque, & Poſteris etiam utilia:

Ta-

Talis quippe conjunctio pariet prolem Literariam, & ejusmodi filii heroum, ipsi quoque heroes erunt, & à minoribus semper colentur. Video etiam ex scripto, quàm optimè mecum conveniat, de meritis deque laudibus Italorum Cl: Clericus: ipse equidem eadem sensi, eadem semper experientia ductus sensurus sum, dixique in Epistola priùs ad te cum Florentiæ unà adessemus data, quamvis iste meliùs feliciùsque, suas in literas, victurasque illas contulerit. Uno sum fortè superior, beatiorque, eòque lætor superbioque admodùm, quod mihi ex hac legatione concessum, ipsos accedere, ac noscere posse, vivas audire voces, & oh utinam neque ipsis quoque ingratas reddere! adeòque non tantùm operibus, sed, & sermonibus delectari atque proficere; Illi pridem fama notus, & cui non fama notus Magliabechius? at nunc quidem, & Litterarum etiam commercio; sed quanto loci, quanto temporis intervallo! ipse pro libitu ad eundem accedo, ad colloquia admittor, à quibus tamen nunquam libens, nunquam non invitus discedo. Audio frequentèr de omnibus differentem, & de omnibus doctè; nunc solum, nunc eruditis summisque Viris omnium ferè Gentium, medium atque interpositum, & ipsis quoque quin etiam confitentibus, ante abitum eruditioribus. Video sparsos un-

undequàque librorum thesauros, verèque, & pro numero, & pro æstimatione thesauros, neque tamen ibi conditos, & quasi otiosos, atque in spectaculum fastumque tantùm, sed in usum paratos; & sibi, ac amicis, uti Philosophum vita, non sola professione decet, communes. Hos consulere quando lubet, licet; humanitati enim solùm cedit eruditio. Solis quasi instar, vapores colligit, qui in pluviam ad publicum bonum, ac in aliorum, & indigentium usus, ac commodum descendant. Nunc cum illo inter Bibliothecas versor, quas ipse omnes, ut suam propriamque novit percurritque; & quasi cum Magni Ducis, cura cæterarum etiam sibi, & sibi uni, commissa fuisset. Nunc Quirinum viventis eruditionis, pietatis, ac comitatis specimen, Te socio, inter libros convenio suspicioque, propriis aliquando, suique ingenii fetibus augendos. Veniet ipse in numerum illustrium Auctorum, veniet, dixeram? quasi in Mose suo, non etiam nunc legeretur, semperque legendus sit. Nunc peragro loca, Savonarolæ olim vestigiis pressa, pro Dei Servo, oh titulum supra Regum fastigia! suo Sœculo habiti credítique; quæque proximis temporibus, quasi adorata à Carolo Cæsare, qui ipse postea in Claustris, vitam privatam, sanctam, suam, sapiens Purpuræ, ac Imperio prætulit! Nunc cum eo-

dem

dem Ruris carpo delicias, ac honeftas voluptates, & unà ad Veteres fcandimus Fefulas; quarum quoque, feu temporis, feu vicinorum nimis præpotentium metu, vel injuria, jam ipfæ periere ruinæ: atque inde fimul afcendimus Montem Francifcanum, cujus ad pedes, & in confpectu jacet patetque tota Florentia tua, mihi fanè altera Roma, rerumque pulcherrima; ubi teftimonia adhuc fervantur, tentatæ olim improfperè cum Græcis, in Sacris, Concordiæ; atque eorundem fidei, nimium cum majoribus fuis convenientis, mendacis fallacifque, monumenta. Nunc autem cum paucis, quos inter doctiffimus, graviffimus, jucundiffimufque fimul Landius, literis facetiifque cuncta condiens; & quid mihi cum turba, cum unus fanè mihi fufficiat Magliabechius, fi unum dicere liceat, cujus in pectus veteres cum recentibus migrarunt omnes? Pauperi adfidemus parcæque, qualis mea, menfæ, brevibufque dapibus; quas foli Hofpites commendant, gratafque reddunt. Hic optima fercula, focratici fermones, vinumque quidem, proprium, fuæ Hetruriæ faventis, Cœli donum; quo, & prifci Catonis fertur caluiffe Virtus, neque qualia omni ævo Germanorum pocula, quibus ingenium obruitur, non reficitur, non affurgit; fed Platonis, fed Horatii æmula, ubi Philofophiæ, Mufis, Gratiifque lita-

ſitatur, erumpuntque cum Virgilii Jopa, in ſuperum, naturæque rerum, inventorumque, ſapientum, memoriam atque encomia. Sed iſta Florentiæ ſolùm inveniuntur, Florentia ſola ergo in Votis, ubi Magliabechio, ubi ſtudiis, ubi Legationis etiam mihi ante alias creditæ negotiis; una quaſi, ac fixa, læta, & ſecura ſedes. Vale. Genuæ. x. Kal. Nov. 1706.

LUCÆ ALBIZIO

SANCTI STEPHANI EQUITI.

PISAS.

XVIII.

TUas mihi ſemper gratiſſimas, Albizj Eques, literas præterita hebdomade Genuæ accepi, lætus quandocunque ab Amicis convenior, commorantibus ſeu Piſis, ſeu Florentiæ, eruditionis, ac urbanitatis ſedibus, benevolè equidem ſuavitèrque de ſalute mea, & de publica una quærentes; & ſanè nunc quoque, ut, & olim,

Omnis in Italia Fatorum vertitur Ordo.

Belgium equidem, ut antea, Belli, ac Armorum; neque minùs Hiſpania, ut ſæculo abhinc, & amplius

plius segnitiei, ac desidiæ Domicilium. Vincit verò, ut Mari, sic, & Terra quoque Anna Anglorum Domina; & pro veteri Regis Henrici Octavi dicto, cui adhæret illa, cæteris præest. Sed jam hìc castris, hyems, & multùm frequentes, & tantùm non continui imbres, adeoque rupta aquis itinera, finem imponent; relictis interim in potestate hostium tantummodo, cis Montes Susa Agri Pedemontani Oppido, (nunc enim Montis Ferrati Casale obsidetur) Cremona, ac Valentia Urbibus, & Mediolani Arce, quæ tamen, & ipsa brevì Cæsarianis, [sive à Gallis Italia cum Duce pulsis fugatisque, fractis jam Viribus, succurri non possit, seu fame pressa, contra quam Virtus militaris parùm aut nihil prodest,] succumbet cedetque nobis, & unà fortè cum Capite Tota Insubria. Interim ipse valeo, quantùm quis valere queat, libris, ac amicis planè destitutus. Attamen memoria subinde recurrit, eorum quos Florentiæ reliqui, & inter eos quoque Vestratium Pisanorum, qui uti audio, suas nuper repetierunt Sedes Cathedrasque, & Academiam iterum illustrant, & convictu ac colloquiis doctissimi humanissimique Albizii, mutua cum voluptate, fruuntur. Redeunti ergo ex Villa, misi, quæ modò Florentiam, de ipsis tunc in Urbe equidem agentibus, ad Jurisconsultum, & Amicum

Sa-

Sanium ſcripſeram; ut & conſtet me memorem illorum vivere, me ſemper optimi Albizii, & optimis dediti, memorem victurum. Vale. Genuæ. Idib. Nov. 1706.

FRANCISCO MARIÆ
DUCCIO,
LAURENTIANÆ BIBLIOTHECÆ EX PRÆFECTO.

FLORENTIAM.

XIX.

NON tantùm fas ſit aliena voce, doctiſſime Ducci, de Literis certè, ac de me quoque, ſi non id levius, optime merite, aut verbis Viri boni, ac noſtrum utrique amiciſſimi Laurentii Magnolfi, ſed & meis etiam, manuque ac ſcripto, ut animo teſtari, quantum tibi ob collatum Oroſium, miſſumque dein Cl. Clerico inter Batavos ſtudiis juvandis nato; atque ob novum deinceps priori additum beneficium, pingendo formandoque veteres tam affabrè characteres, ſicque ipſas quaſi venerandis membranas, uti ille loquitur, eruditis hominibus, alioque quaſi in Orbe

 po-

positis, repræsentando, & meo, & illius, & publico etiam nomine debeam. Sed non hisce contentus ultrà pergis, sentisque de eo quam par est magnificentius, in quo nihil quis laudare possit, præter studium benè de aliis merendi, quodque optimè velit & literis, atque viris doctis piisque, quos inter, nec notæ, neque meriti postremi, Franciscus Maria Duccius. Neque parùm refert, cæteras inter eximiasque Dotes, callere Artem, qua vitentur errores, scriptoresque antiqui sibi pares, atque ad veritatem exprimantur. Quot varias, ac discordantes Lectiones; quot verbosas ac inamœnas planè disputationes; quot volumina, quantosque Criticorum labores; exscriptorum tantummodo vitia, sive ex incuria, sive ex inscitia, nobis immerentibus dolentibusque pepererunt! Quibus, & quanto meliùs, ac quanto studiorum compendio lucroque, Orbis Literarius caruisset? Quantumque temporis, posterioribus Sæculis nati, perdidimus omnes; quando de vocibus literisque priorum negligentia, si non autem, ut dictum est, turpiùs, & inde fermè necessariò, tantopere litigatur; cùm ad res ipsas evolvendas cognoscendasque, vita etiam vivacissimi non extendatur, neque sufficiat? Perge ergo, præstantissime Ducci, benè mereri de Genere humano, in lucem emittendo Veterum Libros, latitantes adhuc, &

de

delitescentes in tua quasi Laurentiana Bibliotheca; ut optimi posthac Codices, sine istiusmodi impedimentis, magis quam Commentariis, quæ intentionem legentium ut plurimùm frustrentur tantùm, atque minutiis frangant debilitentque animi vires, alioque avocent; legantur intelliganturque, ut minori certè incommodo, sic majori forsitan cum fructu: neque ampliùs pro Criticorum fastu, pars prima, ac tanquam præcipua Doctrinæ habeatur, de syllabis ac verbis, [id solum reverà fit] rixari; quo Fama inutilis, ac publico noxia, istiusmodi Scriptoribus comparetur, qui sibi magni, imò maximi esse videntur; at verò aliis, atque prudentibus præsertim, non raro molesti aut inepti. Vale. Genuæ. Prid. Non. Dec. 1706.

JOANNI CLERICO.

AMSTELEDAMUM.

X X.

GEnua non ita pridem, amplissime Clerice; ubi adhuc ipse hæreo infelix inter Legationis moras, parum interim, si tamen aliquod; agendo, quod vel ad Literas, vel ad negotia spe-

ctet,

ctet, Salvini professoris, & græca, & omnigena eruditione, atque ingenio quoque tum domi tum foris clarissimi, Emendationes, & Correctiones in primum Anthologiæ librum, ac rursùs in Epigrammata quædam adhuc inedita, & ab Holstenio in Stephanum laudata, Amsteledamum transmiseram; quas demum sequitur inserta huic Epistola, præterita modò æstate, ut meam apud te fidem liberarem, Florentiæ scripta ad ipsum tum fortè ruri longiùs quam pro more agentem. Hunc verò non tantùm inter Criticos, sed & inter Poetas quoque recenseas; qui sanè idem, & Quintum Calabrum atque Theocritum, hunc rura, & amores Pastorum, illum autem Homeri æmulum, ac vestigia Iliados prementem, Heroesque canentem, & Bella, præter alios fere omnes Epicos Græcos Poetas, Etrusca lingua reddidit æquavitque. His quoque postea adjunxeram literas optimi Viri Francisci Mariæ Duccii, cum aliquot versibus Orosiani Codicis ad formam M. S. prout ipse postulabas, delineatis, atque nunc etiam meas, ad eundem quoque, ipsarum comites. In quibus postremis, si de Criticis Grammaticisque minùs equidem honorificè senserim, id precor imputes, homini aliquatenus negotiis immerso, quique libros ipsos Veterum tractare, ac perlegere velit, nudos simplicesque, quam cum vel Scali-

geri

geri Salmasiique super eisdem notis, aut hujus verbosis admodùm, ac ingentibus Commentariis; doleoque multùm, ipso quoque præeunte, Magni Scaligeri vices, qui cum ex illis Heroibus unus fieri potuerit, & ad eorum magnitudinem famamque assurgere, maluit ferè, Sæculi vitio in imo monte, & quasi inter Literatores, aut si id majus, inter Literatos, si non solùm præcipuè saltem consistere, & par maximis, se infra, locum occupare. Non ita Magistrum sequutus Grotius, qui transitu tantùm hæc quasi delibavit; quare in illum postea Commentarii, & variorum annotationes editæ conspiciuntur. Sed neque alios persequi velim, quam istos Aucupes syllabarum, verborumque unicè tortores. Cui enim non lecti, quibus non placent, quem non erudiunt, de arte Critices libri? Is equidem Parrasianorumque scriptor, inter recentes, nostrique ævi Quintilianus alter; qui de auctoribus judicia, ac eloquendi præcepta, non spiritu minori, neque minori facundia protulerit, quam Veteres, Dii illi Literarum, quam ipsi Cicerones Demosthenesque. Quantum adhuc præstitit, quanta & in futurum præstiturus est, & nobis posterisque suis? Ille verè Philologus, Anthologiam dabit Grotianam, multò quam antea locupletiorem, multò emendatiorem, & suis & aliorum laboribus. Ille quoque Oro-

sium

ſium dabit, qualis ab initio fuerat. Illo magiſtro novimus ipſi, venturique noſcent, quid ætas hæc noſtra in literis ubique Gentium egerit, quantùmque profecerit, ſeque ſuper priores extulerit; (neque enim Natura aut hominum ingenia adhuc effœta ſunt) in mathematicis præſertim diſciplinis, & Arte Medica; quid etiam in commune potuerit volueritque conferre; totaſque demum Reipublicæ Literariæ vires, conſilia, conatus, fineſque uno intuitu conſpicimus. Inde priùs in Bibliotheca ſua Univerſali cuncta Eruditorum Opera, quaſi in tabella ad vivum ſæculo exhibuit, ne quid ipſi neſciremus, & uti olim de Seneca dictum, vel legenda ideo ad exercendum utrinque judicium; in Selecta verò, in ſubſidium ſtudiorum mole librorum ac numero jam laborantium ac fermè fatiſcentium, ea ſola quæ vita ſunt digna, vita, ac immortalitate donavit, uſui ſimul, ac brevitati prudentèr æquè, & benignè conſulens. Vale. Genuæ. xv. Kal. Jan. 1707.

PE-

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI,

ROMAM.

XXI.

ME sanè imprudentem confiteor in errorem incidisse, aliosque etiam incogitantiæ meæ nimiùm pœnas dedisse, cùm Mogarini certè nomen non alibi quam apud Auctorem inveniri possit, ac Poeta demum pro suo jure, quid enim non Vatibus licet, & honestum est! & carmen, idem finxerit, & titulum nomenque. Quod jam tandem cum nova etiam voluptate agnosces ipse ex incluso poemate, à quo cæteris initium; quibus quasi nunc totus conseritur hortus, musis musarumque cultoribus gratissimus; ac omnium ni fallor, quique aut fuerunt, aut futuri sunt, pulcherrimus: non opus est ut quis de præsentibus loquatur, Versaliensibus, aut Tiburtinis vestris; hic enim semper præsens erit, atque unus, in quem tantummodò, nec Anni tempora, (crede mihi, nunc quoque, at multò quam antea, certiùs Vaticinanti) neque tempus ipsum potestatem habet. Prima quidem in India, juxta Lusitano-

rum Goam (dabo enim hiſtoriam reique geſtæ ſeriem) floris incunabula, inde Petri Regis beneficio, Etruſci Agri, ac Horti Caſtellani inquilinus, Coſmo tantùm Principi diù floruit placuitque, nunc verò, & ipſi, & omnibus, quippe inter perennes relatus, cœlique ſolo, ſi ita loqui fas ſit, inſertus inſituſque poetici, æternitatem Filicaiæ debet. Navigavit quidem Cadaver, ſiccato flore, meam nuper in Angliam, ac noſtra quoque, ab eodem, perpetuo hic in Muſarum Republica Dictatore, civitate donatum : ſed verſibus conditum, manet ac ſemper manebit, & ſupervacuos ſepulchri honores ſpernit. An verè dixerim priùs, non illi anni tempora obeſſe, non aeris, ſeu frigidi nimiùm, ſeu humidi inclementiam, ex accepto herì Carmine, ipſe judex æquus ſententiam feres : vide ergo, & mecum mirare, ut ipſa hyeme, hyemem contemnat, neque id tamen mirum, in Filicaia etenim,

Solemque ſuum, ſua ſydera novit.

Hæc ſunt Xenia, quam jucunda, quam grata? ineunte novo anno, à Filicaia, conciliante Illuſtriſſimo Comite Magalotto, eodem cum ipſo Senatore ſpiritu, ac cum Laurentio olim Mediceo, affecto afflatoque, Muſis mihique data ; nunc equidem verè *feror altus* ! hæc etiam noſtra ſunt, & certè placitura Barcellino meo. Vale. Genuæ. Kal. Jan. 1707.

DE

DE MOGARINO
AD BRUMAM.

Gelsomino Indiano.

B Ruma : anni ſenium te ego ,
Naturæ ac ſterilem dixi opere à ſuo
Deſiſtentis inertiam .
Parce . Ut nil aliud ſpina puerpera eſt ,
Quam non edita adhuc Roſa ;
Sic hyberna quies aut Opus , Embryon
Aut ſaltem eſt operis rude ;
Fecundumque tuo nil magis ocio .
Planta en frigus ab Indica
Defendunt paleæ : jam viduum eſt caput ,
Et ſopitus odor ſilet .
Quid tu ? Pictor opus fingere ceù ſolet
Intra ſiparium , haud ſecus
Clauſam trunco animam clam reparas , novos
Florum in folliculos modò
Erupturam . Helice nunc re adeò in gravi ;
Arctos nunc tibi ſerviat ;
Plantæ omneſque poros , ut magè ferveat
In venis calor , obſera .
Quàm caule uberior de Mogarinio
Mox florum exiliet ſeges !
Quæve illis cupiet non redimirier

Nupta, innuptaque tum coma?
Jam te non vetulam, Bruma, ſed innubam
Decantabo Puellulam,
Sponſabo & numeris tunc ego te meis.

SIMONI IGNATIO
CAVALLI,
ORDINIS SANCTI STEPHANI EQUITI.

PISAS.

XXII.

Miratus ſum equidem priùs, & quis non unà mecum miretur, Illuſtriſſime Ignati Cavalle, in Triremibus, interque Nautas, inveniri conſpicique poſſe, nobiles adeo atque doctos Juvenes, novamque quaſi inſtitutam in Etruſco Mari Academiam, Alteraſque Piſas; ſed non mollem natamque ſtudiis ſedem, non curis, non periculis vacuam: quæ tamen, neque fallor, olim Patriæ dabit, & pacis decora, & belli etiam præſidia. Id nempe nobiliſſimi Ordinis inſtitutum, ut Sancti Stephani Milites, artes primum domi, ſecuri in umbra & otio ediſcant; illarumque dein ſuique ex-

experimentum foris, interque maris undas, contra perpetuos ferosque Christianæ fidei hostes faciant; priùsque belli ac periculorum comites, quam duces fiant. Ita quem ineunte anno præterito Pisis in celeberrimo Collegio, seu Palatio potiùs, atque ita verè est, ubi pro dignitate habitant, & excoluntur artes, & scientiæ, Christianis circumdatum Philosophis, & nobilium corona juvenum eòdem tendentium, atque ad parem aspirantium famam, cum nova summaque mentis voluptate disserentem, ac disputantem, & Theologi etiam partes, quis facilè credat? non minore quam illi ipsi etiam laude, acumine, & facundia, sustinentem implentemque, suspexeram; paucos intra menses, diversum quasi in Orbem delatum, armis simul litterisque intentum, nihil minùs, ipse cogitans, neque aliud quam iter maritimum Genuam versus susceptum prosequi, quò me Civium negotia, & maximæ Reginæ jussa vocabant, in eadem nave Divi Patroni sui nomine superbiente, qua Magni Etruriæ Ducis beneficio ferebar, lætus atque mirabundus deprehendi. Oh quam felices dixerim, seu bella vocent, qui pro aris patriaque pugnent; sive mari se subducant hostes, suasque apud oras tutiùs latitent; otium illud maritimum, legendo atque observando, neque inertia, vel ludo tantùm; aut

nihil

nihil aut turpiter agendo transmittant; vel quod proximum, dies magis fallant, quam vivant! Hujus inclytæ veritatis, Tu modò, Eques nobilissime, exemplum in hoc ipso tuo itinerario maritimo, tam doctè, tam facetè, tamque prudentèr pieque confecto, & in publica commoda emisso; cujus etiam & me voluisti, ut priùs quatridui Comitem, sic & nunc esse participem, præclarissimum sanè utilissimumque dedisti. In eo solùm culpandus, quod me longè supra meritum extuleris; in quo tamen aliquatenus mihi, licet non sine rubore quodam, plaudo gestioque, cum me Tibi virisque bonis, exterum hospitemque vestrum, præsertim studiorum causa, non penitùs displicere sentio. Vale. Genuæ. viij. Kal. Apr. Die Deiparæ sacro. 1707.

BE-

BENEDICTUS
AVERANIUS
HENRICO DE VILLA NOVA, &c.

GENUAM.

XXIII.

QUidam amici mei edendas curarunt, Henrice Clarissime, decem dissertationes, quas vernaculo sermone conscriptas proximis annis in conventu doctorum hominum recitavi. Quærenti mihi cui potissimum hoc opusculum dedicarem, tu statim occurristi, cujus humanitas, & benevolentia, qua me complexus es, ad hujusmodi munusculum tibi offerendum me invitaret; dignitas, & amplitudo, & eloquentia, eruditioque sperare cogeret meos hosce labores sub tui nominis umbra tutò in lucem prodituros, & non vulgare lumen à tua claritate in posterum accepturos. Velim igitur me certiorem facias de tua voluntate, rescribasque an tibi cordi futurum sit obsequium meum: mihi autem nihil accidere gratiùs potest, quam si annueris votis meis. Cupio enim, & etiam atque etiam à te peto, ut observantiæ, & amoris erga te mei sinas aliquod extare monumen-

mentum, quod si fieri possit,

Canescet Sæclis innumerabilibus:

Sin autem imbecillitati meæ tantum sperare non licet, & quominus immortalitatem nominis consequar,

Frigidus obstiterit circum præcordia sanguis,

Pervelim, ut saltem qui nunc homines vivunt, intelligant me tuarum virtutum esse maximum admiratorem, nec præstantiæ tuæ quemquam anteponere. Vale. Pis. Prid. Id. Apr. an. 1707.

BENEDICTO
AVERANIO, &c.

PISAS.

XXIV.

DIE modò Veneris præterito, Optime Doctissimeque Benedicte Averani, quo tuæ semper & meritò acceptissimæ, tum Auctoris causa, tum argumenti redditæ erant literæ, proximoque Saturni, inter Legationis Officia, instantibus Tabellariis, quæque Comiti Petroburgensi nuper in Hispaniis à Partibus Caroli Regis Armorum Duci, hincque Taurinum properè discedenden-

denti, præstanda quoque fuerant perfectis, neque mihi ipsi morem gerere, neque grati animi, atque munere tuo quasi superbientis, indicia proferre prius licuit. Et quod quæso grandius præstantiusque beneficium Alter in Alterum conferat, quam nominis famam & immortalitatem, quas tuis sanè operibus insertus, atque indè monstratus, quis sibi non tum sperare, non vindicare valeat? Neque credo quenquam ita secreti, ita silentii amantem, ut illi fastidio sit, postumam certamque anticipare Laudem, aut apud Posteros saltem nosci, ac tenebris & sepulcro sic extrahi, tollique humo,

Victorque Virum volitare per ora.

Et tu quidem ille es, qui hoc potis, aut nullus; quem latinè dicentem, vel Ciceronis Roma suum facilè, ac libentèr agnosceret; quem etiam intenta ac acri silentio defixa audit; atque peroranti socio assurgit seque inclinat Academia Florentina, ac jure miratur tum veteris tum recentis suæ linguæ, ac facundiæ principem. At nonne tunc ipse insanire videor, qui ejusmodi viro Orationem, Genuæ licet paulò ante in Senatu pronunciatam, mittere audeam! curas quippe inter ac negotia, atque ab Hospite tantùm, peregrino & Britanno, non populari vestro, non Cive Italo formatam, quibus sermo iste & eloquentia nativæ sunt ac propriæ dotes. Sed tamen & ad illum quoque

accedit, cujus eruditio comitate, mansuetudine, atque summa modestia, quæ sola res in ipso culpanda, miscetur ac temperatur, qui neque inter eos sit, quorum meminit Plinius, neque nostris temporibus quandòque omissum, qui *Amicos suos carpere, Judicium vocant*. At fortè & imprudentiæ etiam arguar, nec tam civiliter egisse, qui demum Pisas Concionem transmiserim, qua pristini renovantur dolores, victæque Gentis pudor; quasi & nunc quoque ipsæ liberæ forent, nisi sit,

.... Libertas gratior ulla,
Quam sub Rege pio.

Sed longè superior elapso, nostroque sæculo, Urbs illa videtur altera victrice sua, neque domina; cùm in hac artes & studia floreant, & celebrentur, isti non nota, quodque multò pejus, ac opprobrio majori sit, non equidem æstimata. In Academia igitur triumphat de Ligurum Republica Populus vester, & à vobis Literarum Professoribus habent, quod non ampliùs Genuæ invideant Pisæ. Vale. Genuæ. xii. Kal. Maji 1707.

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI, &c.

ROMAM.

XXV.

POST nimias ſanè laudes, addis inſuper, *ſed .... de hac ad te iterum*, de nupera ſcilicet mea concione in Senatu ſcribens, Optime Barcelline, benignitate ſanè ad culpam propiùs accedente, ſed ita clauditur epiſtola; at mihi nunc Genua Florentiam diſcedenti, non ampliùs liberum erat, novam expectare ſcribendi gratiarumque unà agendarum materiem. Romanis verò auribus, atque in Urbe ipſa, Angli hominis Orationem, ac aliis quoque ſcriptam, inque ocio demum lectam, non diſplicuiſſe, magna exigui operis merces, præmiumque ſummum. Hinc denuò crevit audacia, & novum mittendi, aliiſque numeris Opuſculum, ſeu veriùs, habitu tantùm mutato vetus; nec tibi, neque Romæ priùs incognitum: idem Titulus, *Vaticinium*, iidem ſenſus; & oh cum veſtro ſecundo, de eo quoque aut idem ſit vobis cum priore Judicium, aut idem ſaltem error! Ibi quoque iterum legas Noſtrada-

mi Carmina ex ſuo Gallico, in veſtrum propriè ſermonem, Romanum ſcilicet, verſa: Ibi quoque & repetitam cernas, audacter ſanè, poſt cladem etiam in Hiſpaniis acceptam, Caroli Regis magnitudinem, & Britanniæ nunc verè Magnæ, olim maximæ futuræ, Imperium: Scis enim optimè, neutris quidem ipſe accenſendus,

Non ea vis animi, neque tanta ſuperbia,

omnia poetis licere, omnia vatibus eſſe certa. Interim fas ſit mihi optare, Caroli Regis acceſſionem brevì fore Neapolim, atque inde pacem ſaltem Italiæ redituram.

In votis equidem deſinere volebam, ſed cùm etiam præ manibus erat, & aliam prioribus, multùmque quidem diverſam chartam addidi; quando etiam Italiæ, invitus mærenſque loquor, præ aliis ferè Gentibus, non parùm interſit, & ad famam etiam ſpectet, non adeò frequentèr committi homicidia, haſque adeo terras, tam Populorum genio ac indole, quam ſoli Cœlique natura felices, ejuſmodi flagitiis non pollui, neque Summi Numinis iræ vindictæque eo nomine ſubjici exponique. Satis Bello peccatur, ut Pax ſit quoque cruenta; & ipſa itinera, atque avia locorum, Urbibus atque hominum Cœtibus tutiora. Vale. Genuæ. iij. Id. Jun. 1707.

PE-

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI.

BONONIAM.

XXVI.

NON adhuc vidiſſe Romam, non ſua in Roma Barcellinum, & mihi damno neque modico, ſummoque dolori fuit; non tamen illi potuiſſe modò iterum occurrere, voceſque mutuas grataſque invicem reddere, Florentiam quaſi meam nuper delato; & priſtinum dolorem renovavit, & ampliùs indignationem magnoperè accendit. Iraſcebar autem meritò Genuenſibus, qui tantùm, reditum meum, alteram quaſi in Patriam, morabantur; adeoque in longum differebant Amicorum occurſus, doctorumque ſermones, ac conſuetudinem virorum, quos Cives ſuos aut Incolas tenet, hæc Urbium pulcherrima, ſinuque ſuo domeſtico amplectitur ſemper fovetque. Quanto verò nunc magis, cum tu interim aliò diſcedis, & hìc non viſum, Bononia, quaſi alius Orbis, quaſi ultimi mei Britanni, nunc detinet, novoque hoſpite gaudet, ſuiſque læta adſcribit. Tibi interim, Vir optime, munere priùs

in

in Urbe egregiè functo, jam facrum cum Dignitate otium alibi contigiffe gratulor; ideoque fpero atque opto Bononiam, tibi nunc ipfius Romæ vice, in ftudiorum æquè oblectamentum ac adjumentum fucceffuram. Multum etenim refert, quo loco vivamus, qua confuetudine utemur: ita fanè aliud, in Urbe Rerum Domina, ac in Ponto, Ovidio Ingenium. Vellem certè, civitatem illam alteram, fibi femper parem futuram, talemque reverà, qualis erat fuperioribus fæculis, quum ubique gentium, pro Legum Domicilio habebatur; vel qualis denique etiam nuper fuerat, fuo in Malpighio. Ibique demum pingui in folo, tuo fruaris ingenio, & quali nunc frueris optima valetudine; atque fi precibus locus, diu duratura; ne defit Publico, ac cæteros inter amicos, mihi quoque profuturum, Doctrinæ, Morum, Manfuetudinis etiam Chriftianæ, Exemplar. Vale Florentiæ. iv. Id. Jul. 1707.

IL-

ILLUSTRISSIMO COMITI

LAURENTIO MAGALOTTI.

FLORENTIAM.

XXVII.

ME novum, meumque jam annum inchoantem, Genua primùm ex diuturna mora, & in longum extractis, ac quasi sine fine negotiis minus grata, & deinceps itinere tum maritimo, tum terrestri, tutò citòque expeditum, Tua tandem, nobilissime, atque mihi amicissime quoque, Comes Magalotte, Florentia excepit; suisque deliciis, & Amicorum præsertim doctorumque hominum consuetudine, quos inter utrosque, Tu plurimùm meritò emines, recreat admodum reficitque. Quam verò juvat Angliam, seu nunc lubet cum Patria vocare Magnam Britanniam, antiquam matrem, quasi iterùm agnoscere, & repetere in Etruria; notas invicem audire voces & reddere; sæpiùs interesse eruditorum cœtibus sermonibusque, quibus ali pascique, ac quadantenus, suoque modo, & in quantum mea fert mediocritas, accrescere quoque possit ingenium;

me-

meque ita frui planè vita, pridem sanè per vices tantùm usurpata, priore melioreque; sicque una in Florentia, quod vix credendum, vix equidem optandum erat, neque alibi reperiendum, Oxonio simul & Londino, hoc est studiis, & Republica rei, negotio atque otio, inque cumulum, valetudine quoque in integrum restituta, gaudere lætarique? Hicque modò Academias, quam numero dotibusque varias! Seu publicas, seu privatas, frequentare; & ubique adesse recitationibus nobilissimorum operum, quibus & Veterum mores, atque ingenia denuo, hodierna æmulatur Etruria; modò me in arctius contrahere, & in uno Comite Magalotto, omnes quasi simul invisere, simulque frui Academiis: nunc autem curis de Republica quasi vacuum, & immunem, aut illis saltem paulisper sepositis, amico, vel libro comite, spatiari inter prata, & nemora, turbæ, calorum, molestiarumque, brevi illo, at gratissimo certe intervallo penitùs expertem; nunc colles supinos facilesque superare, atque inde subjectam latè planitiem, urbemque ipsam, & juxta sparsas hinc inde ex omni parte frequentes pulcherrimasque villas, & ludentem errantemque per campos vallesque Arnum, ingeniorum semper vatumque altorem, in proximo spectare; nunc temerè viridi in ripa, sub umbra musis amica sedere,

&

& mecum nonnunquam ſine arbitro certare numeris; mox domi redditum, in horto, rus penè alterum reviſere, ac interim dapibus inemptis, ſolique fructibus veſci; ſolitoque dein, meoque acquieſcere lecto; & ſomno repetere, quæ non inviſus, non pœnitendus, priùs obtulerat dies. Sic hic quoque precor Annus, publicas inter curas, atque otium ſubinde, non inhoneſtum, aut indoctum decurrens, nec Patriæ quidem inutilis, neque mihi omninò injucundus tranſeat. Sic Te quoque, optime Virorum, conſcio, neque credo penitùs improbante, mihi veſtra in Patria vivitur, ſic verè vivitur Florentiæ. Vale. Ex ædibus meis Florentiæ. vii. Aug. juxta ſtylum Julianum 1709.

PETRO HIERONYMO
B A R C E L L I N I, &c.

BONONIAM.

XXVIII.

NIhil credas, Optime Barcelline, mihi meiſque optatius unquam, aut gratum magis contingere potuiſſe; quam tibi, vel quibus ipſe benè velis, quod in nobis ſit, præſtare officium.

 Ne-

Neque quod fœmina ſit, quod minor, quod ferè vidua; (quod abſentes enim parùm mortuis diſtant conjuges, id nimiùm expertus loquor) quæ omnia ſupplicem etiam Judici conciliare debeant, tantum apud me valent, quantum fermè unius Barcellinus. Solum at mihi dolet diſplicetque, quod tantummodò inutile nomen præ me feram, quodque ſanè apud alios vix aliquid poſſit, nedum apud Judæum, ac præſertim Liburni commorantem; cum & Gens illa vafritie, ac dolis multum ubique ſe æſtimet; neque alibi magis, quam eo loci rixis litibuſque abundet. Sed tamen ibi non deerit quoque Auratus noſter promovendo negotio, quantum ab illo, Mercatore ſcilicet, ſuiſque ac ſociorum negotiis implicito, expectandum ſit, aut vir acer admodùm, & in jure ac eorum artibus verſatiſſimus, Illuſtriſſimus Alexander Catalanus, amicus meus, patroni atque advocati partes impigrè ſuſcepturus; & ob injurias ipſi modò illatas merito illis infenſior: Sed neque te latet, vir perſpicaciſſime, Juriſconſultos, bonos quidem viros, ſed non nunc Cincia lege obligatos; dum aliorum agunt, ſuàm etiam plerumque rem agere; atque in Foro præſertim, ex longiſſimi temporis præſcriptione, vix quidquam gratìs fieri. Utcunque verò, expediantur litis inſtrumenta ac mandatum; atque huc tandem tranſmittantur,

tur, seu Bononia, cujus, ut ex fama priùs, jam autem & ex literis patet, tu quidem breve gaudium eris; sive Roma, quæ læta simul ac grata redeuntem excipiet, atque novis insuper honoribus imperiisque ornabit augebitque. Experiemur sanè vires, brevìque videbimus, an sit ibi juri, an sit & gratiæ locus : Sententiam demum impetrabit causæ æquitas, & fortè amici, ne sit longiùs dilata; at certè beneficii vice erit, à Judice citò dimitti; atque ita à Causidicorum Legulejorumque aliquando ineptiis, sit verbo venia, at sanè semper molestiis, absolvi atque liberari. Vale. Florentiæ........ 1707.

EIDEM.

ROMAM.

XXIX.

QUod tu mihi injunxeras, optime Barcelline, id equidem nefas non præstare; neutiquam vero eventum, quod à nobis minimè pendeat. Unum interim metuo, ne egregii Juvenis, de Rege Carolo, deque Patria bene meriti laudes, ut olim de Agrippa, Italo quoque, & à summo etiam vate, cive suo dictum, ingenii culpa ipse

 dete-

deteram. Supereſt tantùm, ut te neque in amicum Gallianum pietatis, neque me mei in utrumque obſequii pœniteat. Vale. Florentiæ. Id. Sept. 1707.

ANTONIO MARIA
SALVINO.

XXX.

ITerùm, optime doctiſſimeque Salvine, ad notas atque benignas confugio manus, ut ſit qui luctus legat meos, neque me nimiùm Dolori meo conceſſiſſe credat. Quæ ergo peccaverim, precor, non parcens, neque amici inſtar, emendes; multa quidem aliàs, occupato, & dolenti quoque condonaturus. At non ſolum mea Patria materiem lugendi, ſed & veſtra etiam Etruria, altera quaſi Patria, maximam nuper in Filicaia Senatore, & Vate amiſſo, omnibus equidem præbuit. Id argumentum ut mæroris graviſſimum, ita certè tuo, Vir magne, civiumque ſuorum ingeniis haud impar: & ille dignus, cujus quod nunc unum ſupereſt, colatur grata ſemper, ac quaſi conſecretur memoria. Vale. Florentiæ. Pr. Non. Oct. 1707.

SE-

SEBASTIANO
BIANCHI.

XXXI.

NEutiquam mirandum, præſtantiſſime Bianchi, aliqua in Inſcriptione heri viſa minus placuiſſe tibi viro peritiſſimo omnis antiquitatis, quæ quum multa olim opera magnifica, curam tuam, tuumque ſub Optimo Principe Coſmo Decus, equidem produxerit; ea quoque paucis, ut plerumque, vocibus, & ſua quadam majeſtate, commendaverit poſteris. Sed mos alius, ac admodùm diverſus, poſtea obtinuit; ac quædam quaſi verborum pompa, in ſimplicioris ſtyli, & uti videbatur rudioris quodammodò, locum ferè ſucceſſit. Media ergo quadam via nobis fortè incedendum eſt, inter ſimplicitatem illam ſcilicet Veteris ævi, cultumque ac luxum, ut ita dixerim præſentis; atque aliquid etiam noſtrorum hominum auribus concedendum. Satis longo etenim tempore, deliciis quibuſdam, pompæque ſermonis aſſueti ſumus, & inde penitùs recedere, non omnibus certè, neque plurimis quidem placebit: & uti ille dixerat olim, quid ſi ad populum

lum provocabunt Lectores? Quique veteres tantùm spectant, (quod sanè in se melius) caveant interim, ne & ipsi ab aliis, licet minùs peritis, attamen numero præstantibus, inter Novatores etiam habeantur. Obtinet non raro, imò frequenter Martialis illud,

Mallem Convivis, quam Placuisse Cocis.

Cui precor non Cæsaris Commentarii, nudi illi rectique, ac ipso Cæsare, Imperii Romani (ut verè Magnus Scaliger) ac simul Sermonis Principe, dignissimi, non & olim placuere, non etiam & semper placituri sunt; sequentibus autem admirationis, quam æmulationis, veriùs materia? Aliter tamen Livius, imperante quoque Augusto, scripsit Historiam; omnia orationis adhibens ornamenta, atque inter Latinos, Historiæ etiam pater agnoscitur. Deflexit à severitate Antiquorum Cicero, & lætiores Orationi intulit locos, atque copia præstitit; adeo ut non tantùm summi Oratoris famam, dum vixerat, assequutus fuerit; sed ut apud Posteros, sub eodem nomine, & ipsa etiam contineatur Eloquentia. At fortè quis dixerit, me, hoc obtentu, vitiorum errorumque meorum agere, aut quærere Patrocinium: Non tamen ipse ideo contumax futurus sum; semper enim melioribus cedere paratus, & Bianchium sanè pro magistro quoque habiturus. Vale. Florentiæ. xv. Kal. Nov. 1707.

PE-

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI.

XXXII.

TAndem literas ab Excellentiſſimo Comite Daunio, quales fermè optabam, hoc veſpere accepi, hiſpanico ut vides ſermone conſcriptas; multo equidem cum verborum in me honore, neque minori in Gallianum tuum affectu. Et ſanè ipſe libenter crederem, Germanica, ideſt optima fide miſſas. Id certè meretur ſumma Viri virtus, Neapoli ſine vi recepta, Cajeta armis capta, totoque demum Regno pacato; nunquam ſatis deprædicanda. Fauſta ibi quidem omnia & læta; non ita Florentiæ, quæ nuper in Filicaia Senatore maximum ſuum decus amiſit. Et carminum dabit illa brevì pro more proventum in Academia: Sed quis defuncto Vati, aut par erit, aut ſecundus? Quis etenim illum, jucunditate, ſublimitate, proprietate, judicio æquaverit, nedum ſuperaverit? Non erat ab Horatio ad Filicaiam alter Horatius, ut idem quaſi denuò renaſceretur, duo ferè millia annorum requirebantur. Omne ſæculum ſuos jactitat bello Heroes; & quotidiè

tidiè fermè nascuntur aut fiunt Principes. Novem Lyrici aliquando, sed non erat alter Pindarus apud Græcos: neque inter Lyricos Latinos, si Quintiliano optimo Ingeniorum Judici fides, alius post Horatium vel legi dignus. Idem erit judicium de Filicaia posterorum, ut idem quoque fuerit unà Viventium; id enim ejus magnitudini, & felicitati etiam accessit; quod superstes ipse, ac citra mortem & funus, omnium utroque Latii Sermone, & Carmine, tum Veteri, tum novo, facilè princeps agnosceretur. Ultima illi Carminis materia, Virgo Deipara: quo etiam mortem, nondum morbo affectus, brevi venturam prædixit sprevitque, Nosterque adhuc, alteram vitam, veramque Patriam, totus ac unicè spirabat. Inde paucos post dies, lenta febri correptus senex, viribus infirmior, mente vegetus, parque sibi ad ultimum quasi spiritum, nobis ac sæculo, cum maximo omnium ordinum dolore, ereptus est. Et ille tibi olim, ac Romæ, in Mogarino suo cognitus ac laudatus. Ipse verò non tantùm summum Poetam, atque omni alia laude Virum insignem defleo, sed Amicum quoque; neque hic tamen tam meum, quam publicum Luctum refero. Vale. Florentiæ. xv. Kal. Nov. 1707.

GIS-

GISBERTO CUPERO.

DAVENTRIAM.

XXXIII.

ANtonii Magliabechii communis, & nobis atque literis amici beneficio, tuas, præstantissime Cupere, Kal. Oct. modò præteritis Daventriæ scriptas nactus, inde & Te benè valere, publici boni ac communium studiorum, neque me tua adhuc excidisse memoria, & mei quoque causa, non parùm sanè lætabar. Utque illis benevolentiæ in me summæ, civilis prudentiæ, atque eruditionis exquisitioris plenissimis, aliqua saltem in parte satisfaciam; scias nondum typis impressum Numismatum indicem, satis amplum quidem pro materia ingenti variaque, à Fittono pridem confectum, neque tamen hic pro dignitate sua imprimendum censent, quum æerea tantùm, aut pauca ex argento, Græcorum, contineat; in quibus etiam, Latini sermonis quam Græci peritior, nonnunquam fallitur. Sed planè novus alter, atque plenus, à rei Antiquariæ peritissimo, Sebastiano Bianchio, cui, isti thesauri, unà cum tota illa Magni Ducis superba admodùm, ac eru-

dita supellectili creduntur, paratur equidem, attamen qui tardè, pro mole sanè Operis, procedat. Et liber iste, si in publicum prodierit, cuncta etiam Cimelia Medicea, Tibi certo læto, atque unà Orbi Literato exhibebit. Tuque sanè, tuusque Spanhemius, eis in litteris, adeoque in omnibus, illustria in perpetuum nomina, sæculum docuistis, quantum illæ ad Historiam, ad mores Principum ac Populorum, ad omnem denique antiquitatem probe perfectèque intelligendam conferant. Inter alia verò ac plurima, quæ in hac Urbe Florentia, (quantum illa Tibi meritò, ut de me interim sileam, hoc nomine placet?) ac Palatio, quasi Musis Gratiisque dedicato, in augmentum Literarum, atque Ornamentum, quotidie fiunt ab optimo Principe, cui gentilitia est, & quasi Hæreditaria virtus, ad liberos quoque posterosque unà cum principatu ventura, animum artibus intendere promovendis, novos prioribus addere thesauros, Gemmarum, Statuarum, Inscriptionum; & quæcunque vel animos vel oculos eruditiorum elegantiorumque hominum læto spectaculo pascere aut oblectare valeant, novæ etiam Cameræ ac receptacula apparantur; ubi meliùs distinctiùsque in suorum Exterorumque gratiam commodumque, locentur disponanturque antiquorum Romanorum domesticum Instru-

ſtrumentum, quod ibi magna copia ſervatur viſiturque, Inſcriptiones veteres, quæ priùs ex omni Italia advectæ, aut frequenter admodùm, & nunc quoque in agro Etruſco, reperiuntur effodiunturque, res Arte etiam, vel Natura ſpectabiles, quas inter nefas erit omittere, cùm alibi fruſtrà, par quid, aut ſimile, per cunctam Europam quæras, omnes fermè inſignium Pictorum ubique gentium effigies, ſua manu depictas, ab Eximio Raphaele ad Carolum uſque Marattam, qui nunc in Vaticano ſub Maximo Clemente artem, quam olim manu inſtruxit ornavitque, non minori quoque hodie cum laude ac utilitate, mente regit; quos inter, Veſtrates Rubenius, Vandikius, Vanderveldius Roterodamenſis, ob Malebrugium Ducem celebris, & quot alii? multùm eminent; eiſdem parietibus incluſas, eoſdemque illuſtrantes videbis, atque mecum admiraberis: Id verò primùm, inceptum auſpiciis Magni iſtius Leopoldi Medicei, Cardinalis, & Philoſophi, uti teſtantur Inſcriptio, & Epigramma, quæ brevì legentur inſculpta ſtatuæ ibidem principe loco ipſi nuper à Sereniſſimo Nepote dedicatæ, ſtudia ac magnificentiam Patrui Majorumque ſuorum piè ac felicitèr æmulante, & quidem ſupergreſſo. At fortè prior illa, infra ſimplicitatem ac majeſtatem Veterum videbitur, poſteriuſque, acumine multùm Græcis, &

Romanis cedet Ingeniis; adeoque ea his tantùm inservi, ut nova quædam Literaria, & Sequioris ævi foetum. Par autem sanè priori optimoque, & post Horatium quoque, (quum legem minimè futuris posuerit Quintilianus) cumque illo simul legi dignus, in Patria ac alibi Terrarum, atque à te etiam, vir summe, tanti æstimatus, Filicaia Vates ac Senator, uno paulò plus abhinc mense, Sæculo, non Famæ desiit vivere. De quo equidem melioribus destitutus, (neque tamen silere penitùs aut debeam, aut possim) pauca exscripsi adjunxique, quæ recens à funere, atque luctui planè impar, licet & negotiis eodem tempore occupatus, & penè oppressus, in amici cujusdam sinum effuderam. Cùmque in tuis etiam facta sit mentio Clypei Voodvvardiani, aliquando Cuperi Commentariis, illustrioris multò futuri; ejusdem etiam descriptionem carmine effictam misi; & nisi valdè fallor, neque civium meorum indole, neque Italo prorsus cœlo indignam. Unum tantùm in eo notandum, quod in amici laudes effusior fuerit auctor, nimiùmque in ea parte, ingenio, pro more sanè Poetarum, indulgens.

Feriæ nunc quidem sunt in Orbe hoc citra Montes, & Belli, & Negotiorum, & quasi animorum quoque; attamen multi credunt dolent-

que,

que, Neapolim hoc anno, nobis, Tolonam atque unà forte pacem eripuisse abstulisseque; dum Hispania interim, quæ Caroli est, ægrè ac vix spiritum trahat; & de Catalonia pœne desperandum fuerit, ni laboranti Provinciæ præstò aderint nostra Palatini Militis ex Italia auxilia. Paria ut vides tuis retuli, & oh quam velim, ut mole, sic etiam & Pretio. Vale. Florentiæ. xvii. Kal. Dec. 1707.

PETRO HIERONYMO

BARCELLINI, &c.

XXXIV.

SI non sit Tibi, Optime Barcelline; gratulandum, quod tu nunc Romam teneas; at Romæ sanè mihique gratulandum erit, quod te illa teneat; Negotiis quidem adhuc publicisque curis occupatum, at deinde multò gratiùs feliciusque otio, ob honestissimas justissimasque causas ac rationes, propter ætatem scilicet, ac merita, majori cum dignitate ac lætitia, iterum restituendum. Omnes certè Patriæ commodis, ac utilitatibus obstricti tenemur, neque nobis solis vivimus; in

in ultimos annos licet quidem manus injicere, & reliquias ſaltem vitæ nobiſmetipſi aliquando vindicare. Tibi ætas matura rebus, vegetaque, ac agendis ſufficiens. Non potes adhuc bona cum gratia vacationem munerum, ac laborum petere; neque habes legitimam ſecedendi cauſam, aut excuſationem. Priùs quidem oportet eorum præeſſe rebus, quas nunc ſumma cum fide laudeque tractas procuraſque. Vacare interim curis, intereſſe negotiis debes; ad quæ via optima libris ſternitur ſtudiiſque; hic verus illorum uſus cernitur; hinc anteactorum laborum ratio benè conſtat; huc omnis ſtudentium ſpes tendunt: ſuaque hæc ad extremum, ubi Virtuti locus, præmia conſequuntur.

Quod Ravennæ impreſſa tandem fuerit Dedicatio libri, qui ipſe interim Florentiæ typis mandabatur, & nunc unà hic cum Præfatione compingitur venditurque; latiùs ea ratione ſpargitur beneficium; atque eo nomine iterum quoque Romæ multum à Nobis imputandum eſt. Decem verò abhinc dies, librum ipſum cum chartis aliquot eòdem ſpectantibus, per tabellarium hinc ad Vos diſcedentem, tranſmiſi quidem ad Illuſtriſſimum Abbatem Fontaninum, Tui nondum Urbem verſus à Bononia diſceſſu cognito, cujus etiam antea officiis, à doctiſſimo Auc-

Cto-

ctore, Antigermonium. Suum acceperam; multoque cum fructu, uti alii omnes, perlegeram. Nunc Tibi, quoque non magno intervallo idem destinatur, & Petrarcha (quem huic Argumentum operi benè scis dedisse) pro suo jure apud te locum, defensi ab altero Amyntæ, occupabit; supplebitque non minor Hospes, neque planè invitus, Tassi Vatis Vices.

Heri etiam vespere, quo manum amicam aspexi, literas quoque dedi ad Novum Neapolis Proregem, Comitem Daunium; & Dignitatem illi gratulatus sum, qua Genti, quæ ipsius consiliis armisque nuper tam facilis cedebat, præter Cajetam suo malo tandem edoctam, regendæ admovebatur: atque iterum ea occasione, nobilissimi fortissimique Juvenis, Galliani tui, mentionem injeci.

Sed ne vacuæ sint penitus literæ, neque sine munere, (ut & olim apud Orientis Reges) Roma sit adeunda; suæque, Urbi Antiquitates, Veterisque Ævi Reliquiæ, semper in pretio futuræ sint; adjunxi versus, in Clypeum antiquum, nunc etiam Londini Servatum, non domi quidem, sed in Italia natos; & si rectè sentio, antiquam illam artium matrem, & numeris, & spiritu, genioque proximè referentes. At condonabis quædam Amico, & Vati quoque, ad amicum suum scribenti.

Læ-

Lætior illi sanè materia, quam mihi nuper oblata: multum quippe interest Triumphos inter & luctum. Et discrimen etiam in ipso carmine apparet, mihi satis est doluisse mihi, at aliis, at Barcellino, in eo non displicuisse, id supra vota, id beneficii, id præmii loco æstimandum computandumque. Cur me igitur ad majora viribus vocas, qui vix minimis, & ne vix quidem sufficio? Maximum illum Virum, ac humanum pœnè fastigium supergressum, laudent illi, qui & ipsi laudari velint, quodque multò rarius, etiam laudari mereant. Vale. Florentiæ. x. Kal. Dec. 1707.

JUSTO FONTANINO.

XXXV.

LIteræ quas iij. Non. Decembris Romæ dabas, adeo multa nocte viij. Id. in manus venerunt, ut non priùs potuerim, aut grati, aut læti animi testimonium proferre. Et pridem cognovi ex communibus Amicis, Magliabechio, & Barcellino, quam benè de me, & antea etiam senserit, Romæ suæ, ac eloquentiæ decus, Fontaninus: id verò gaudium nunc, & meis quoque

ocu-

oculis usurpo, & Doctis adeo notam, lego relegoque manum. Mihi sanè dolet, parvum, si ex mole tantùm spectetur æstimeturque munus, Prælectiones Averanianas, nondum Romæ advectas, aut non saltem partem adhuc Bibliothecæ Fontaninianæ fieri; quibus, ab incomparabili Viro, neque judicio minùs quam ingenio præstanti, veteris quasi ævi inter Lyricos Italos Principi Petrarchæ, novum additur decus, & lumen; qui tamen, Romano sermone, sibi sæpiùs impar videtur, quum nos certè nuper Florentiæ amiserimus, & sui sæculi ornamentum, & sæculorum etiam memoria dignissimum, *Senatorem atque vatem*, Vincentium de Filicaia, Etruscæ simul, & Latinæ Principem Lyræ; quique non tantùm Carminis dulcedine, sed & magnificentia spiritus excellens, ac uti alter ille Pindarus, verbis ac figuris felicissimè audax, (neque Buchananos, aut Casimiros exceperis) omnes ferè post se reliquerit. Nam & non rarò assurgit, & materiem ac argumentum semper implet. Oh parce cultori tuo, qui per Te vivit, atque sui superstes erit, Divine Filicaia, nondum ad laudes tuas assurgenti, nondum luctui suo, nedum publico satisfacienti! & justa quidem nuper eidem fecit Averanius ille noster, neque hic pro more mentitur sepulchrum. Tuque, Vir Optime, in tuis etiam monstrasti,

quantum & ipse Illi; quantum & Vobis omnibus debeam, atque futuri quoque temporis debitor sim futurus; idque rectè nondum edito opere, non pessimus quidem ea in parte Vates, apud Ipsum, ut videbis, auguratus fueram. Et si à laudato Viro laudari non minima æstimetur felicitas, quanto certè majus, a laudata Gente, non penitùs laude indignum censeri? Non equidem cum Imperio Italia excessit Doctrina; non quod longè Doctrinæ prævalet Ingenium; non quod omnium quoque maximum, Judicium. Hæ priùs Romanorum Artes, hæ Italorum adhuc; non unquam Gothicæ, non Vandalicæ Virtutes. Sed absit ut credam, hæc mihi uni dicta, de me scripta fuisse, ab Auctore magno: ab eo etenim ita tantummodò formantur Legati, quales esse voluit, quales esse debent, descripsit ille solùm, ac mente præcepit: Xenophontis sanè Exemplo; cujus in Cyro legimus, non tam illum Asiæ Domitorem, quam numeris omnibus absolutum, ac perfectum planè Principem. Utcunque verò res ceciderit, hac demum mercede placet, hyberno tempore, & flagrante bello, maris hostiumque tentasse pericula, Germaniæ frigora, ac Hesperiæ soles pertulisse: Ac si bonorum, & Fontanini, suique similium, benevolentiam ad ultimum servare possim, id in Patriam aliquando, bono cum Deo, redi-

tu-

turo, & ſummo Ornamento, & declivioris dein ætatis, non minori ſolatio erit. Vale. Florentiæ. Idibus Dec. 1707.

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI.

XXXVI.

IN Vita certè communi, Mi Barcelline, plerumque Uſu venit, ut benè Negotiis temperetur Otium, & Otio diſtinguantur Negotia; ne & illud alitèr ignavum atque inutile, nobis ac publicæ rei cedat; atque hæc non intermiſſa, mentem atque unà Corpus nimiùm prægravent. Non peſſimè ergò faciunt, qui ad ſtudia nonnunquam, pro levamento laborum recurrunt; quæ non tantùm publicas non impediant curas, quin eaſdem quoque multò ſuaviores; noſque ipſos etiam ad illas ferendas, fortiores alacrioreſque reddant. Idque non illibentèr ſæpiùs experior, nam & negotiis frequenter admodùm, uti ſcis ipſe, pro munere hic diſtringor; & multo quoque abhinc tempore, quaſi Uni, parùm ſufficeret Florentia, in partem curarum Genua etiam acceſſit:

adeoque illa non rarò, ac per intervalla tantùm, ſed ferè continuò, occupant diſtrahuntque animum, qui tamen, aliquando, ut vides, contrà nititur, ac parumper, quaſi in ſe redit; eoque brevi, ut per æſtatem, ſeceſſu, lætatur reficiturque; novaſque quodammodò vires acquirit. Cur non igitur nobis, ſi tu quoque idem ſenſeris, cum Catullo veſtro demum exclamare liceat libeatque,

Rumoreſque ſenum Severiorum,
Omnes unius æſtimemus aſſis.

Quod verò Tibi, ac eruditiſſimis Romæ Viris, tantùm placuerit, civis mei ac amici Carmen, id ſanè mihi gratiſſimum, tum Argumenti, tum auctoris cauſa, qui & ipſe quoque inter exempla erit, quam parùm amœniora ſtudia gravioribus detrahant. Quæ tamen, amor tuus, cui nonnunquam & optima cedunt judicia, erga me expreſſerit, id gratiæ ſolummodò adſcripſerim, quæ Amici fortè, non Hiſtorici virtus eſt. Id Cicero quidem à Lucceio petivit, atque ſuo demum in Craſſo, non ſibi quoque alienum eſſe duxit, ſub alterius perſona, ſummi Oraroris, ſuamque deſcribere eloquentiam: mihi verò meliùs convenit, Martialis illud,

Pauper videri Cinna vult, & eſt pauper.

Bona igitur fide, ipſe egi, quum & Poetam laudaverim ſimul, & excuſaverim. Tentavi denuò

ad

ad conciliandum Galliano tuo, prout ex literis constabit, animum Proregis; acceptis interim ex Neapoli plenis in me benevolentiæ alteris, ab eodem. Neque, ut ille olim dixit, *erubescit* epistola; aut ipse equidem vereor, ne obsequium in te meum, mihi vitio in posterum vertatur. Sit felix ille tuus, non moror importunum, non ineptum censeri: Fides aut minuet, aut penitùs opprobrium levabit, si non & solatio quoque, atque etiam non minimo Decori fuerit. Jam credo acceperis legerisque cum summa voluptate eruditum facundumque admodùm Petrarchæ Interpretem, Benedictum Averanium; & cum venia quoque Dedicationem, quæ omisso nomine, cuilibet, & ipsi etiam placuisset censori. Brevì novus incipiet Annus, quem Tibi, literis, Rei Christianæ felicem precor. Vale. Florentiæ. xiij. Kal. Jan. 1707.

BENEDICTO
AVERANIO.

XXXVII.

FEriarum tempus, non me adeo immemorem esse sinit officii mei optimum erga Averanium, quominus ipsi non pro more tantùm, plurimam adprecer salutem; neque mei minùs, quam Reipublicæ etiam literariæ causa, cui ille, toto vitæ suæ cursu, inoffenso equidem, utili, laudatoque, tot ac tanta bona contulerit, atque mihi insuper, in operibus suis, famam quoque, quæ quasi vita erit altera, neque casibus obnoxia. Plurimos ergo ipsi annos optans, & simul morbis, ac periculo immunes vacuosque, (quò me & privata officia, & publica ducunt commoda) commune cunctis, neque soli Scholæ Pisanæ, profuturum peto Beneficium. In ævi igitur Usus, & in longum superfit ille, qui bella tandem in otio describat, eodem spiritu, quo prius gesta fuerant, eademque sermonis puritate ac elegantia, qua res memoria dignissimæ, ritè ad posteros transmittantur, quæ sanè maximorum Scriptorum, neque laudes adeo frequentes: aut quod cer-

certè multò humano Generi melius futurum ſit feliciuſque, atque longè magis cum moribus genioque Scriptoris conveniet, ita patriam quietem, ita pacis bona, ore calamoque facundo oſtendat, concilietque cunctis, (id verum, id optimum eloquentiæ ac Oratorum munus) ut in poſterum melius edocti, vix reperiantur, qui ſponte in bella ruant, quæque ſemper bella ſequuntur, mala atque ſcelera. Sicque poſt graves adeo, quibus noſtra tamdiu concuſſa eſt Europa, tumultus, depoſito cum Armis bellandi ſtudio, paulatim manſueſcant mores, & in quantum fieri poſſit, denuò aureum recurrat Sæculum, inque ſua ita Principia tandem aliquando Orbis redeat. Fuerint hæc demum ſomniantis vota, atque ſucceſſu caritura, ſanè non multùm abhorrent, ab hoc tempore læto, feſto, pioqùe, non à votis quoque, non ab ingenio certè optimi Averanii. Vale. Florentiæ. pr. æræ chriſ. 1707.

PE-

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI.

XXXVIII.

VErum eſt, Optime Barcelline, non ampliùs inter Vivos conſpici Averanium, ſolùmque in ſcriptis vivere, atque fama nunquam intermoritura ſuperſtitem. Deflevimus paulò ante, in Senatore Vatem, & quaſi hoc parùm fuiſſet, geminatis cladibus, totaque ſuada quaſi ſimul ablata, impræſentiarum in Profeſſore Oratorem quoque amiſſum deflemus: adeoque amicæ nunc Civitates, imperioque unà ac dolore conjunctæ Florentia, Filicaiam, Averanium, Piſæ lugent, Academia, & ipſæ literæ, utrumque. Et ad hæc domeſtica fermè vulnera, novum tuumque, minimèque igitur mihi alienum, jam quoque in cumulum acceſſit, ex abrepto fratre, ac tali fratre, tibi, ſanguine, communibus ſtudiis, ac eadem religione, conjunctiſſimo; quemque ipſe priùs ingenio, ac eruditione præſtantem, ex Dantis noſtratis, (civis penè Florentinus ſcribo) Poetæ vindiciis, tuo olim munere, cognoveram colueramque. In luctus certè, ac funera nati ſumus, venietque tem-

tempus, neque hac mundi ætate, proque variis rerum vicibus, ac calamitatibus, quibus & universi, & singuli semper sumus obnoxii, longinquum adeo, cùm & nobis ad plures abeundum erit, & vita functos eadem pietate sui prosequentur. At spero, non morte quasi aliena, & improvisa, qua huc Roma perlatum est, ex fama recenti, & oh utinam falsa! cives meos & amicos, florentibus quoque annis, & tibi etiam non visu tantùm, sed & consuetudine cognitos, exteris in terris, patriaque procul, ereptos, atque in trajiciendo Lirci Flumine, à Neapoli ad vos redeuntes, aquis abreptos absorptosque, periisse: Sed tamen tuus ille Innocentius, ac illustre meorum par Amicorum, non violenta, non subita, sua saltem morte defungebantur: exibant de vita; non rapiebantur; solo in Patrio, domi atque suis in penatibus, inter propinquorum amicorumque amplexus, pia inter desideria, ac pietatis officia, reddebant animas, volentes scientesque, & inter vota precesque, summo Rectori, ac bonorum remuneratori, sistebantur. Parati itineri, viam ingrediebantur, qua solummodò ad Cœlos itur; quæque magna hinc Discessuris felicitas, nihil defuit, quod exituri volebant. Sinu quoque suo, condit corpora, parens communis, ex terra producta: neque invidi ampliùs, laudes alienas me-

ritaſque legunt ſuperſtites, quas ſepulchris, ſuorum pietas inſcripſerit; atque ita ad pares etiam capeſſendas virtutes, ſub illuſtri exemplo, incitantur formanturque Poſteri. Vale. Florentiæ. xii. Kal. Feb. 1708.

N. N. S.

XXXIX.

QUam rectè, Vir Reverende, de Virgilii Pollione ſenſeris, quam benè quoque ac magnificè expreſſeris, quæ ſentis, aliorum eſto judicium, eruditione atque pietate præſtantium. Neque Veteres ſemper equidem erraſſe circa Sybillas, aut falſos fuiſſe Patres, vel ſolæ tuæ Sicelides Muſæ, argumento eſſe poſſunt. Et Virgilio debemus, & majeſtati carminis, nemini prorsùs imitabilis, ipſas aliquando vixiſſe Sybillas, atque etiam inter Vates recenſendas fore: Vaticinia quoque earundem, uti vides, neque ea, aut obſcura, aut ambigua, ſed clara, & illuſtria, ad ſuam ille refert ætatem, & Auguſti Principis tempora; quibus certè, & ipſi benè novimus, *Magnum Jovis Incrementum*, novam veramque de Cœlo progeniem, in

in terras demissam, ad pacandum regendumque Orbem patriis virtutibus, novosque etiam ad mores, sed reverà antiquos, atque primi aureique sæculi, inter mortales introducendum restituendumque, & ad Leones, ut Virgilianos sensus unà hic cum Verbis conferre liceat, cum Armentis, idest, homines cum hominibus, conciliandos. Ita de Humani Generis statoris, hoc est Messiæ Regno, Prophetæ quoque loquuntur; & Isaiam, & Cumæam Virginem, pari fortè modo, ritè explicaveris. Sanè certum est, Sybillas apud Gentes, eodem quasi ævo, quo apud Hebræos, Prophetas, extitisse; & longè siquidem antea, eodem tempore, atque eisdem in regionibus, Mosen, ac Balaamum simul vixisse, & paria quidem in hac ipsa materie, prædixisse; si non & clariora, posteriorem. At quidem, ut ad Isaiam, sublimioris Regiique planè spiritus Vatem redeam, propiùs sanè in suis, ad ipsius effata, Musa Maronis accedit, (quod miror adhuc adeo cunctos fugisse Interpretes Vaticinium hoc præsertim ad Christum trahentes) quum dicit, hunc suum Heroem, perfectiorem Naturæ, Mundi Melioris Restitutorem Dominumque, infelicem demùm futurum, atque miserum; spretum denique undequaque, ac à Deo quasi derelictum, sorteque equidem tristi, ac lugenda maximè conspicuum,

 In-

Incipe parve Puer, cui non risere Parentes.
Nec Deus hunc mensa, Dea nec dignata cubili est.
Cui quæso hæc conveniunt; non sanè Pollioni, non Pollionis filio, nec ipsi quidem Augusto; neque alii alteri, quam Illi solùm, qui cum Vate sacro, & unà, *Princeps Pacis*, & *Vir Dolorum* futurus erat? At me contineo, cùm non adeo multis hæc nostra forsitan sint placitura, sed neque turbæ scribo, contentus certè paucis Lectoribus, imò uno solo; cui imputandum, si quid ipse auctoritati ejus obsequutus, seu me malè ad Exemplar conformans, seu non passibus æquis ducem sequens, in hac parte deliquerim, aut via aliquanto deflexerim, atque aberraverim. Vale. Florentiæ. xii. Kal. Feb. 1708.

JOSEPHO AVERANIO.

XL.

Pietas mea erga optimum Benedictum tuum, optime quoque Josephe, illum tibi studiorum olim, ac individuum vitæ socium, & mihi quidem Hospiti vestro exteroque, multis officiis priùs, sed maximè postremo, (ex quo mihi nunc

non

non penitus petire licet;) cognitum, atque semper colendum, hoc qualequale Epigramma expressit. Felix sanè, si brevi adeo tabella, summas ejus virtutes, animumque tam laudis capacem, quam minimè avidum, imò contemptorem planè, aliqua saltem ex parte, assequutus fuerim; atque parvo, quo potui, carmine, quod Fratrum Averaniorum nomen solùm verè præstare poterit, Posteris commendare voluerim. Vale. Florentiæ vii. Id. Feb. 1708.

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI.

XLI.

GRatulor Romæ, atque Tibi simul, Optime Barcelline, quod se quoque hodiè æmuletur Illa, neque in nova, veterem ampliùs desiderari permittat; quin etiam, & Philosophorum quoque disputationibus ferveat, quæ vix quidem Antiquæ, aut saltem rariùs, laus fuerit. Tum sanè recitabantur, admissis amicis, & nonnunquam Populo, Orationes, & Carmina, in eum ferè solummodò finem, ut vel adstantium plausus

ſus ex conquiſitis undique auditoribus emendicarentur; vel ut illa ſaltem emendatiora, (quod & ipſum quoque non improbandum) ad Poſteros venirent. Altum interim de eis ſilentium, quæ ad veram ſapientiam, atque ſcientiarum Augmenta pertinebant. Nunc verò denuo, ac poſtliminio, ad Urbem quaſi accedit Tuſculum, & in Sancti Euſebii, non uno nomine Tui Doctorumque hominum, Conventu Conſeſſuque, novi demum Cicerones, Varroneſque, de ſummis rebus, literiſque reconditis, diſputantes introducuntur. Lęti undequaque accurrunt Cives, eruditi quidem illi, ac ſapientes, quales eo loco ſpectari debent, qui pro Sacrorum Sede æſtimari velit, quales denique, qui Principe Leone, Civitate Longolium donarunt, atque in Capitolio perorantem, uti alterum Ciceronem, frequentes admiranteſque circumſtiterunt. Et ego quidem paucis abhinc diebus, Apathiſtarum hìc Academiæ, per horas aliquot, non invitus interfui, ubi cum ſoluta Oratione, numeris quoque aſtricta, & utroque ſermone, adhibetur, gratiſque vicibus miſcetur: ſeria jocis temperantur, ac quodammodò exhilarantur: ſuique ſæpiùs, per omnes ſapientiæ, ac eloquentiæ gradus, experimentum non ſine laude faciunt Ingenia Florentina. Et tunc quaſi in ſcenam prodierunt, magna nomina, Salvinus, &

Cor-

Corsinianus, extemporali facundia, ac differendi subtilitate clari, atque Sybillæ ibi pro more, neque aliter, quam anus illæ fatidicæ, satis etiam obscuræ, interpretes, unde tamen materies, eruditis facetiis, multò sale, multo & candore tinctis imbutisque, multaque insuper rerum notitia, atque exquisitis admodum Literis, ferè conditis, uberrima certè suppeditatur : adeo ut ad aurium voluptatem, studiorum quoque fructus accesserit: At quantum, & ipse quoque Apathistis debeo, quem, doctissimum jucundissimumque Auditorium, ingredientem, Carmine exceperint, ac salutaverint : Liceat sanè Poetis, supra verum quidem efferri, hanc licentiam, velimus nolimus, usurpabunt illi; ideoque semper cum venia audiendi legendique. Elati quippe ipsi ac sublimes, mediocria fermè spernunt, ac ad summa quæque nituntur : quamobrem opera sua, suique juris, esse omnia credunt, non nisi perfecta, atque absoluta cerni volunt. Ac prout his, alteris quasi Diis placet, fingimur formamurque cuncti. Interim sub Vatibus, tanquam inferior, subsidet, neque eorum magnitudinem capit, aut ad eandem assurgere valet, ipsa natura humana. In Pallade, Venerem quoque effingunt, tantùm solliciti, ne quid simulachro desit. At de illis loquens, non & ipse tibi abripi, ac longiùs efferri vi-

videor? Quum tamen minimè de via decedo; hoc modo etenim inter Academicos, atque Apathistas adhuc versor, quorum æternitati nuper nobilissima Oda, ac prout ipsius quamplurimæ, divina, quantum contulit, quondam sui Corporis Decorisque magna pars, summus ille Vatum Filicaia, qua eorundem Dotes, justas & inde spes hominum, in sublime extulerat, ac famæ commendaverat? En tibi in fidem, ac veritatis testimonium, ipsum jam quoque canentem, sibique superstitem sisto! Cujus quidem nunc tandem cunctorum manibus teruntur, ac voce cantantur carmina, quibus semper Etruria nostra meritò superbiet, seu puritatem sermonis, seu suavitatem cum spiritu, cumque ingenio summo, par etiam judicium conjuncta mireris, invidiam inde aliis gentibus motura; cùmque sua prodierint quoque Latina, non vanus augur erit, quisquis dixerit, illa oblivionem ferè cæteris inductura, si non & ipsis quoque veterum reliquiis. Hinc igitur sine veritatis dispendio legas, quæ de Filicaia, ac Averanio nuper nostro, studiis etiam, sed itinere diverso, facundia quippe, ac dicendi persuadendique artibus, eandem quasi laudem assecuto, longe majora de me certè meritis, nocte, & inter somni moras, mihi modò exciderant Epigrammata. Neque interim moror, an si ita fortè aliqui-

bus

bus ineptior videar, an etiam & omnibus, ingenio cedere; quum officium, ac grati animi testimonium, solummodò præ oculis versata fuerint, ac penitùs unicèque mentem occupaverint. Sint minùs frequentia precor, hujusmodi doloris, ac pietatis nostræ argumenta; neque ipse, Vir optime, ampliùs in hac parte, amicorum officiis, opus habeas: melius certè erit, non indigere solatiis; multùmque placet, quod nuper in mortibus Popularium meorum falsus, atque gratissimo demùm errore deceptus, fuerim.

Editionem Florentinam Operum ingeniosissimi viri J: Casæ, emendent si velint Neapolitani, & additis optimis Quadrimani præsertim, Severini, ac Calloprelis suorum commentariis, locupletiorem in publicum emittant; neque equidem displicent bella, modò non convitiis more mulierum agantur, quibus imperium Literarium augebitur.

Me suo nomine Barcellinum salutare noster Magliabechius velit, Te meo quoque idem præstare erga Illustrissimum Fontaninum ipse peto: illi quidem interim, renovatam salutem, huic continuam, optimam utrique, & Amicitiæ, & studiorum ergò exoptans.

Hæc verò scribenti, intervenit Dalmata, Ditionis Cæsareæ, Juvenis, & Franciscani Ordinis

Presbyter, at quid ipse velit ex adjuncto libello meliùs constabit : cæterum non indignus videtur auxilio tuo, & patrocinio, atque ita longiore in Italia mora, ne discessu tam festinato, studia interrumpantur, & concidant, præsertim cum perficiendis, uti omnes norunt, nullus in Patria locus inveniatur. Vale. Florentiæ. viij. Kal. Mar. 1708.

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI.

XLII.

QUod te potissimùm annitente, optime Barcelline, semper adeo facili, ac propenso admodùm ad benefaciendum subveniendumque aliis animo, supplici isti Dalmatæ, sui tandem Romæ, gratiam in Italia ulterioris moræ fecerint, neque spem omnem erranti Juveni, (si de eo vera omnia narrantur) penitùs absciderint & in meliùs quoque, si velit, ex Literis proficere; cui sanè multum conducet, Philosophiæ, hoc temporis intervallo, uti olim de se prodidit Socrates; ac certè multò plus, sacris operam dare, quod in-

innumeris ferè omni ævo exemplis constitit ; neque fermè aliter fieri potest, si in Mores plerumque, studia transeant ; id mihi quidem gratum, illi utile, neque tibi opprobrio futurum spero: Nec hìc sanè meis partibus defui, si sint ullæ meæ in hoc negotio partes. Quid demum præstiterim denique, tibi obsequens, aut quid sanè præstare debuerim, hæc ad ipsum adhortatio docebit ; brevis quidem, & si Londini fuissem, atque Anglus alter esset, monitori in ea, ac Judici propior.

Interim quod benè cedat studiis, & Literis quantum in me est, promovendis, quibus animum tantùm, non vires confero, munusculum mitto, si ita tibi tuoque Zacagnio placuerit, Vaticanas quoque auctorum opes ; cum & locum eidem priùs etiam inter Mediceas dederit, Summi Principis benignitate, Magliabechius noster. Hospitem verò, vos versus iter facientem, carminis quoque commeatu instruxi ; utque similis conditionis comes non deesset, majoris cultus causa, Inscriptionem etiam ad Magnum Etruriæ Ducem adjeci. Ex eis autem facilè constabit, quid ipse de vero Auctore, nam antea sub ficto pioque nomine latuit ; deque ipso Opere sentiam ; docto sanè, si quod aliud, ac laborioso, altique ingenii, imò sublimioris : in quo multa cernas, quæ su-

 pra

pra Vulgi longè captum, doctissimos quoque adhuc viros tantum non effugerint. Sed inter alia, Aphorismi de Morbis Epidemicis, & Peste, principia sua, quibus totum fermè innititur, clariùs exhibebunt: neque tamen illud primo fortè aspectu, aut placebit, aut fidem etiam apud Lectores, præsertim malevolos, aut otiosos, inveniet. Quem verò fugit, quam præterito nostroque Sæculo, nova quædam Naturæ facies, Vitrorum ope cunctis apparuerit; minima in justam magnitudinem excreverint, & quæ maxima reverà fuerint, non nunc ut minima cernuntur? Hinc fermè nulla in Orbe res tam exigua, quæ Hovkii Nostratis, non dico menti, sed ne aspectui quoque, se subtrahere potuerit: Hinc Batavo Leuuinhokio præeunte, omnis Natura, quasi semel simulque fuerit formata, in semine conspicitur, Mundusque in qualibet sui parte, vita ac spiritu indutus agnoscitur: Inde etiam Florentiæ, Seni Galilæo primùm, stellæ fulserunt Mediceæ, futuris fortè Sæculis in Oceano navigantibus itinera non minus certa descripturæ, quam hodie in Terra ex chartis fiunt: Oculis nunc tandem creditur, neque tam rationibus, ac argumentis, quam sensibus ipsis, ac experimentis manu factis ducti, tanti Philosophi, nostra ætate, ac verè sapientes extitere. Si quis igitur Cœlestium motus,

in-

interque ſe ſitum ritè obſervans, cum eis quæ hìc in terris accidunt, ſedulò ipſe contulerit, forſitan Aſtrologus quoque brevi deveniet, ſed ſanus, neque ſibi aliiſve planè inutilis, noxiuſve. Aeris quippe Telluriſque hìc magis, quam Hominum fortuna verſatur; ex quo tamen, plurima mala, aut bona, ad ipſos redundabunt. Vide quæſo, quæ Auctor ipſe de maris fluminumque motibus ſcribens, de inundationibus Tiberis ad Romam, & Oceani in Batavia, ex Hiſtoriis deſumpta, convenientia omnimodò cum hac ſua cœleſti doctrina, & philoſophia, in publicos uſus produxerit. Liceatque nobis ex præterito judicium etiam de futuris capere; at utinam quidem fides, ea in parte Operis, ipſi olim penitùs defuerit! Sed nemo viam ſibi monſtrantem dedignatur, nemo ſanus illi ea ratione meritò iraſcitur, quamvis aſpera ſit iſta, & prærupta, aut cœno vel aquis obducta, ac profundior: Ex præparatò meliùs certè iter ingrediatur, quæque ad illud conficiendum tutiùs, atque minori incommodo conducant, ſi ſapiat, monitus comparabit. Sed nolo diutiùs hoc Argumentum proſequi, cùm præ manibus liber erit, cujus denique ex præfatione, totius præjudicium capias; qua perlecta, ab reliquo Opere, ſi poſſis, abſtineas. Vale. Piſis. vii. Id. Mar. 1708.

CA-

CALISTO

TRAGURIENSI. S.

XLIII.

INdulſere precibus tua nuper ex parte oblatis, qui illi negotio Romæ præficiuntur, uti demum ſtudiis adhuc in Italia, ſed tamen alibi quam Liburni, cùm id ipſis minimè placeat, vacare poſſis; quod ut & tibi, ac Publicæ rei olim benè vertat, ex animo precor: At ſanè tua plurimum intereſt, ut vita interim probè, ac in futurum cum laude quoque, hiſce in Regionibus, tranſacta, in patriam tandem revertaris, non minùs moribus probandus, quam doctrina auctior. Vale. Piſis. vii. Id. Mar. 1708.

PETRO HIERONYMO

BARCELLINI.

XLIV.

TUA adeo mentem occupat Roma, ut penè nunc quoque apud vos interſim, neque adhuc à Barcellini mei Latere divulſus; cum non aliud

aliud ferè animo obverſetur, quam in Reliquiis ſuis, Veteris majeſtas Imperii, inque ſacris ædibus procerumque, noſtrorum quoque temporum cultus nitorque: Cunctaque etiam denuò renovata, & tanquam de novo repræſentata tuis in Literis, amplis ſanè ac facundis, nimiiſque ſolummodò, quando de me loquuntur: In quibus autem non tantùm Barcellinum pro more familiaritèr doctèque differentem cerno atque agnoſco; ſed & videor etiam ipſe, quod præſenti negatum, ſeu potiùs præreptùm, qua occaſione ſciunt omnes, beneficium, ſummi quoque Clementis aſpectui ſermonibuſque demum admoveri. Si vero carmina non penitùs diſplicuerint, haud id verſibus, ſed materiæ, ſeu veriùs Principis indulgentiæ tribuendum, quorum equidem ſumma, ſi non & unica laus fuerit, Pontificem aliquando, talemque præcipuè Pontificem, habuiſſe Lectorem. Et ſanè benè ac ſapientèr feciſti, quod etiam Iſaaci Nevvtoni Equitis, Mathematicorum fortè omni Sæculo Principis, Opticam addideris, non tam quòd ejuſdem gentis, ac nominis fuerit, quæ ſanè parùm referunt; ſed quod optimo rerum judici, non poſſit non Summopere Auctor placere, adeoque publico magis prodeſſe, qui ſi quis alius inter recentes, æternitati ſcribit. Interim inter alia plurima, unum mihi præſertim valdè dolet ex diſceſſu,

ni-

nimiùm profectò pro votis, negotiis aliò avocantibus, festinato; (at quis unquam libens Roma discedit?) Me multò minùs ea ratione, quam volebam, quam sperabam etiam, insignium eruditione moribusque Virorum, (qui vera ac viventia Urbis Orbisque Decora) interfuisse Colloquiis, ac Disputationibus, quæ fermè quotidie ibidem, magno suorum exterorumque commodo, ac communium Literarum, celebrantur; nedum eorundem familiares, ac interiores excepisse sermones, quos noscere, noscique invicem ipsis, neque solummodò, ut Scientiarum Artiumque Præsides, & Exempla, sed ut amicos invisere, ac colere, maximè cupiebam. Quantum igitur credas, voluptatis perdiderim, quod non Conviva fuerim, uti scribis, vel ipse inter Convivas habuerim, Blanchinium, Santinum, Illustrissimos Abbates, Fontaninum, Bencinum, Vignolium, Cargofilum, Comitem Paci, Summam, ut rectè dicis, eruditionis, (& qualis quantaque illa) Romanæ, & ultimo loco inter Literarum proceres positum, pro comitate sua, ac modestia, sed non inter postremos, optimum Barcellinum: Oh quam victura in omne ævum nomina! omnes verè Cives Romanos, veterumque illorum Majorumque suorum Studiis, æmulos paresque! oh diem lætum ac beatum! Symposiumque quale olim sapien-

pientium inter Græcos illos antiquos, cùm nondum ſervierint ingenia quoque, ſed liberi, liberè philoſophabantur: oh tempora, oh mores, jucundum ſimulque doctum! at heu nunc amiſſum, priùs quam cognitum! Interim Cunctos meo precor nomine ſalutes, alioſque ejuſdem notæ, ſi qui fuerint adhuc, mei, Romæ memores; ſciantque ſi mihi reviſendæ Urbis, quæ vel,

.... Decies repetita placebit,

copia unquam contigerit, id non tam Romæ, quam illis, ideoque mihimetipſi dandum: atque utinam inde iterum, unà vobiſcum liceat, Vatis veſtri Severi Carmen repetere,

Hic meus eſt, dixere, dies.

Vale. Florentiæ 1708.

NOBILISSIMO VIRO

JOHANNI JOSEPHO

MARCHIONI ORSI.

BONONIAM.

XLV.

NON tantùm cum ſuprema mentis lætitia, ſed & quadam etiam, ut ita dicam, ſuperbia atque elatione, accepi evolvique libros, mandato tuo, Illuſtriſſime Urſe, mihi hìc nuper

à doctissimo humanissimoque Gornia Medico redditos, gentis Italæ, ac omnimodæ vestræ eloquentiæ, vindices; neque certè minùs ejusmodi simul eruditionis, quæ nobili summæque conditionis viro convenit; quam & in me quoque optimæ voluntatis, testimonium planè indicesque. At ipse olim domi ab ineunte ætate veterum semper Scriptorum admirator, recentiumque in hac quasi magnorum ingeniorum patria cultor, nunc verò Etruriæ, quæ posteriori ævo tantùm non linguæ ingeniique unà domicilium, hospes jam supra triennium, atque ita pænè consuetudine domestica vester, non potui quin multùm indignari Aliis, sic in omni parte, seu sermo ipse, seu dicendi lepòres, seu sententiæ, sive acutæ, sive sublimes, spectentur, adeo vobis, minoribus, qui tamen hærentem Capiti vestro pro meritis coronam detrahere velint, seque vobis, rebus ipsis ac reclamante Orbe, præferre nitantur. Quam verò iniquè ac frustrà, tuis modò ex Operibus, Dialogisque priorum optimorumque, & facundia judicioque æmulis, præsens ætas agnoscit, discentque Posteri. Quin interim illi judicent de suis solummodò Auctoribus, atque invicem inter ipsos otiosi committant: hac se tutò in palæstra exerceant, neutiquam hìc quidem cæteris injuriam facient, neque tam facilis in errores lapsus: & si aliquando
pec-

peccaverint ex malitia, ut Critici ferè ubique sunt Genus Hominum malignum; ab ignorantia saltem securi erunt. Sed in posterum desistant à judicio in eos proferendo, in quos nullam habent potestatem, quorumque etiam instituta, aut non fortè semper optimè norunt, aut non satis felicitèr ubique assequuntur. Importunus procul dubio fuerit, quisquis aut Cicerones expectet, & Virgilios, aut Petrarchas, & Filicaias; qui vel longam ætatem tulerunt, vel etiam ad posterorum judicium provocare gaudeant. Non iidem gentibus mores, à quibus tamen multùm dependet Scriptorum æternitas. Sunt sanè quædam ingenia, quæ suo sæculo placent; sed gratia eorundem brevì perit, neque postea facilè in ipsis bibliothecis reperias. Novi magna nomina, quibus recitandis, ne aut malignus, aut ambitiosus esse videar, supersedeo equidem, quæque multò antea in ipsa Academia, & apud Populum inclaruerunt, quorum Opuscula, quæ deinceps excreverunt, blandientibus primò Amicis, mox ipsis sibi, in plurium Voluminum molem, vix sunt qui nunc quidem legant, atque nemo paucos forsitan intra annos lecturus sit. Et tamen inter illos erat, cui Tullius Pliniusque sordebant. Norunt verò Cives tui, exterique novimus; quæ nuper ipse in tuis omnibus præstiteris, quibus & unà suam Anti-

tiquitati priſtinam gloriam, ac præſentem dignitatem ſervaveris Patriæ; cui ultrò plaudunt faventque æqui omnes, utpote in qua ipſæ litteræ, nec exiguo intervallo, veteris Reipublicæ, ac primis Imperii temporibus maximè floruerunt, ac deinceps poſt depulſam barbariem renaſcebantur, ac refloreſcebant iterum; unde quoque Tranſalpinæ Gentes, cunctas artes, atque noſtra lumina debemus. Hoc juſti gratique teſtamur Angli, neque alteris illis, vobis etiam judicibus, qui plurimum ea dote, publico conſenſu præſtatis, aut diſciplinis, aut ingenio, aut Armis denique, belloque inferiores.

Si quid verò poſthac ex meis adjunxero, id tibi, vir præſtantiſſime, imputaveris, cujus in me beneficia non permiſere, aut mihi ampliùs ſilere, aut in alio genere, licet longè imparem, penitùs ingratum aut immemorem fore; niſi etiam & venia aliquatenùs detur, Utriuſque Patriæ, tum Italiæ, tum Britanniæ, & vetera, & recentia ſua Decora celebranti. Vale. Florentiæ. xi. Kal. Aug. 1708.

PE-

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI.

XLVI.

Utinam ipse, jucundissime Barcelline, tam læto sermone uti possim, tibi gratulando restitutam salutem, quam tu in describendis doloribus usus fueris. sed me etiamnum metus ac quidam horror circumstant; & videor amico, & periclitanti quasi adhuc, assistere, & unà suis molestiis affici, suis angoribus laborare. Nondum enim ad priorem statum revocata mens, vires recolligit pristinas, atque in numeros audet prorumpere. Non illis locus inter voces, & fidiculas medicorum, quæ tamen scientiam ac remedia, proh Deum Hominumque fidem! vocant isti; mihique salus quasi continua, non alio magis placet nomine, quam quòd liber penè fuerim ab his eruditis periculosisque ineptiis, ac eorundem Doctrina, multo sanè labore, neque minùs multorum mortibus, quæ Experentia indigitatur, comparata: Hi quoque Heroes, hominum strage priùs inclarescunt, magnique fiunt, deinde salutis arbitri, vitæ necisque potestatem in libera civitate ob-

obtinent: at si quis tandem manibus eorum elapsus, morbum effugerit, seu natura ad ultimum, seu longa die, luem expellente, opibus mulctatus, pro majori saltem parte, alio dein remedio, contra eorum remedia, opus habet, & ipsa postea medicina, quasi novo morbo, difficilique admodùm laborat; atque ad vires corporis, animique robur reficiendum, & aerem salubrem, multumque temporis, curis medicisque vacuum, requirit. At spero quod peccavit Julius, si quid demum restet infirmitatis, mitiores emendabunt feriæ Septembres; atque ad sanitatem certè multo plus conferet Montis Portii Castrum, rusque inter Colles suburbanum, quam tota Galeni Secta Scholaque. Multos interim tibi precor annos, sed non hoc calculo distinguendos. Vale. Florentiæ. Pri. Kal. Aug. 1708.

COLUMBINO BASSI

VALLIS UMBROSÆ ABBATI.

XLVII.

Mihi admodùm dolet, Reverende Pater, te heri Florentiam, non etiam & me unà, hospitem nuper vestrum, vestrique semper cultorem futurum, invisisse; qui sanè gratus recordor amœnissimi secessus, ac secreti vestri Vallumbrosani; & tecum simul consuetudinis, cumque sanctis ibidem moribus viris, summa non modò cum oculorum voluptate, sed & animi etiam cum fructu habitæ. Erupit ergo, tardiùs licet aliquantò, in numeros, mentis affectus. Vobis interim mihi in excusationem, atque in exemplum præeuntibus; unde etiam & illos, uti æquum erat, & officii mei, meæque in vos perpetuæ, si ita fieri possit, vestramque domum gratitudinis testes, nunc demum, statimque ut exciderant, miserim: & oh utinam, ut certè cunctis, visa, Vallis Umbrosa, ita & descripta quoque, placeret! Sed id vel optare nimis temerarium, quuum alteram Vallem Umbrosam facere, neutiquam quidem fuerit humanarum aut virium, aut Ingenii. Vale Florentiæ. xix. Kal. Septemb. 1708.

PE-

PETRO HIERONYMO BARCELLINI.

XLVIII.

QUid ipſe ſenſerim, Vir optime, quid imò & ſcripſerim de amœno admodùm, ac Religioſo Vallis Umbroſæ Receſſu, breve hoc ac rude carmen, indicio ſimul erit, & fortè quoque, non equidem pari, ipſi argumento, atque ejus ſublimitati, qualiquali Encomio. Interim ſummoperè placet, quod à tùis non multùm diverſa, & ipſe dederim: cùm Amicorum ſit idem velle, atque nolle, & cogitationes quoque, ſi fieri poſſit, ut alia omnia, communes atque eaſdem habere. Nolui ergò quin ſtatim, atque eodem pænè momento reſcribere, quantum inde voluptatis, neque citò tranſituræ, aut perituræ hauſerim. Tu quidem ad Libyam, & Ægypti arenas, ſanctumque Antonium provocas; ipſe te revoco ad mitiora loca, ad Solitudines Etruſcas, ac Columbinum Abbatem. Veteres miramur, præſentium incurioſi, uti ille Politicorum Philoſophus, atque alter ante Poetarum quoque: quum illorum vitam æmulentur recentes, atque horum certè vita magis

ad

ad cultum civilem accedat, & hìc noſter in cœtu vivens, non ſibi uni, ſed pluribus proſit, neque exemplo tantùm, ſed & ſermonibus etiam, & quotidiano inter plurimos convictu. Delibavi etiam pauca de utroque meo Itinere, tum Romano, tum Vallumbroſano, ex Epiſtola ad Amicum, atque in Angliam hodierno die tranſmiſſa; ubi & Barcellini inter eruditionis Proceres, nomen leges, memoriamque nominum, imò nominis, nunquam apud me interituri, ſervatam agnoſces. Sed non amplius, ne modeſtiam onerem, quum veritatem, ac ſimplicitatem profitenti, reſpondere etiam debeat oratio. Vale. Florentiæ. xii. Kal. Septemb. 1708.

JOHANNI DOMINO
SOMMERS.

XLIX.

SI fortè ſcire velis, mi Domine, quid Florentiæ faciat, quomodò tuus agat Henricus, ſequens pagina, brevi quaſi totum exhibens tabella, explicabit, quænam hic terrarum nuper egerit, rerum ejus ſtatum hodiernum, conſilia, & in fu-

turum quoque vota, ſuo quæ omnia Natali, de ſe, & ad ſe ſcribens, Antonini inſtar alterius, ſed privati, ſuoque ſe planè metientis modulo, elucubraverit.

Accedit præteritis jam annis novus, ac ſupra quinquageſimum octavus; fini equidem ætatis, quam initio propior multò: ſanè Scaldim ad flumen pugna, ſub Auſpiciis Annæ Reginæ, ac Præfecti Armorum Marlburii Ductu, ſpeque exinde proxima pacis, toti Europæ, non minùs deſideratæ, quam utilis ac penè neceſſariæ, neque Britannis penitùs ingloriæ, memorabilis: Mihi verò, ut nec mala fortuna, quod lucro quoque computandum; ita nec bona admodùm, quod neque ipſum adhuc diſplicet, diſtinctus: ſed per omnia ferè, idque mihi ſatis, in hac præſertim ætate, animo varios ſubitoſque caſus atque incerta rerum ſecum reputanti atque expendenti, neque pro honoribus opibuſque anxio aut ſollicito; ſimilis triennio huic jam priùs placidè, quantum à patrio ſolo, ab Amicis, atque à Familia, remoto, contingere poterit, in Italia tranſmiſſo. Interim Itinere uno atque altero, & aliquoties carmine, levi neque operoſo; atque ex eo quoque nomine, licet immeritò, inexpectatò certè, neque ſpontè in Arcadiam Romanam cooptatus; Curas modò fallere, atque ex publico onere, moleſtias, men-

tem-

temque unà vireſque reficere paululùm libuit. Inde Romam medio Vere, inde & Vallem Umbroſam Etruſcorum, nondum exacta Æſtate, inviſeram traſcurreramque; ut demum ante calores, Urbem adirem; atque in altero illo ſeceſſu, inter adſitos montes ac nemora, ipſos parumper, jam pro anni tempore nimios, minùs, imò ne quidem, ſentirem: & Utrumque pro votis ſucceſſit, nihilque in alterutro diſplicuit, niſi quod longior mora, ex negotiis, ac Legationis munere, non fuerit conceſſa. Oh Urbem, ipſis atque in ruinis, cæteris omnibus auguſtiorem! oh Urbem, & præſenti quoque cultu, cunctis etiam pulchriorem! Tu mentem monumentis antiquis allicis paſciſque, Tu oculos ex aſpectu templorum atque contemplatione, palatiorumque, totque ibi congeſtis artium miraculis, tabulis, ſignis, columnis, tum veterum, tum recentium, noſtrorumque etiam temporum, erudita & infinita quadam voluptate perfundis detineſque! Alteri ſanè placeat Majeſtas Sacrorum, atque illorum Princeps, ſupremæ non impar Dignitati: ipſe autem neutiquam omiſerim vera, ac ſpirantia Urbis ſæculique ornamenta, deliciaſque meas, ſi non id nimis ſuperbum, Leonem Strozzi, Comitis Magalotti amicitia florentem, Tuſcum Equitem Maffeum, Bianchinum, Cargofilum, Zacagnium, Vignolium, Fontani-

R 2 num,

num, meumque Barcellinum, alteram quaſi priſtinamque Romam. Neapolis quoque in acceſſionem venit, amplitudine ac pulchritudine ſua, ſitu in ſinu maris placidiſſimi, frequentibus, ac amœniſſimis hinc inde Inſulis ſurgentibus interpoſiti; ſoli contermini admirabili fecunditate, atque horrore etiam & cineribus Veſuvii, nimiùm ſanè vicini; Puteolorum Baiarumque reliquiis, tantùm à Vatibus, ac felicibus priorum poſteriorumque temporum ingeniis celebratarum; villarumque ruinis, Marii, Luculli, Cæſaris, Procerumque Romanorum, Urbium inſtar; ſtrato & nunc in parte freto ingenti inſanientis Tyranni mole; ipſius denique Naturæ quaquaversùm ſe oſtentantibus miraculis, nobilis admodùm atque memoranda. Nec ibi quidem te Maro Divine, Sacroſque Cineres inſalutatos dimittam, Hederæque Laurorumque obliviſcar unquam, quibus coronatur Urna, gaudentque (ſi ita de illo eloqui fas eſt) Manes, quaſque ſemper æterna fronde in Vatis memoriam cultumque florere voluit ſua quaſi Rerum Natura. Hinc ægrè, vixque mei compotem, abreptum, pulchra iterum detinuit per menſes aliquot, Florentia; cum Urbis pœne hac anni tempeſtate incommodis, ſirioque Sydere, laborantem, recreavere Vallis Umbroſæ, & Camalduli Umbræ; nec penitùs diſplicuere Sylvæ horridiores,

res,

res, ac abrupta, & minantia Alverniæ Saxa Rupeſque; D. Franciſci olim, quis credat, deliciæ, atque nunc ex Illo Nominatorum Sedes, vicinis ac remotioribus venerabilis. Ubique quoque, & in Urbe, atque Ruri, Coſmum Principem, faventem admodùm ſenſi, multa cum comitate, illìc à Legato ſuo, hìc à Patribus exceptus. Inque grati animi, atque itineris teſtimonium, ac monumentum, & Hadriani Imperatoris Villam, oh mundi vices! jam quaſi in ſolitudinem converſam; alteramque verè ex inſtituto, atque loco ſolitudinem, ac quidem, quod maximè convenit, religioſam, numeris aggreſſus ſum; adnixus, ſi quid ipſe potuerim, incaſſum fortè, illam tempori atque oblivioni eripere atque ſubtrahere; hanc ipſis urbibus, ac Regum Palatii pro veritate præferre; ſimulque deſcribens, ea occaſione extra conventum quoque, quod multis non placet, plurimis non licet; vitam ut mihi videtur, præſertim ſeneſcentis, beatam, innoxiam, non præſentia bona faſtidientis, non pro futuro nimiùm anxii, ac metuentis; aliis interim utilis, minimùmque inutilis ſibi; neque pigram planè, aut penitùs otioſam;

.... & precor integra
Cum mente, nec turpem ſenectam
Degere, nec cithara carentem!

Hæc

Hæc etiam, Veterum inſtar, in hortis, ubi nunc ſtudeo ſcriboque; atque ita Natalem celebro, mihi ſolùm, non aliis, non amicis, non Principi eorundem optimoque, ipſi Comiti Magalotto cognitum; ſine ſtrepitu, ſine ſalutantium pro more turba, fictaque ut plurimùm Adeuntium Lætitia: ſic etiam, bono adjuvante Deo, futuri, ſeu plures, ſeu pauci, tranſeant hujuſmodi dies, ſub ſilentio, jucundi, ſecurique.

Hæc mecum eodem tempore repetenti, non pauca ad Belbari etiam Dominum propiùs ſpectare videbantur; cui aliquatenùs vel ulla demum in parte accedere, quamvis maximo ſanè intervallo, ſummo Decori, atque laudi, non tantùm in hac præſenti vita, ſed apud Poſteros quoque, atque in omne inſuper ævum fuerit. Vale. Florentiæ. xv. Kal. Sept. 1708.

PETRO HIERONYMO
B A R C E L L I N I.

L.

TUnc optime Barcelline, Henrici tui ſic tandem obliviſceris, ſilentiumque adeo contumax ultra menſem ſervas adhuc? Non ſic ego

Bar-

Barcellini mei immemor, atque itineris secum modò initi absolutique ad videndum unà fruendumque Tiburis Horatiani, & Villæ Hadriani deliciis. Me etiam multò magis, vel ipsæ Reliquiæ artium magnificentiæque Veterum, quam vel etiam præstantissima, audactèr dicam, Recentium Opera delectant; quod meliùs ex subjecto Epigrammate, ut aliis testari, ita & tuo quoque permittere arbitrio liceat, qui soles & meas legere, & favere nugis. Ingenio meo planè, neque equidem primò diffisus, Justa reddere conatus sum, in alio Carminis genere, præclarissimo Vati Etrusco, cujus ergò, manes, mites placidosque precor, insolitos suosque numeros temerè tentanti: Neque hìc tamen lugubres pro more effinxi planctus, lachrymasque in turba cum cæteris effudi: Scis in Piorum Cœtibus, Martyrum memorias, Festis, ritibusque lætis coli; ex recurrente quotannis grato tempore, (jamque etiam dies appropinquat ab Academia, Socio suo Filicaiæ destinatus) non mortem eorum, non funera defleri, sed potiùs Triumphos celebrari; atque hinc ipsorum ex terris discessum, minoribus equidem tristem, ac admodùm lugendum, inter eorundem Trophęa numerari. Et quid quæso ævo præsenti magis gratum, quid futuris etiam utilius, quam magnos, & excellentes viros, justis suisque ornari laudibus,

&

& in Exempla posteris præponi, qui ita majorum vestigia presśiùs legendo, vimque virtutum, seu moribus, seu scriptis, formando exprimendoque, ad idem factorum Laudumque culmen, & consortium tandem assurgere, & pervenire queant.

Interim tua credo, æstate præterita, consuetudo cum nobilissimo Urso, dum ejus contubernio, in sua Nova Villa propè Bononiam, optimis utrinque studiis intentus fruebaris, & fortè eo tempore ex literis de me orti Sermones effecere, uti Vir ille, Italiæ, nostræque ætatis decus, libros à se pridem editos, jucundioris apprimè Doctrinæ, atque etiam valde reconditæ plenissimos; simulque Romanorum Superioribus optimisque sæculis ingeniorum, Italorumque vestrorum, sive olim viventium, sive etiamnùm superstitum, vindices, mihi quoque dono dederit, in quibus, usque ad calcem legendo, admirandoque totus sum futurus. Nam & ego quoque, ratione genioque ducibus, planè easdem vobiscum partes sequor, faveoque plurimùm, & quantum scilicet ipse possim, (ut à Sedentibus Spectatoribusque in circo in amicos in stadio decurrentes decertantesque, votis saltem plausuque illos hortando juvandoque fieri solet) hujus Cœli Ingeniis, contra Transalpinam quamdam Gentem, cujus artes, atque sermonem non magis cæteris prævalere, quam vel ipsa

ipſa eorum arma Anglus optaverim. At quem hæc ſint habitura exitum omina adhuc incertum: interim nos, & ſcientias quoque literaſque Communes tutemur; ut vobis, non pares equidem, ità certè proximi, atque inde aliis omnibus, invideant alteri licet, Superiores.

At verò quæ legeris, ne excuſanda quidem ſunt, niſi plura condonaveris epiſtolæ, nimiùm fortè de carmine, ac argumento trahenti, ſolitoque ea ratione, ac juſtò elatiori; præſertim cum vobis de Ingenii præſtantia, voſque de antiqua dignitate, ac Literarum poſſeſſione deturbando, controverſia adeo iniqua moveatur. Vale. Florentiæ. Pr. id. Jul. 1708.

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI. S.

LI.

TUum mihi modo munuſculum, uti ſcribis, optime Barcelline, Florentiam detulit, civis meus, & amicus, qui nunc Patriam verſus iter faciens, Italas ſecum Artes in Britanniam devehit; neque tam mole equidem, quam pretio operis, ac dignitate æſtimandum: In quo etiam

Arcadas, nunc quoque & meos, iterum lætus agnoſco, atque ibidem renovatos, poſt tot ſæcula, jam per ſeptennium ſuum, ſub Clemente demum, Capitolinos Agones, quibus & ipſe nuper (uti noſtri) inter alia Urbis Decora, interfui; atque Auditorum Saltem, quinimò & Admiratorum, unus in turba partem conſtitui: Vivas excepi voces, atque de laude ac præſtantia certantibus, in illa Muſarum certè Artiumque, ſin minus Imperii ſempiterna Arce ſedeque, ore ſanè manuque favi plauſique. Vidi Opera ſimul Operumque præmia, illa, ſuperiorum temporum veſtigia, perpetuò adoranda poſteris, ſequentia; hæc, anteactorum unà mercedem, & ad nova inſuper Incitamentum. Agnovi etiam Judices, Marattam, Fontanamque, nobiliſſimis olim Artibus, Tabulis, machiniſque ſtupendis conficiendis; mente manuque celebres; ſtudiorum ita Exempla pridem, atque illorum denique, quum ipſis, ſuas partes, ſummus ille Artium atque Reipublicæ Parem permiſerit, Arbitros atque Remuneratores: neque minùs trans Alpes, atque apud ultimos Septentriones, quam Domi, atque per Italiam, cognitos atque celebratos. Et nunc quoque à vobis longiùs remoto, grata recurrit memoria, ut eodem tempore, eodemque loci, ipſo videlicet in Capitolio, mihi primum, ibi incognito, (Romam

ete-

etenim visurus; non videndus veni:) Hospiti, Extero, ac Britanno, meæque, mihi sanè, infirmitatis conscio, adeoque nec famæ, neque gradus munerisque sublimioris, avido, aut satis capaci, oblati fuerint Arcadiæ vestræ Honores. Quod quidem paucis abhinc diebus, non tuis magis consiliis, lenibusque imperiis, quam sponte mea, atque pro officio, brevi carmine testatus sum: non equidem lingua adhuc, qua & ipsæ gratiæ loquuntur, Etrusca; at verò quæ non minùs vestra est, veteris quippe Latii, atque Majorum; qua & olim Populis, Victor ille Populus jussa dabat, cùm & ipsa Britannia Latias inter Provincias, neque puduit, recensebatur; quæque etiamnum in Legibus Dominatur, Artesque omnes ac Scientias, ambitu suo complexa, ad nostram usque notitiam derivavit, Nosque exinde easdem, per manus traditas, ad posterorum usus consignamus; qua denique nunc fermè solùm pro dignitate tractantur sacra, & quasi undique ad Deum acceditur.

Vides etiam ut Patriæ quoque meæ, aliquid, parum licet, dederim, in laudibus Summi Ducis Marlburii, Germanici, Belgicique, meritisque proferendis: indignum quippe ratus, nec sæculi ipsius, neque nostræ Gentis gloriæ conveniens, si quando de Imperatore Britanno, nunc ubique terrarum, sermo habeatur, non & in eo quoque

legatur, qui omnibus communis sit sermo, & quasi totius Mundi Patrius. Vale. Floren. vii. Kal. Oct. 1708.

ILLUSTRISSIMO VIRO

GISBERTO

CUPERO. S.

LII.

Literas, unà cum ad me datis, ad Illustrissimos Fontaninum Romanum, & Bianchium Florentinum, accepi reddidique, nobis quidem omnibus gratissimas acceptissimasque, mihi vero præsertim, quem & tam multa in tuis doces, & de quo tam benignè tamque amicè sentis. Sed Bianchius pro more hisce Vindemiarum feriis in Villam se recepit, nec ante finitas, regressum in Urbem meditatur: interim Gemmæ Basilidianæ, mihi ab ipso, cùm tuas ea de re illi legendas dederim, dono datæ, formam sulphure expressam, quod priùs equidem facere constitueram, hisce demum inserui.

Legi

Legi nuper Germonii librum, qui in utrisque nostris occurebat, contra Fontanini vindicias, cui brevì multis ille respondebit, atque utinam exemplum ab altero datum, non & ipse quoque sequatur: quanto tamen satius foret, neque pro animi tranquillitate minùs, quam ad famam, si argumentis invicem, non conviciis inter Doctos decertaretur, atque miti sapientia, quam nimio acumine, ac acerbitate ingenii inclarescere vellent? Nunc verò & ipsi Lectores, neque otiosi sedemus, at affectus quodammodò, inviti licet, scriptorum induimus, & à legendo, non tam doctrina, atque materia disputationis Instructiores, quod solum fieri debuit, quam & animo, ac pænè vultu, Commotiores, dissimilesque planè nobismetipsis, consurgimus. Et quas quæsò aliquando ob causas, non cùm de Aris, & Focis, ut ajunt, ubi de summa rerum, non cum de Juribus Patriæ, atque communi salute agitur, non cum sacra ab Impiis spreta, & conculcata, asseruntur atque vindicantur, sed ob fabulas nescio quas Philosophicas, & quæ variæ variis ætatibus, pro sæculi hominunque genio, nascuntur cuduntur que, Placentque ut novæ primùm, ut novæ quoque quibusdam displicent, sed omnes citiusve tardiusve, suorum instar Auctorum, Intereunt, prætereuntque; quin etiam, sæpiusque, pro Pudor! ob

Tri-

Tricas quoque Quisquiliasque Grammaticas Criticasque, in rixas, mutuaque in opprobria, mulierum tantummodò Argumenta, divertimur decidimusque: Obliti interim plerunque, non solùm quod civibus, inter quos ejusmodi Controversiæ non raró oriuntur, quod Christianis, quales in Occidente cuncti, sed etiam quod bono Viro, quod bonis Moribus, in perpetuum conveniat. At multò faciliùs est Insurgere in Vitia, quam reprimere, & excindere; quæ quidem semper malè audiunt, neque minùs tamen, ut olim Romæ, uti & alibi, Mathematici, qui tamen jam quoque ubique, retinentur, prævalentque.

Sed si placet, ad mitiora tandem deveniamus, nisi cum Larvis, id est Mortuis, quod neque animi Generosi, neque civilis, luctandum sit. Vir in omni parte Doctissimus, Josephus Averanius, Benedicti Averanii Græcarum Literarum, ac Eloquentiæ modò Pisis, summo cum Juventutis Profectu, suique nominis Celebritate Professoris, frater, & ipse etiam ibidem pari cum Laude, atque aliorum utilitate, Juris Legumque Professor, ac Interpres, summoperè cupit, atque me quidem Judice prudentèr admodùm, apud Batavos, Fratris, sui Orationes, Prælectionesque in Anthologiam, aliaque Opuscula, ubi Res cum Sermone certant, utrum illæ Dignitate, an hic Facun-

cundia verè Romana præſtet, Typis in Publicum dari. Ad Vos etenim toto ſanè Orbe confugiunt Literæ, & Literatorum Opera, ut inde in manus hominum pulchriora veniant, atque ita ipſis gratior aditus terras in omnes pateat, fiantque in perpetuum cum nitore, cumque Elegantia, Bibliothecarum ſtudiorumque pars optima atque amœniſſima: Ac pridem ejuſdem Orationes Latinæ, Florentiæ editæ erant, & nuper eodem loci, quæ etiam Etruſco ſermone ab ipſo, coram Academia, non ut alibi, cæteraſque apud Gentes, Puerorum Juvenumque fermè; ſed Hominum Dignitate, Ingenio, Literis, per cunctam Italiam, Operibuſque, per Orbem Illuſtrium, in ſummum recentiorum ſæculorum Vatem, Petrarcham, palàm recitabantur: Maximo quidem ſubinde Utraque, cum plauſu ab omnibus excepta; ſed neſcio quo nunc fato, ſive quod Commercia penes Britannos (nos vero quaſi penitùs ab Orbe diviſi) Batavoſque, pro maxima parte ſint; adeoque cum aliis mercibus Literæ quoque, ac Literarum monumenta in diſſitas Regiones perque cunctas Terrarum Oras advehantur diſperganturque; ſive ex incuria Civium neglectuque, certè intra ſuas ferè Alpes, ac Maria detinentur quaſi, ac deliteſcunt; neque in majorem nunc Romano, Remotioremque ab illo, Mundum, mittuntur, adpel-

luntque; neque ubique, ut ſanè merentur illa, noſcuntur evolvunturque. Meque equidem fateor, Pietate in amicum jam mortuum, animique grati memoriſque planè ſemper beneficii in me quandoque collati ſenſu inductum, quo Ipſi paulò ante Obitum placuit, ultimum illud ſuorum Operum, mihi, Cæli alterius homini, inſcribere; velle etiam preces adjungere ſocias, ut hac arrepta occaſione, & ſuorum commodis, ſimulque Publicis, Amſtelodamenſes Veſtri velint conſulere.

Roma præterito vere excedentem, ibique etiam multùm renitentem Romani Arcades, uſque ad Florentiam comitèr proſecuti ſunt; ſuumque deinceps in numerum ordinemque, ex nimia certè Indulgentia, retulerunt: hinc ex recepto more, miſſum in Urbem Epigramma, quod nunc quoque Bataviam accedit, quæ & ipſa præterito ſæculo, ſuperiorique, quaſi Muſarum quoque Patria fuerat; cum ſecundi Baſiis Inſederint Amor Gratiæque; Mauritiique Principis Triumphos, ſequenti ævo, Carmine celebraverit Grotius, æquaveritque, atque in hunc pœne diem, idem civibus ſuis Decus, poſt Heinſium Utrumque, Barlæumque, ſervaverit Brochuſius. Intellexi etiam poſt reditum ex literis ad Eruditiſſimum Senatorem Philippum Bonarotam, quo vix alterum Rei Antiqua-

qua-

quariæ Nummariæque, Unum si exceperimus, Peritiorem inveniemus, amici sui Maffæi Equitis, Gente Etrusci, Domicilio Romani, atque jam edito volumine, ex quinque quæ apparantur, secundo, Gemmarum Antiquarum, unà cum annotationibus multa variaque eruditione repletis, nomen ubique Inclytum adepti; in quibus summa cum voluptate aspexeris, summa etiam cum Arte ac nitore, expressos ritus Veterum, tum Sacros, tum Civiles; atque icones effigiesque Deorum, Cæsarum, Consulum, Virorumque, seu Gestis, seu studiis, Insignum; sibi in animo esse Villam Hadriani cum Architecto adire, ac deinde accuratissimè descriptam, quod tantoperè exoptas expetisque, in lucem denuò extrahere atque emittere.

Ad finem autem æstatis, decantatas ubique Vallis Umbrosæ solitudines invisi; neque cum Loco Imago Placens mente, ac memoria excessit: Meruere Patres, Virque Primorum sæculorum, Præses, meruere Sylvæ sacraque Musarum, atque umbræ caloribus intactæ, non penitùs ab Hospite silentio præteriri: Cùmque à Te etiam ut meruit, æstimatus laudatusque fuerit, Fulmen illud Belli, uti Ipse loqueris; Marlburius noster, paucos quoque versus in nuperum ad Odenardam Prælium Victoriamque Scriptos; cui Insulas Flandrorum, Pacemque uti speramus; Sociis Totique Orbi uti-

T lem,

lem, Perpetuæque proximam, grati memoresque in omne ævum accepta feremus, in accessionem aliorum misimus; cum Tibi soli imputare debeas, si prioribus nugis, quibus nimiùm favisti, & novæ insuper ultimæque accesserint.

Sed inter hos quasi Litterati Otii, Pacisque Etruscæ delicias, non silent Arma, Copiisque nostris levi admodùm militum damno, non supra septem amissis; (ut sane nullo antè, Urbs Calaris Sardiniæque Regnum recepta) Minorica quoque Insula, cum Portu amplissimo Tutissimoque, arceque Santi Philippi munitissima cessit; quibus in Potestatem redactis, & objacenti Hispaniæ, Provinciisque Carolo Regi Parentibus, meliùs prospicitur, atque Gallia quasi a se divisa, conjunctio Navium, inde ab Oceano, hinc ab Interno mari prohibetur, aut multò certe difficilior redditur; & si Annona deficiat, brevis facilisque hinc in Africam Trajectus; quodque nobis priùs defuit, ac maximo erit usui, si Bellum ampliùs prorogetur, statio classibus nostris, dabitur, Hyeme, secura, vicinior multum Hostibus, & ad captandas occasiones opportuna.

Atqui & Ipsa Italia, si à bello adhuc libera, non ita tamen in proximo ab impendentis eidem metu, cum nuper Florentia excedens, jam Romam advenerit, Armorum fortè Præfectus, sub

Le-

Legati Titulo, Teſſæus Gallus, ſi tandem manu certandum, eiſdem materiem Ducemque Daturus: atque elapſum intra triduum, etiam Curſor Vienna, eodèm iter direxerit, cum mandatis à Cæſare, Bellum aut Pacem ſecum ferens; Ultimam quidem ego optarim, tum communium ſtudiorum, tum & ipſius Regionis cauſa, quæ cùm à natura facta ſit, adjuta etiam Incolarum induſtria, omnium pulcherrima feliciſſimaque, ſua ſi bona norit; non alias omnium etiam miſerrima reddatur; everſis unà quæ adhuc reſtant Antiquitatis Monumentis, & inde forſitan funditus perituris: ſicque cum Urbibus, Publica atque Privata Ornamenta, ac eximia Artis Decora, Militum, *non addo Germanorum*, inculti, fieri, barbarique, ut plurimùm, Generis Hominum, Præda fiant. Vale. Florentiæ. xvii. Kal. Nov. 1708.

ILLUSTRISSIMO VIRO

GISBERTO

CUPERO. S.

LIII.

Recepi tandem ab Amico Nobili ex Britannia, huc usque quidem valetudine impedito, illam annotationum Christophori VVasii in Gratii Cynegeticon partem, quæ de Formidine, ac Venatu Siciliensi agit; quamque ab uno ex Domesticis qualitèrqualitèr Gallicè conversam, hinc demum Tibi, in obsequii pignus, lubens mitto: Cui si ullatenùs satisfacere, aut placere possit, novum sanè mihi beneficium, neque minimum, post mortem quoque, Optimus quondam, contulerit Præceptor; Atque utinam ei licuisset, quod sæpiùs mente agitabat, ipsum Auctorem, denuò recognitum, in publicum dedisse, ut textu atque Opere emendatiorem plenioremque, ita & suis etiam commentariis, uberioribus multò, ac communi doctorum sermone elucubratis, illustratum: Neque enim solummodò criticè plurimum valebat, sed politiori ac omnimoda literatura penitùs imbutus, insignis quoque

erat

erat Poeta; cujus exemplo hic inductus, maximique insuper Scaligerorum Josephi, in Catullo, Comitibusque Poetis; inque Lucano, Magistri vestigiis feliciter insistentis, Grotii; [deque Grotio, à Cl. Clerico Vestro, meoque, observatum memini, hunc, neque raró veros Veterum in Anthologia assecutum esse sensus, etiam cum à Magistris Codicibus suo tempore destituebatur planè] non illubenter certè crediderim, neque falsò forsitan, Optimos Vatum Interpretes, ipsos fore Vates; utpote quibus communis quasi Genius, Os Divinius, ac supra cæteros, Vires, Animique Vigor. Vale. Florentiæ. iij. Kal. Nov. 1708.

ANTONIO
MAGLIABECHIO. S.

LIV.

NOndum literas Cardinalis Turnonii, quas scribis, Taurini editas, vidi; non etenim ibidem mihi cum eruditis, sed cum nostro solùm Legato Britannico commercium intercedit, qui cum militiæ nomen dederit, interque Belli præfectos

ctos numeretur, ab ipso quæ ad Summam Reipublicæ (atqui illa ferme tota in armis, quanta temporum infelicitate, quali studiorum pernicie, consistit:) expectaveris fortè, non ita, quæ ad rem Literariam pertinent. Hæc enim Leibnizios tuos, hæc Magliabechios requirunt, quibus ad ornandas Artes, scientiasque promovendas, neque consilia desunt, neque Vires. Vale ex ædibus meis. Flor. iv. Non. Nov. 1708.

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI. S.

LV.

TU, optime Barcelline, Temporis officiique memor, ea in tuis præcipis, quæ & scire maximè omnium, magis verò ab omnibus præstari intersit, quum in hoc restituti Orbis, Generisque Humani vero Natali, suam Cœlites pacem annunciaverint optaverintque Terris; quæ nunc undique tumultuum plenæ Belliqué, quod non tantùm Principes populosque plurimos tamdiu occupavit, agitatque etiamnum; sed uti ex disputationibus, atque inter se invicem sine fine con-

cer-

certationibus nimium ſanè conſtat, neque nunc quoque pectora ſacris ſtudiiſque dicata, fugit. Hinc Patribus Laderchio Germonioque cum fratribus, aliiſque prælia, & quantum ab ipſis, ſuo equidem genere, internecina. Ita à doctis, qui ſibi quaſi ſoli ſapere videntur, & intra, atque extra Italiam, non minoribus ferè iris, atque animis, de imperio Literarum, quam de altero illo inter Gentes, cujus tamen exitu publica, ac communis Orbis Chriſtiani ſalus, à plurimis contineri videtur, diſceptatur contenditurque. Sed fortè initium Paci, iterum dabit, uti priùs Bello, Italia veſtra; attamen ſpero non ita brevem Gentibus, uti ipſi paulò antè contigerat. Dignus ſanè Pontifex, quem non ita Turba, ac Armorum ſtrepitus interpellent diſcrucientque, atque ſic otium ſtudiis alendis promovendiſque utile, ac pœne neceſſarium, ipſi diſcutiant, pacis ad artes nato, pacis artibus diu florenti. Præteriit enim tempus, quo Roma, ſeu nomine, ſeu reverà, Martia fuerit; ex eo illi, alia Inſtituta, alii mores. Atqui ego pacem, & Urbis, & Principis cauſa precor, ut ita dilata adhuc opera perficiat abſolvatque, atque adeo Antonini Pii, Eruditi, Pacifici columnam, ac monumentum, ſuo Principatu ex ruderibus erutum, atque mihi poſtremùm, inter miracula Romana viſum, ipſe eiſdem dotibus, atque

præ-

prærogativis instructus, atque insignis, eadem felicitate Ingenii, Imperiique regnaturus, tandem inter Urbis ornamenta, otium nactus atque quietem, erigat statuatque; & si quid etiam præclarius, suisque temporibus, posterisque profuturum, animo meditetur, id ad finem optatum, non his saltem curis discerptus confectusque, non ut inter Arma semper, Fortunæ casibus in dies obnoxius, perducat. Velim etiam si fieri possit, sed multò quidem illud difficilius, ut pacem quoque inter se atque concordiam, quos minimè omnium rixæ, ac controversiæ commendant, atque distinguunt, vel Literarum cultores, quæ sanè ab humanitate nomen suum gratiamque deducunt, bona fide colant. His certè tumultibus, ac certaminibus infinitis, multum moribus decedit, parumque aut nihil Scientiis acquiritur, quarum augmentis melius omnino fuerit, & pro aliorum, ac publicis usibus commodisque, proque sui etiam fama, gloriaque nominis, tandem ad extremum consulere. Summa interim votorum erit, ut Tibi, Vir Optime, leniter, suavitèrque studia Literarum inter, ac pietatis officia, inque otio aliquando cum dignitate constituto, per plurima annorum spatia, inoffenso pede, decurrat ætas. Quibus unum in cumulum, nobis utrisque gratissimum adjicere juvat, ut scilicet Illustrissimus Fontaninus tuus,

cæ-

cæterique noſtri Romæ amici, & benè valeant, ſimulque fama ex operibus, totque editis Doctrinæ monumentis, orta, apud bonos omnes, ſuo ſæculo, diuturna; apud Poſteros autem, ſempiterna, fruantur. Vale. Florentiæ Pr. Nat. Dom. 1708.

ANTONIO

MAGLIABECHI. S.

HENRICUS DE NOVA VILLA.

LVI.

REddo literas, huc Tibi, Vir Illuſtriſſime, nuper ex Germania quidem miſſas, in quibus tot novæ res Litterariæ continentur; quæ certè nobis utriſque, Pacis ac ſtudiorum amantibus, multò quam Bellicæ illæ alteræ, quæ quaſi tamen nunc ubique, utramque paginam, magno verè ſæculi malo ac miſeria faciunt, ſint gratæ magis, magiſque Tempori ſanè Feſto convenientes: quod Tibi, & Tui, & communium ſtudiorum cauſa, atque in hunc, & in plurimos annos, lætum fauſtumque precor, ut cum Fama in futurum non poteris ipſe majore, hìc ſaltem quam maximè diuturna gaudeas. Vale. Ex ædibus meis. Florentiæ Pr. Nat. Dom. 1708.

Illustrissimo, ac Doctissimo Viro,

DOMINO HENRICO
NEVVTON,
APUD M. ETRURIÆ DUCEM
Potentissimæ Anglorum Reginæ Ablegato.

D. GUIDO GRANDUS. S.

LVII.

CLarissimi Angliæ Mathematici Johannis VVallisii doctrinam, de hyperbolicis quibusdam spatiis *plusquam infinitis*, adversus inanes scrupulos illi nuperrimè à Gallis oppositos vindicare aggressus sum, ut non modò nominis Anglici decus, sed veritatis ipsius vis exposcebat; demonstravi enim, nullam VVallisio hallucinationem imposuisse, cùm spatia illa *plusquam infinita* appellavit, sed necessaria, evidentique consecutione ita meritò censenda ab omnibus esse, quippe non modò infinita, sed qualibet infinita dumtaxat quantitate infinities majora, quidquid in contrarium adduxerint Regiæ Parisiensis Academiæ Mathematici in monumentis Academiæ illius anni 1706.; quæ si

ſi maturiùs in manus meas incidiſſent, longè anteà VVallisianæ doctrinæ apologiam adornaſſem, cùm jamdudum rem ipſam ſatis perſpectam, & adamuſſim apud me demonſtratam haberem.

Porro ſi vindicias has, breviſſimas illas quidem, ſed reprimendæ Gallorum Geometrarum temeritati perneceſſarias, in publicum exire permiſero, eaſdem dumtaxat tui Clariſſimi Nominis umbra protectas exire patiar, congruum quippe judico, ut qui totius Anglicæ Nationis doctrinam, humanitatemque non minùs virtutibus tuis nobis repræſentas, quam Regni ipſius florentiſſimi, atque inviĉtiſſimæ Regnantis majeſtatem, auctoritate officii tui nobis præſentem exhibes, etiam Auctoris Anglici, qui Gentem veſtram adeo illuſtravit, apologiam tuo ſinu primus amantiſſimè excipias, tuoque præſidio tuearis; Verum id injuſſu tuo ne attingere verear, propriæ puſillitatis, tuæque magnitudinis cognitio prohibet; itaque Operi huic opportunos ab Illuſtriſſima Dominatione tua nutus expectabo, cui interim, cum optimo recentis anni auſpicio, fauſtiſſima omnia precor, meæque ſemper obſervantiæ memorem cupio. Vale. Piſis Idib. Januarii 1708.

D. GUIDONI GRANDIO. S.

HENRICUS DE NOVA VILLA.

LVIII.

QUid me precor ordine Vulgi detrahis, & ponis non regione mea? Quanto meliùs ei, hoc ſane tempore, & hac præſertim occaſione, quam alteri cuicunque convenit, cujus nomen eadem jam pagina, cum VVallisio noſtrate cumque Grando, Victuris iſtis nominibus, tuo demum beneficio conjunctum, unà legetur vivetque. Sin autem Itali veſtri in hoc Gallico, ac eorundem penè cum Univerſis Bello, ſocia minùs Arma nobis adjunxerint; Tu tamen interim, quod multò majus, quodque nulla unquam tacebit ætas, Anglorum Ingeniis contra communes quaſi, atque in hac certè parte abſque controverſia inimicos, ſuppetias fers; & pietate inductus, VVallisianos tandem manes ulciſceris, ac Hoſtem tumulo ſubmoves. Ut nobis benè facias, priùs Tibi ex conſuetudine venit; hinc pridem conciliante optimo noſtro Comite Magalotto, jam credo ſentit Armachanus Marshius, cumque eo To-

Tota Philosophorum, sociorum Tuorum, in hoc veræ, neque solùm nomine tenus, sapientiæ stadio decurrens decertansque Londini Cohors, quod lumen affuderis nuper, quas Vires addideris, illius de sonis, deque Auditu, minimè vulgaris, aut usus, aut Eruditionis, Dissertationi! Haud ipse equidem Mathesin vestram laudando Par, imò ne quidem satis admirando, cujus summa utilitas, tum in maximis, tum in minimis quoque rebus, omni die, atque omni etiam momento cernitur, atque elucet; & sine cujus auxilio, atque opibus, non tantùm non commodè, nedum pro dignitate Humani Generis, sed ne vivere quidem datur? Mihi verò hìc planè deficienti, in partes aliqando veniet, Archipræsul Ille Doctissimus, atque nostrorum mathematicorum Princeps, Nevvtonus Eques, Tibi etiam communium studiorum litterarumque commercio conjunctissimus; cumque nostris hominibus, cuncti quoque cunctorum sæculorum, (consentientibus eisdem, atque Gallis posthac,) adeoque ipsa Temporum Æternitas, magni scilicet vestri instar Argumenti, non ullis circumscripti, aut conclusi finibus; cujusque modo Patrocinium tam justè, tamque feliciter in te susceperis. Vale. Florentiæ. vii. Kal. Feb. 1709.

IL-

ILLUSTRISSIMO COMITI

LAURENTIO MAGALOTTI.

LIX.

LÆtum mihi nuper, Illustrissime Comes, neque minùs tamen difficile negotium injunxeras, Munera Publica, Indolemque quodammodò describendi, Illustrissimi quoque Domini Someri, Magni equidem Viri, sed & mihi simul Amicissimi, ut inde decerpta, inseri possint, Arcadum Vitis, brevì in Urbe edendis; atque inde metus admodùm justus incesserit, ne aut mihimetipsi viderer, sub Opere deficere; aut aliis fortè, res supra veritatem augere, atque extollere. Quantum autem ad rerum veritatem spectat, quæ sanè primas ubique tenere debet; saltem à parte tua, Nobilissime Laurenti, atque ea quoque ratione, vel à Sapientibus, vel ab ipso Populo, parùm impræsentiarum timendum habeo; quum & ipse priùs, de eodem his nostris minimè dissimilia, imò magis magnifica, Senatori Gravissimo, Vatumque nuper Principi, Vincentio Filicajæ suggesseras, in Argumentum Carminis, (quam

verò

verò illud varium, quam ſublime, quam juſtum, atque omnibus denique numeris perfectum, atque abſolutum!) pari ab ipſo, fide atque eloquentia compoſiti.

Et certè Joannes Dominus Sommers, Baro de Evesham in Anglia, is erat, cujus fidei, plures per annos, ultra ſeptennium ſcilicet, ancipiti admodùm difficilique tempore, Gulielmo Auriaco tunc Rerum in Britannia potiente, ipſa quaſi Reſpublica, ſub Cancellarii nomine credebatur; & quo non alius etiam deinceps, eodem ſemper tramite inſiſtens, communiſque Patriæ commodis intentus unicè invigilanſque, facundia magis gratiaque apud Regni Ordines in magno Gentis Concilio, valebat pollebatque. Nuper verò etiam ſecretioribus ſuis conſiliis, à maxima, neque minùs omnium à retroactis Sæculis Reginarum, Anna, feliciſſima potentiſſimaque, admotus præpoſituſque; tum domi, tum foris, recti negotiorum agendorum Ordinis, atque adminiſtrationis Reipublicæ, prudentis, ſtabilis, adeoque in longum duraturæ, qualis demum olim apud Majores, Eliſabetha Imperante fuerat; non equidem ſpem ſolummodò, ſed certam quoque fiduciam præbet. Neque id tam mirandum, quum pridem, atque initio, Literis tum communibus, tum reconditis, rerum multarum Uſum, bonis ſemper

Ar-

Artibus, jam quoque plurimum experientiæ adjecerit, ex utraque fortuna, pari cum æquitatis constantiæque laude exercita, inter tempora primùm ambigua; inde periculo plena, mox autem lætiora, deinceps adversa multùm, ad postremum verò plus sanè composita, & feliciora, attamen non raro quoque, pro partium hinc inde studiis, paululùm fluctuantia, acquisitum atque comparatum: neque minùs reticendum, ut acerrimo quoque Ingenio, (quod vix Unius inter veteres decus erat) mitis etiam sapientia accesserit. Quin id Reipublicæ, quin id & sibi benè vertat; ut sic tandem Nostra Britannia, sua Bona norit; sicque ipsi quoque, aliquo saltem modo, conveniat, Summi Vatis, illud, ad Optimum Principem scribentis,

Præsenti Tibi maturos largimur Honores.

Vale ex ædibus meis Kal. Mar. 1709.

JO-

JOHANNI
CLERICO. S.

AMSTELEDAMUM.

LX.

EX tuis præterito menſe Amſteledami exaratis, Ampliſſime Clerice, lubens lætuſque video, te & mei adhuc non immemorem eſſe, meque etiam nolle, Italoſque noſtros neſcire, quæ & ipſe, quæque alii trans Alpes, Laudatiſſimi Viri, quotidie erga publicum, atque in commune litterarum commodum facitis. Quod verò etiam editionem Prælectionum Academicarum Cl. Benedicti Averanii procuraveris, haud dixerim, utrum in eo, amicis communibus, Magliabechio, Salvino, cæteriſque, an Scholæ Piſanæ, an ſtudiis quoque ipſis, de quibus Vir ille optimus ſimulque eruditiſſimus, neque rerum ſcientia, quam facundia clarior, non parùm meritus eſt, majorem gratiam retuleris. Et certè is erat, in quo nihil aliud ſui culpandum habuerint, præter nimiam, noxiamque non raró publico, atque ſtudiis modeſtiam. Fidem dictis conciliabunt, quæ hic unà legas, neque nunc primùm in Amici gratiam

composita. Sed quod demum amplius atque illustrius, quam tuum de ipso, Vir Præstantissime, & tot monumentis ingenii in Orbem datis, & undequaque sparsis, Artis criticæ magister, testimonium Judiciumque dari possit, quo conjunxisse dicitur cum styli elegantia rerum quoque Delectum? Ea Aristotelis, ea Ciceronis, ea Grotii, Bignoniani, & innocentis admodùm Triumviratus; neque adeo multorum, aut omni sæculo, Laus. Solum itaque nunc superest, ut opus ipsum quam emendatissimum, quale ab illo processerat, in manus hominum, atque ad Posteros deveniat; neque Typographorum errores, ipsis etiam Auctoribus, præsertim jam fato functis, summa quamvis injuria imputentur, aut lectoribus molestiam tædiumque afferant. Responsum quale mitto quæsitis ex parte D. Deuaulx Liburno nuper ab Amico Anglo accepi, sed neque adhuc plenum, utpote in negotio, & ex natura rei, atque à diuturnitate temporis, ambiguo satis, & perplexo. Et ab litibus sanè ipse, ut à Bello abstinendum puto, nisi provocet necessitas: Dubius etenim illis, non minùs quam huic; nec semper qualis speratur, aut quandocunque velis, exitus datur. Damna interim utrinque certa, & si non, sanguinis, at sanè nummorum, quod multis vice sanguinis, aliquibus verò præ ipsa vita æstimatur, effusio. Vale. Flor. Apr. ult. 1709.

JO-

JOHANNI JACOBO SCHEUCHZERO. S.

LXI.

TUO certè lætus ex munere, Amplissime jucundissimeque Scheuchzere, at toto demum perlecto volumine, admodùm lætior; quum & doctum insuper & Lepidissimum, (quæ non semper unà conveniunt) mecum omnes libentèr agnoscent. Quam nova, quam mirabilia, in scenam introducis! Qui mutis quoque Piscibus, Vocem sermonemque das, & quasi loqui parùm fuisset, philosophantur quoque. Queruntur, in Foro postulant, vincunt; deque incredulis, deque Philosophorum sectis Placitisque, ipsorum Magistrorum sententiis, quam bellè Ludos faciunt, quamque veros non minùs, neque id semel, Triumphos agunt? At quid mirum, si mirabilia edant Pisces, in montium jugis, & intra ima Telluris viscera reperti? Si denique Alpes nunc demum eis Vice Oceani Fluviorumque sint; pro fluctibus, & undis Terræ strata, & metallorum sedes: quodque longè cætera excedit, par novo, atque inaudito hactenus Argumento, scriptor?

Marmore Homines, & coloribus rerum figuras expressimus; Manuumque nostrarum monumenta per quamplurima sæcula durarunt: sed quantum Artem, natura superat! Quid enim quæso ad Lucium Tuum, primi atque Ante Diluviani Orbis Incolam, vel ipsæ Pyramidum moles? Et non jam ille solummodò in mensa, atque Ferculis placet, confabulatur etiam nobiscum simul cum sociis; quique adeo, non tam inter Dapes ampliùs, quam inter convivas recensendi annumerandique; solumque displicet, quod tantus Orator, tam citò desinat. Vale. Flor. Maji vii. 1709.

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI. S.

LXII.

MUltò equidem Ipse satius duxi, Tuis, Præstantissime Barcelline, Factis, atque re ipsa, quam verbis respondere: præsertim cùm ultimum id in se susceperit, qui mihi illas detulerat, Doctrina, Moribus, & in utrumque officiis, utrique nostrum meritò acceptissimus, R. D. Theodorus Carli. Et ille heri quoque me pro solita sua beni-

nignitate domi conveniens compellansque, certiorem reddidit de optima, Optimi Barcellini, valetudine; quam ineunte priùs anno, quam nunc ferè medio, quam omni denique tempore, Tibi ex animo constare optaverim. Gratulorque insuper Tibi atque Urbi, jam partam Vobis Pacem; utinamque firmam illam, neque in ulla parte vacillantem. Et fortè non longè quoque aberit illa, tamdiu exulans, ab Orbe Christiano, victoribusque non minùs quam victis utilis, certè omnium votis expetita, ac forsitan duratura etiam, si non nimiùm properetur. Vobis sanè conveniebat, Pacta citò concipi, citò impleri. Alter quasi enim ferè ad Portas Hannibal. Agitato verò tamdiu Orbe nostro, Tempore planè opus est, atque mora quadam, ut subsidant iræ, & concilientur animi, bonaque fide inimicæ dudum coalescant Gentes: neque tantum ut impræsentiarum quies restituatur, sed & causæ etiam turbandi, atque iterum concutiendi totam Rempublicam: recidantur, & in quantum humana prudentia fieri possit, in perpetuum, aut saltem in sæculum tollantur. Inde cætera inter bona securitas etiam studiis redibit Honosque. Non enim magis ultima Hyems Terræ Fructibus, quam Arma semper Ingeniis obsunt nocentque. Parumque abfuit, quin illa utrisque penitus exitia fuerint. Jam autem

mi-

mitiorum temporum ſpes ubique affulget: At mihi nuper ex Helvetia miſſus ab Auctore Libellus, cui Titulus, Piſcium Querelæ, & Vindiciæ; nova ſanè atque læta, uti vides operi materia, qualeque minimè ex Alpibus certè quis expectaverit. Jam dies feſti appropinquant, quum animum ſacris peractis, paululum relaxare, atque jucundioribus etiam oblectare, adeoque & noſtris quoque luſibus indulgere parumper, & vacare liceat. Ac mihi incivile equidem videbatur non paria quaſi appellanti retuliſſe, atque provocanti, nec bono viro adeo conveniens, boniſque itidem Artibus faventi, officio non minùs quam ingenio ceſſiſſe. Vale. Florentiæ Pr. Id. Maji 1709.

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI. S.
LXIII.

CAve, Vir optime, ne noſtros ex Helvetia piſces, inter Plinianos iſtos, in Aere quaſi Volantes, aut in Alpium fortè ſummitatibus, ut tibi videtur, Natantes, recenſeas: Hi etenim Scheuzeriani, ejuſdem primò cum illis, ſed multò al-

altioris originis : Quippe qui inter metalla, marmora inter pretiosiora reperiuntur, omnes ad minimum Noachidæ fuerint, & Veteris Mundi Reliquiæ. Charta autem hæc, unà cum eorum concione, pulchra quidem illa, erudita, atque admirabili, (ideoque non mutos in posterum, non Idiotas, cum plebe Philosophorum, cumque indocto vulgo, vocaveris.) Historiam quoque Gentis Arcanam exhibebit, & quæ cuique Patria olim, ac jam quoque sedes contigerit. Perlectam demum, neque has quoque delicias, credo, non parcus, non invidus, Amicis negabis, cùm volueris, Florentiam remitte.

Quantum verò ad Pacem inter Gentes constituendam spectat, utque ita à Bello tam diuturno atque gravi, tota quasi Europa hinc inde decertans, emergat tandem ac liberetur, liceat regerere, quod initio de Romana-Germanica nuper ipse dixeras, Pax est, & non est Pax. Daphnes sic quidem iterum renovatur fabula, & penè capta ex manibus elabitur præda. Vale. Florentiæ. Kal. Jun. 1709.

JOHANNI CLERICO. S.

LXIV.

Rectè admodum sentis, Vir amplissime, nihil mihi unquam gratius accidere posse, quam occasionem nancisci, atque utinam sæpiùs, quum non aliud in publicum conferre queam, exprimendæ saltem optimæ erga literas, atque Litteratos voluntatis, & insuper cultus mei, ipsum præsertim erga Clericum, summi perpetuique. Inde igitur læto equidem vultu animoque acceptis relectisque literis, à Te modò Amsteledami datis; Magnum Etruriæ Ducem, Amici cujusdam, interioris admissionis, interventu, certiorem reddidi, quid Batavi Eruditi, quid ipsa Jurisprudentia, quid Universa demum Respublica Litteraria, non minùs in sui atque Medicei nominis Gloriam, quam & in publica etiam commoda ab ipso postulaverint, atque ut ita dixerim, à solita optimi Principis benignitate quodammodò expectaverint quoque, ex nova & accuratiùs repetita collatione Pandectarum, cum illo longè omnium nobilissimo, si non & Autographo etiam, à Justiniano Im-

Imperatore pridem, ſeu in illam Italiæ partem, quæ magna antiquitùs Græcia dicebatur, ſeu in proximum Italiæ Illyricum, tranſmiſſo, Mediceo Codice. Atque eodem certè animo à Sereniſſimo Coſmo exceptum, quo majores ſui olim, quo & ipſe jamdudum, eorundem ſemper premens veſtigia, cuncta præſtare ſolet, quæ ad ſtudia promovenda, ad utilitates publicas ſpectent: unde ſatis abundèque Orbi conſtabit Bibliothecam Mediceam, non tam Principum, atque Florentiæ, propriam, quam toti Europæ, atque Doctis denique omnibus omniumque Gentium fore communem. Iter ergo ingrediatur, Florentiamque accedat, cum illi vobiſque commodum videbitur, ſeque Operi demum accingat maximo præſtantiſſimoque, inque ultima ſæcula ſub Coſmi Tertii auſpiciis ituro, Brenemannus Veſtras; ſecurus in hac parte Indulgentiæ Gratiæque Principis, ſicque prodeant tandem, cedantque deinceps in uſus Juriſconſultorum, veræque ſapientiæ, cum Ulpiano, Profeſſorum, novo Ordine, ſuoque demum, Papiniani, Paulique, cæterique Veteres, Legum, Artiumque verè Romanarum, Magiſtri, non uti priùs, quaſi ſolummodo Torti, & indignè, parum docto, ac barbaro pœnè ſæculo habiti; diſcerpti quippe, ac malè multati, à Græculis illis, aut Imperitis, aut Malevolis, atque ad ferendas per-

petuandasque Lites, & ad Lucra ex Incertis Ambiguisque captanda, quam formandæ Jurisprudentiæ Universali, adeoque Humani Generis, omniumque quasi Populorum usibus accommodatæ, (consentientibus etiam Bonis, atque Eruditis quamplurimis) multò equidem aptioribus. Hi sanè novi Byzantini Quirites, non minùs à Prudentia, quam ab Eloquentia Veterum, descivisse ac degenerasse videntur. Quam verò juvabit, post tanta sæculorum intervalla, lacera dudum membra, corpori iterum, pristina unà cum Anima spirituque, reddita contueri, Menteque, molem indui? atque ita exinde in integrum, quantum per tot vulnera, atque Ævi injurias fieri possit, quasi restituto, ordinem, compagem, Lumen denique redire suum? Sicque quadantenùs, non tantùm jurisprudentiam, qualis pro dignitate esse debuerat; sed & Juris quoque simul Historiam ex Factis, & Controversiis qualibet Ætate Ortis, & juxta seriem temporis dispositis (uti ipse optime observas) longè quam antea pleniorem, perfectioremque, qualis reverà fuerat, nunc demum postliminio, ut forensi more loquar, per vos Batavos, Florente olim Imperio Romanorum Socios, jamque studiorum eorundem Adiutores, ad extremum adspici. Id hactenus inter immensos aliorum labores, Juri perficiendo defuit, atqui postremò in

De-

decus atque laudem, Initi modò sæculi nostrorumque temporum, servatum, cessururumque.

Interim mihi credo brevi, at spero tamen, non ante Hyemem exactam, aut Pacem Orbi Christiano, si votis sit locus, restitutam redditamque, relinquenda multum meritò dilecta Florentia, atque Italiæ Amœnitates, ad exercendum in Patria Munus, mihi nuper à Domina mea Clementissima collatum; ut ita per Gallias iter suscipiam, si quietem senex Ludovicus, quam Bellum amplius trahere malit; at si, ut ita dicam, Fatis urgentibus, tantos post motus, & Tumultus undique, Europam nondum componi, neque in futurum quiescere securè dabitur; grande certè pretium itineris, deflectendo iterum per Germanias, & salutato Clerico, cæterisque apud Batavos Doctissimis Amicissimisque Viris, laturus. Vale. Florentiæ iij. Non. Sept. 1709.

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI, S.

LXV.

JUvenis ille Burnetus, quem meritò laudas, optime Barcelline, ut bonis Artibus, ita bonis etiam Moribus inſtructiſſimus eſt: Inde ergo ægrè quidem me pridem habuit illum febri in Urbe laboraſſe; Tu vero tandem recreabis, reficieſque jam lecto levatum, ac viribus reſtitutum, tua conſuetudine ſermonibuſque. Tu novæ cultum, Tu veteris illi ruinas Urbis Dominæ monſtrabis: doctas inter delicias, inter antiquitates Romæ verſanti, non priſtini doloris, non meminiſſe ægritudinis vacabit. Securus interim ab erroribus, quibus obnoxii ferè ſemper peregrè euntes, quod & nuper Ficoronus noſter magno exemplo docuit, dum Te Duce luſtrabit vaneſcentia diu veſtigia æternæ, quæ dicebatur Urbis, reliquiaſque magnitudinis, atque Artium, Imperantis olim Populi id expertus loquor, ſummæ Eruditionis, atque ſummæ unà Comitatis Barcellini, cùm in Urbe præterito modò anno, maxima cum animi voluptate, neque minori ſtudiorum fructu verſa-

ſa-

sarer, & alibi quoque, atque per plures annos, sanè in perpetuum memor futurus, seu me diutiùs Florentia, deliciæ meæ teneant; seu Patriæ tandem, & Patriæ quoque hinc discedens, invitus reddar. Dumque hic apud nos suavissimus adolescens manebat, eruditissimis certè Viris, scis ipse, quot quantique in hoc Domicilio Musarum Etruscarum in omni Literarum genere floreant, acceptissimus erat: Neque Gratiæ quicquam præsto, licet Ipsi sequentis elegantissimi Epigrammatis debitor fuerim.

Alter Neutonus docuit quid corpora possint,
Ast animi Vires qui docet, alter adest.

Illum comitatur etiam, scriptis Clarissimus, Massonius, cui Roma multum olim debuit, pro suo Horatio, Ovidio, Plinioque, quos nova vita, atque luce donavit; nunc & ipse multum quoque Romæ debiturus, quod ibi Barcellinum viderit noveritque, suum meumque. Vale. Florentiæ iij. Non. Sept. 1709.

ALPHESIBOEO CARIO

ARCADIÆ CUSTODI,

ARGESTES MELICHIUS ARCAS,

Apollinem, atque Musas omnes faventes, atque propitias precatur.

LXVI.

CArmen nuper, ab Argeste vestro Melichio, ad Arni ripas compositum, quo nullum latiùs Flumen feliciùsque irrigat fœcundatque Arcadiæ solum, adeoque non sanè vobis, aut alienum penitùs, aut prorsus indignum, præsertim quum & de præstantissimis, qui magno certè numero, & amplissimis latifundiis ea regione habitant, Pastoribus, deque antiqua etiam Evandri Urbe, capite adhuc ac sede populorum primaria; quamque nunc iterum, sub Alnano Melleo summo Pastorum Principe, feliciore fato Arcades obtinent occupantque, etiam agat, in officii simul ac gratitudinis testimonium, atque pignus perpetuum, Alphesibœo Cario, cui proxime post Principem ipsa Respublica, Gentis secreta, Acta, & Historia optimè creduntur, & summa fide ac felicitate administrantur, munus equidem exiguum mitto, quodque multò magis, meritòque displicet doletque.

Nec

Nec Mufis, nec Apolline dignum; planèque impar Vobis, qui Mufis ac Vatibus pro Imperio, & dignitate cunctis quin etiam volentibus præfidetis. Id equidem dedi fummo affectui, fummo quin itidem dolori: inde ergo tantummodò æftimandum erit; inde verum, fi quod illi competat, unicumque pretium; cùm ea propter, in eodem, nec eloquentia, neque Ars, ullas fibi partes vindicare potuerit: Scitis id olim quoque Ovidio veftro, ab Italia etiam Exulanti, accidiffe, neque tamen minùs triftia fua, pietatis faltem in Patriam, fi non ingenii nomine; & fuæ ætatis hominibus, & fequentium, placuiffe. Vale ex florentiffima totius Arcadiæ Colonia, Veteres prope Fefulas, quarto, poft relatos ex Sylva Parrhafia Codicillos.

CLA-

CLARISSIMO, DOCTISSIMOQUE VIRO

HENRICO NEVVTON

Sereniſſimæ Reginæ Magnæ Britanniæ
in Etruria Ablegato

ANTONIUS MARIA SALVINUS.

LXVII.

PLacent, imò perplacent verſus Eligiaci tui, quos prope Arni ripas entheo quodam calore fudiſti. Pleni leporum, gratiarum, amœnitatum. Animi tui pulchritudinem, magnitudinemque graphicè exprimunt, ac repræſentant; qui tam humaniter erga nos noſtraque affectus es, ut ſummis laudibus in Cœlum vehas, & ſtylo tuo immortalitate digniſſimo, ea conſecres ad memoriam ſeculorum ſempiternam. Habet certe quo honeſtè ſuperbiat Florentia, pulchriorque ſibi, ac præclarior videatur tantum Virum nacta laudatorem. Ego vero, qui minimus, atque humillimus inter cultores tui nominis ſum; egregia commendatione verſuum tuorum, quibus ne mirifice augere, atque ornare voluiſti, videor mihi eſſe pulcherrimus ac beatiſſimus; Fortis Eloquio, qualem

me

me prædicas, eſſe vellem, ut præclara ingenii tui, animique decora, qualia revera ſunt, ſub oculis ponerem, & non interituris ſcriptis poſteritati commendarem. Interim, quod impræſentiarum poſſum, gratias humanitati tuæ, maximas atque immortales habeo, atque ago pro prolixa tua erga me voluntate, ac benevolentia, qua me proſequi amas; Nihil enim in me aliud, quod hæc tua beneficia promereatur, ac provocet video, quam quod Tui Tuorumque ſimilium, Muſarum ſcilicet ſacerdotum, cultorem atque amatorem me maximum eſſe profiteor. Vale ex ædibus noſtris. v. Id. Oct. 1709.

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI. S.

LXVIII.

NObili Anglo, imò nobiliſſimo, D. Carolo Beaufortio, hinc nimiùm properè, ſi nos ſolos ſpectemus, atque ex ſuaviſſima conſuetudine, commoda ac voluptatem, diſcedenti; Romamque verſus, quæ ut Flumina Oceanus, cunctos ad ſe undique trahit, excipitque volentes, cras ituro; carmen rudius adhuc, imperfectum

ſanè & impolitum, ſed quale mæſto, atque ploranti conveniat, brevique fortè Italiæ atque unà Muſis valedicturo, munus Barcellino meo, exiguum certè, ſoloque in Vos cultu conſpicuum; ac quaſi donationem Mortis cauſa inter Vivos, ſeu Legatum potiùs, paulo ante legitimum tempus repræſentatum, ut ſolito denuo, atque forenſi more loquar, in manus tradidi conſignavique. In cujus quoque complementum, utque eo nomine magis gratum acceptumque ſit, addidi alterum poſthumumque Volumen Orationum, ſummi nuper Viri, ſummique Amici, Benedicti Averanii; quæ forte Judicio, Copia, Majeſtate, proximè ad Tullianas veſtras accedunt; in quantum Academia, Fori vices ſubire poſſit; & in umbra ſcriptæ, atque pulvere ſcholaſtico, æmulari valeant illas, in Senatu Orbis Domino, & coram Quiritibus Populoque, eo tempore, ipſius quoque Senatus Domino, habitas. Sed diù eſt, ex quo deſiit veteris eloquentiæ regnum, quum omnia, una potuit; nunc verò ſatis eſt, noſtri ævi diſertis placuiſſe, quos hodie non tam frequentes reperias, extra Doctorum Cœtus, atque Academiarum ſpatia; excluſa ſanè jampridem Foro, Aula, & fermè Publico quoque, latina Facundia; atque ita ſæpiùs in manus adoleſcentium, quod benè rei Literariæ ſaltem vertat, &
for-

fortè nonnunquam etiam eorum, quorum ideo non magna eſt copia, quibus hæc innocentia magis, placida, mitiaque arrident ſtudia, cum innoxia voluptate venire. Certè carmine vincimus, &, licet judex fuerit ipſe, inque eo genere de ſe quoque benè ſentiens, Etruſco multùm cedet Romanus, ſimul cum eis etiam, quod non immeritò, in non minima parte ipſius felicitatis pono, neque tibi minùs, ſeu Pietatis, ſeu Eloquentiæ ratione placebit, leges concionem, hodiernæ ac Etruſcæ facundiæ ſpecimen exemplumque, in illa Academia nobiliſſima, publico decreto, ab Antonio Maria Salvino, ſumma utriuſque laudati viri, laudantiſque cum admiratione, cœtuſque frequentiſſimi illuſtriſſimique plauſu, habitam exceptamque. Interfui & ipſe, inter dolorem gaudiumque medius, illinc ob Amicum, acerba adeo atque præmatura morte interceptum, hinc autem victurum eidem Nomen perpetuumque, ex juſta, pia, ac erudita laudatione expectans, auguranſque; quam nunc quoque ex cunctorum voto in publicum datam, quaſi novam, recentem, neque priùs auditam cognitamque, iterum lego, relegoque; & ſpondeo quoque idem & Tibi, atque aliis eventurum, quum quod optimum reverà ſit, non poſſit non ſemprer, atque omnibus placere. Vale. Florentiæ. xiij. Kal. Nov. 1709.

GISBERTO
CUPERO, S. D.

LXIX.

Litteras, Illustrissime Cupere, tuas Daventriæ 20. Augusti datas, ab ipsa demum Roma, medio ferè Octobri, hic Florentiæ communibus sanè amicis, mihique omnimodò gratissimas, accepi. Quantum autem ad Orosium spectat, non poterit non plurimum placere doctis in hac Urbe viris nova editio, non solum quod locupletior multo perfectiorque futura sit ex suo Laurentiano codice; quamquod etiam in se, curam ejusdem Cl. susceperit Clericus, a quo non nisi optima expectamus omnes. Sed de Ormesta nihil in manuscripto legitur, aut ab aliis hic scitur, quos inter eruditissimum Salvinum consului; at cunctos latere videntur incognitæ, ac barbaræ vocis Origo, & sensus: nisi fortè pridem, juxta Cl. Salvinum, scriptum fuerit, Orosii Magna Historia; sed sicut ipse dicit, ariolari est.

VVasius ille meus, Terentii Comœdias, à se cum plurimis manuscriptis fidelitèr collatas, suisque notis, commentariisque plenioribus auctas, ede-

edere parabat, sed nescio quo casu, totum intercidit opus, ne vestigiis quidem, inter chartas, tanti laboris relictis. Dignus sanè is erat, qui pro amore suo, cultuque in litteras humaniores, æquiore felicioreque sorte, ac fortuna uteretur; sed neque tamen inter infimæ notæ munera, illud quod Oxonii sustinuit, refertur; cum qui eo gaudeat, unà Academiæ celeberrimæ Architypographus audiat, atque paulo ante ipsum, Samuel Clericus, Vir orientalibus litteris, atque amœnioribus quoque instructissimus, prout Biblia Polyglotta, & alia ejus Opera testantur, summa cum fama ac laude, eodem munere fungebatur.

Hic equidem pauca in litteris aguntur; desunt Mæcenates quippe plerunque, & Patroni, quique vestris in partibus, quasi vice Patronorum sunt, ipsi quoque Bibliopolæ, quorum impensis curaque Eruditorum Opera in sæculi lucem, & in manus hominum veniant. Argumento esse possunt Benedicti Averanii Prælectiones Pisanæ, quæ Amsteledami jamdiu Obstetricem manum expectavere. Infelix interim Italia quæ sibi, suisque commodis, ac laudibus ita non raro deficit. Vos Batavi olim auxilia misistis veteri Imperio, nunc Italorum etiam studiis: ita socii de illis benèmeriti in omni tempore, sive Armis, sive Artibus insistendum fuerit. Sed suis litteris frater de-

defuncti, quæ ſint ipſius, quæ publicà quoque vota, meliùs explicabit. Interim illas in anteceſſum miſi, quum unà mihi alterius orationes poſthumæ deferebantur, quæ mari quandocumque opportunum videbitur, ad vos deferentur, eloquentiæ hodiernæ, at Veteris optimæque inſtar, non ignobile monumentum. Vale. Florentiæ. xiv. Kal. Dec. 1709.

EXCELLENTISS., ATQUE ILLUSTRISS. DOMINO,

HENRICO NEVVTON,

Sereniſſimæ Britanniarum Reginæ ad Celſiſſimum Etruriæ Principem Legato. S.

EXCELLENTISS., ATQUE ILLUSTRISS. DOMINE.

LXX.

QUI inter ardua Reipublicæ negotia bonis unà literis inſervire ſatagis; hiſce S. Ignatii reliquiis vacare ne recuſes, quæ tua potiſſimum ope in publicum jam prodeunt. Pro Tuis, Vir Illuſtriſſime, in rem litterariam beneficiis gratias per me agit Bibliotheca Bodleiana, quæ inter pretioſa veterum Scriptorum monumenta Manuſcriptum à Te donatum gratiſſimè conſervat. Si quid Illa habeat Tuis ſtudiis quoquo modo profuturum, Id Tibi perlubenter offert, minimè dubitans, quin novam indies daturus ſis gratitudini materiam.

Excellentiæ Veſtræ

Æd. Chr. Oxon. Cal.
Jan. A. D. 170$\frac{8}{9}$.

Cultor. Humillimus
Carolus Aldrich.

AM-

AMPLISSIMO DOCTISSIMO VIRO

CAROLO ALDRICH.

HENRICUS NEVVTON. S. P. D.

LXXI.

MUltùm equidem Oxonienſi Academiæ debeo, ſi qua mei, Alumni olim ſui, adhuc inter ipſos, memoria maneat ſuperſtes; neque Tibi quoque parùm, Vir præſtantiſſime, qui eandem, Epiſtolarum editione denuo renovaveris; Literiſque demum tuis, adeo in me benevolis, honorificis adeo, plurimùm etiam auxeris. Atque illarum ſanè, quod unicum mihi ſupereſt Exemplar, Romam brevi tranſmittam, ut & Vaticanæ, poſt Mediceam, Bibliothecæ, fiant acceſſio, neque minùs grata, quam utilis. Atque utinam ipſe aliquid, pro officio conferre valeam, in uſus, vel ornamenta, noſtræ etiam Bodleianæ, quod indicio teſtimonioque eſſe poterit, cultus mei obſequiique ſinceri perpetuique, Vos erga, atque ſimul in Britannia Literarum ſtudia; de quibus cum apud Exteros, ut ſæpiùs accidit, ſermo oriatur, unum fermè intelligitur, unum ſolummodò nominatur Oxonium. Vale. Florentiæ iij. Non. Dec. 1709.

JO-

JOHANNI
CLERICO. S.

LXXII.

EX Brenemanni vestri, Juvenis, cùm multa eruditione, tum facillimis moribus præditi, literis, non illibentèr scio, percipies, vir præstantissime, simul ipsius in hanc urbem adventum, quamque comiter deinceps ac benignè, ab optimo Principe admissus receptusque fuerit. Quoad libros sanè, & doctinæ monumenta, & intra & extra Italiam peccatur, vitio fortè Bibliopolarum utrinque: nam apud vos æstimantur admodùm Italorum ingenia; & quæ certè apud Batavos quotidiè eduntur, non tam elegantia characterum typorumque, (quæ summa est) quam varietate argumentorum, quam utilitate operum, præstant placentque. Hæc omnia quidem nobis, saltem optima, compendiò exhibet Bibliotheca Selecta; cui Ficoronus, Roma etiam sua plaudente, cumque ipsa, cunctis eidem, atque rei Antiquariæ benè volentibus, inseri gaudebit; quaque mihi etiam huc ab Amsteledamo, sed semel in anno, atque sæpè tardiùs advecta, Transalpinæ nostræ

eruditionis, apud communes amicos, Indicis partes lætus ago. Munus demum tuum, Menandri ac Philemonis reliquias ; (ſed heu Græcorum, recentiorum verò, piis fraudibus, doloque malo, reliquias tantùm !) legere avidiùs incipienti, intervenit Illuſtriſſimus Antonius noſter Magliabechius, & ſecum abſtulit : brevis equidem illa interpoſita meis deliciis, ſed non & inutilis ideo, publicam in rem, & ſtudiis, mora ; quum nihil pœnè interſit, ab ipſo ille, an à cunctis fermè aliis per urbem eruditis legantur ; ea eſt viro memoria, ea cum litteratis omnibus conſuetudo. Brevì quoque ad magnum ſe opus accinget Brencmannus, comite laborum optimo Salvino : ut ita in poſterum, non ut antea, Centones ſolùm Tribonianos, ſed ipſa Juriſconſultorum ſcripta atque opera, verèque Civilem, Romanamque ſapientiam, non à Græculis Byzantinis interpolatam adeo, miſerèque in hunc uſque diem vexatam, lectoribus bona fide repræſentet. Interim ſpem etiam das, prioribus litteris, poſtremiſque heri redditis, quibus Italos, Majorum laudibus ad paria facienda, accendis excitaſque, legendi Oroſium novo ineunte anno ; quem Cl. Clerico, atque inde bonis litteris, ſtudiiſque communibus, fauſtum precor, atque felicem. Vale. Florentiæ. Prid. Æræ Chriſt. 1709.

IL-

ILLUSTRISSIMO VIRO

DOMINO HENRICO

A NOVA VILLA

SERENISSIMÆ REGINÆ BRITANNIÆ ABLEGATO EXTRAORDINARIO.

S. P. D.

ACARNAN.

LXXIII.

RЕcepiſti Vir Magne, affectu haud vulgari Piſcium querelas, & vindicias, admiſiſti mutos ſuorum Jurium defenſores intra Muſei Tui Limina, imò quod, magis eſt, in cauſa eorum judicaſti. Tribuo multum impenſo Tuo, erga literas favori, multum ſubacto Tuo judicio; parùm fortè tædio, quod novorum undique affluentium, & nil niſi incoſtantem ævi hujus conditionem monſtrantium mole obruto Tibi ſuboritur, quod ex veteri Mundo nova adeò facilè admittis. Accipe nunc Illuſtriſſime Nevvtone, aliud hujus generis, quidem opuſculum vegetabilia ſpectans, quorum defenſionem ipſe in me ſuſcepi. Accipe, lege, Judica, & Auctorem porrò ama. Tiguri d. 8. Jan. 1710.

JO-

JOHANNI JACOBO
SCHEUCHZERO. S.

LXXIV.

HErbarium tuum Diluvianum, & titulo ac opere ſpecioſum, Vir præſtantiſſime, nuper Mediolano excepi, Querelis Vindiciiſque Piſcium, re ipſa, atque argumento, pænè coævum; par ſane eruditione, & Figurarum Iconumque varietate ac elegantia, neque certè minori, me quidem erga, eruditiſſimi Auctoris benignitate comitateque. Volebam quoque & ipſe pridem ex Magni Ducis opibus aliquid etiam conferre, ſed dum longiùs trahebatur negotium, ſentio doleoque admodùm, jam tempora agendi præteriſſe, unàque modum, referendi gratiam muneri tuo, optimum, Tibique etiam, ut ex tuis poſtremis, optatum; adeoque utrique noſtrum, ex æquo, ſummeque placiturum. Interim verò, quod unum ſuperarat, Exemplar alterum, quo Famæ Auctoris, atque operis utilitati, latius ſpargendis, ſimulque commodis ex vera Philoſophia provenientibus, conſuleretur, in manus tradidi Comitis Magalotti.

Unius

Unius insedit pectus cui totus Apollo,
Et sapere, & fari, magno concessit Alumno,
Consiliisque simul Regum, studiisque præesse.

Quique omnium primus, præterito sæculo, in lucem & publicos usus, neque minùs in exemplum suo ævo ac futuris; acta & observationes, circa res Naturales, Academiæ hic quoque Leopoldinæ, quæ Vulgo audiit *Del Cimento*, protulit ediditque: à qua demum postea, Celeberrimæ illæ Academiæ Regiæ, Londini, Lutetiæ Parisiorum, ac Berolini, (quarum prima, ultimaque, Socio Scheuchzero, sive suo Acharnane, gaudent superbiuntque) quasi à fonte suo derivabantur, ut ab Homero, Vates. Pergas igitur, ut incæpisti, Vir Magne, Mundi nostri origines, ex Reliquiis prioris, fractique Orbis, investigare felicitèr demonstrareque, Religionem cum Philosophia conciliando, alteramque alteram confirmando, illustrandoque. Idque omne, stylo, pro more, amœno gratoque condire, sic Eloquentiæ litando: & quid majus, utiliusque, quam,
simul, & jucunda, & idonea dicere vitæ? Vale. Flor. xv. Kal. Mar. 1710.

PE-

PETRO HIERONYMO
BARCELLINI, S.

LXXV.

PArùm intereſt, ut ex tuis, Optime Barcelline nimium liquet, utrum quis ſenex fuerit, an Juvenis, quum utrinque amici noſtri ex orbe, atque Turba diſcedunt, niſi quod accedens primis annis, & quodam ætatis vere florentibus fatum, paulò acerbiùs quodammodo, & tantum non præcipitatum eſſe videatur; & præſertim nuperum Nobiliſſimi Caroli Beaufortii, ſeu non illud priùs prævifum, adeoque dilatum à medicis, ſeu quod vere dolendum, quodque ſimul indignationem cunctis movere poſſit, intempeſtivis noxiiſque remediis, acceleratum, potiùs atque accerſitum fuerit. Quod quæſo quid aliud eſt, quam Virgilianum illud in medium proferre?

Ferrumque armare veneno.

Diſputatum olim, utrum à morbis, an à Medicis plures interierint, & à partibus Medicorum erat Rex Carolus Secundus, qui cum Londini deceſſerat Medicus, & Arte, & Scriptis celeberrimus VVilliſius, atque eodem forte tempore decreſcebant

bant in Urbe funera, id ipſe in argumentum ſuæ ſententiæ trahebat. Propriæ ſunt quidem nonunquam Artes Urbibus, quibus aliæ alias ſuperant: an autem Roma illa medendi unquam præſtiterit, non quæro. Veteres unum memorant Celſum, Vos nunc Lanciſium jactitatis. Te vero interim, Mi Amice cariſſime iis eſſe viribus, ea ſalute frui optarim, ut Tibi nequaquam Medico, vel medicina opus fuerit. Vale. Flor. xv. Kal. Apr. 1710.

GISBERTO
CUPERO. S.

LXXVI.

Literas medio ferè Januario à Te ſcriptas, Vir Illuſtriſſime præſtantiſſimeque, & ipſe, & optimus ſenex Antonius, noſtri ſimul atque ſtatus apud vos Literarii, memores; lubenter equidem legimus, alioſque deinceps amicos communis nobiſcum voluptatis compotes quoque fecimus. Ficoronus nuper ſcripſit, ſe brevi opus ſuum, in Bataviam Tibi tranſmiſſurum, partem verò ejus extremam, in qua ſua inſerit (ut in altera, quæ

in

in Monfalconio displicuerunt) ipse in dies Roma aduectam, à Liburno expecto. Interim ab Urbe accepi, Museum Kircherianum, seu potius Bonannianum, ab ipso Patre Bonanno editum, plenum sane figuris elegantioribus, partim ad rem antiquariam, partim ad res naturales, spectantibus. Sed oh quam nostra hic supellex Medicea, Romanam illam, & numero, & magnificentia axcederet, neque minùs fortè, quam Palatia Principum, Civium ædes; parùm quoque abest, quin dixero, quam vel Roma Vetus, & Tua Romam Hodiernam! Sed læntè procedit opus, ut semper fermè publica, ferè instar Laurentiani Mausolei, quod aliud forsitan sæculum requiret, antequam ritè absolvi, dedicarique possit. Sed non sunt omnia à nobis anticipanda, relinquendum, & aliquid industriæ ac voluptatibus posterorum. Interea vero cùm Pax cunctis optata, grataque advenerit, quæque in propinquo esse dicitur, videbimus etiam, an qui tantum armis nuper præstiterint, paria non etiam postea facturi sint in Literis. Gallica, & Civilia Bella, (qualia sunt inter verè Christianos omnia) Tempora Augusti sequebantur: atque eadem Ætas, fortissimos tulit Heroum, & clarissima Mundi Ingenia. Vale. Florentiæ. xv. Kal. Apr. 1710.

NO-

NOBILISSIMO, ATQUE ERUDITISSIMO VIRO

HENRICO NEVVTON

POTENTISSIMÆ ANGLORUM REGINÆ,

Apud Regiam-Celsitudinem COSMI III. M. *Ducis Etruriæ, nec non apud Serenissimam Gennensium Rempublicam,*

A B L E G A T O.

GUIDO GRANDUS FELICITATEM.

LXXVII.

INcredibile sciendi desiderium, & inexplebilem, abstrusa quæque, magisque profunda rimandi, cupiditatem humanæ menti summus Naturæ Conditor indidit, ut ad Auctoris sui cognitionem, non solùm officii sui debito sollicitante, gratique etiam amoris stimulo urgente, sed ampliùs objecti ipsius sublimitate ineffabili invitante, quodammodò excitaretur. Huic genio præ omnibus indulgentes, imò fræna laxantes, acutissimi, ac præstantissimi Mathematici, assiduo, & operoso studio in id maximè incubuerunt, ut ordine perspicuo rationis suæ vim gradatim promoventes, ex primis, planissimis, ac cuilibet facilè obviis veritatibus, quarum notitiam ab ipso Deo Opt.

Max. noſtris animis inſertam accepimus, ad alias magis arduas detegendas ſibi viam munirent, eo ſucceſſu, quem pauci licèt pro merito intelligant, plerique tamen in dies ſentiunt, & omnes jure mirantur. Nam, ut cetera omittam admiranda Theoremata, quæ ſe ab ipſis Geometriæ naſcentis exordiis prodiderunt, velut de æqualibus triangulis, & parallelogrammis in eadem baſi, atque in iiſdem parallelis, ad quàmlibet diſſitum intervallum obliquè excurrentibus: de ſpatiis quantumvis exiguis ad quamvis lineam applicandis, adeoque ad perimetrum majorem quolibet dato redigendis &c., quæ nunc, ut nugas, & crepundia ætatis illius deſpicimus: manet adhuc inconcuſſa adverſus omnem reluctantis imaginationis conatum, adverſus inanes Scepticorum cavillationes, & Pſeudophiloſophorum impetus, priſcis olim temporibus demonſtrata, cujuſvis magnitudinis infinita Diviſibilitas: manet tam certa, & evidens, quàm adhuc intellectui noſtro incomprehenſibilis, quæ ante omnem hominum memoriam olim detecta fuit, nonnullarum quantitatum Incommenſurabilitas, quam ſiquis ignoraret, hunc non hominem, ſed pecudem potius dicendum Plato cenſebat: manet adhuc numquam non celebranda, æquè ac ſemper ſtupenda illa Aſymptotorum affectio, quam, adoleſcente jam Geometria, Conici Scri-

Scriptores deprehenderunt, nunc autem Mathematici recentiores, non ad unam, aut alteram curvam, Hyperbolam ſcilicet Apollonii, & Conchoidem Nicomedis, dumtaxat reſtringi, ſed innumeris prorſus novis lineis facillimæ deſcriptionis, nonnullis etiam antiquis eadem lege continuatis, ut Nicoſtrati Quadratici, & Dioclis Ciſſoidi, convenire demonſtrarunt. Verùm hæc nulla ſunt, ſi cum illa felici non minùs, quàm audaci Geometriæ, virilitatem ſuam jam adeptæ, aggreſſione conferantur, qua ſcilicet innumeros terminos in unam ſummam finitam colligere, immenſæ longitudinis ſolida, & ſuperficies, terminatæ, ac undique circumſcriptæ ſui generis areæ coæquare, infinitarum quantitatum proportiones, & gradus diſtinguere, & infinitè parva magnitudinum elementa reperire, atque in varias claſſes diſtribuere docuit. Neque verò ad ſterilem, & otioſam dumtaxat ſpeculationem hæc pertinere, non etiam externis hominum uſibus, quibus civilis vita maximè indiget, inſervire quis arbitretur: nulla quippe adeò abſtracta, & ab omnis materiæ commercio remota cognitio in Geometricis aſſignari poteſt, cui vel nunc, vel aliquando, fructus aliquis ex his, quæ apud vulgus in pretio eſſe ſolent, non ſit referendus, ſive inde per ſe ipſum pendeat, ſive mediis aliis notitiis ejuſdem, aut al-

terius Scientiæ, quam prior illa cognitio perfecerit. Profundioribus utique Geometriæ ſpeculationibus, & abſtruſioribus Analyticæ Calculis, tum Mechanicam, tum Opticam, tum Aſtronomiam, tum Nauticam, tum Geographiam, tum Architecturam, ac cæteras denique Scientias, & Artes, Reipublicæ commodis, & utilitatibus proſpicientes, auctas hodie, locupletatas, & ad faciliorem methodum redactas accepimus, noviſque ſemper incrementis, recentiorum Mathematicorum beneficio, magis ac magis in dies perficiendas ſperamus. Quocirca ſumma ſollicitudine omnino curandum eſt, ut profundiores Geometrarum Theoriæ, quas perſe jucundiſſimas, & de univerſo hominum genere tam benè merentes experimur, aſſiduè promoveantur, habitoque inter veras, & (ſiquæ irrepſerint) falſas delectu, his confutatis confirmentur illæ, atque ab objectis fortaſſe ſcrupulis vindicentur. Hinc, cùm Clariſſimi, inter præcipuos inclytæ Nationis tuæ Mathematicos, Joannis VVallisii PLUSQUAM-INFINITA ſpatia, quæ primus ipſe inter hyperbolas infinitas altioris ordinis, ſumma cum omnium admiratione, detexit, à nonnullis Regiæ Pariſienſis Academiæ Geometris nuper in dubium vocari, tum apertè rejici animadverterem, operæ pretium facturum me exiſtimavi, ſi rem totam [quæ maximi eſt in

ſcien-

ſcientiis noſtris momenti, ob connexionem, quam cum methodo recentiorum Analyſtarum Scientia hæc Infiniti ſortitur] iterum examini ſubjicerem, & ad lydium Geometriæ lapidem exigerem, de tam celebri controverſia deliberaturus : cùmque VVallifii veſtri partibus multiplex ab ipſa veritate ſuffragium accedere deprehendiſſem, irrogatam Viro graviſſimo injuriam propulſandam, inuſtam immortali ejus Nomini labem abſtergendam, ejuſque doctrinam ab omni fallaciæ ſuſpicione hoc libello purgandam, Te potiſſimùm hortatorem, conſtitui. Novos addidit operi ſtimulos ipſamet Illuſtriſſima Regalis Societas, à Sereniſſimo Rege Carolo II. ad naturales Scientias promovendas fundata, dum me, obſcurum, ac peregrinum hominem, inter ſocios ſuos ultrò conſcribendum cenſuit, meaſque, in Armachani Præſulis ſyſtema ſonorum, ſpeculationes, Illuſtriſſimo Præſide Iſaac Nevvtono Equite aurato, Mathematicorum noſtri ſæculi Principe, necnon Doctiſſimo Haulæo, in Univerſitate Oxonienſi Profeſſore Aſtronomiæ Saviliano, ſummè probantibus, ejuſdem Academiæ actis inſeri, & inter philoſophicas Tranſactiones edi mandavit : cui quidem honori, ut aliqua ex parte me gratum oſtenderem, nihil opportunius, & huic propoſito accomodatius occurrit, quàm ſi prælaudati VVallifii, qui Regiam ipſam Societa-

tem

tem tantoperè illustravit, famam ab illata calumnia defendendam hac Geometrica Disquisitione susciperem, quam, meo nomine, eidem Amplissimo Academicorum Cætui communicandam, Tibi offero, Vir Illustrissime, atque Eruditissime, ut mei simul erga Te obsequii monumentum aliquod apud posteros maneat, nulla temporis injuria intercidendum. Nihil attinet, ut in Virtutum tuarum, hoc qualecunque venerationis testimonium suo veluti jure exigentium, uberrimum campum excurrere orationem meam permittam, cum ipso etenim præsentis Tractatus titulo amplissimi hujus argumenti fæcunditas decertaret, meque in spatia PLUSQUAM-INFINITA laudum tuarum abduceret, ac dolorem denique nostrum, ex imminentis jacturæ timore conceptum refricaret, dùm à Prudentissima Regina, meritorum tuorum sat conscia, eximiis honoribus auctus in Patriam revocaris, omnium, quibus Eruditio, Doctrina, Facundia, Elegantia tua, cum summa Humanitate conjuncta, perspecta est, amorem tecum, & desideria simul asportaturus. Unum igitur superest, ut Te, qua licet fiducia, supplex exorem, ad libellum hunc benigna, qua soles, fronte excipiendum, ejusque Auctori, quibus ipsum dignaris, benevolentiæ, & gratiæ tuæ officia jugiter continuanda. Vale. Pisis, Pridie Kal. Februarii 1710.

CON-

CONSTANTINO RONCAGLIA. S.

LUCAM.

LXXVIII.

QUantum humanitate tua Reverendiſſime, & Illuſtriſſime Domine, obſtrictus teneor, quum neque pluribus curis, neque doloribus ex morbo vacuus, mea interim minimè legere diſtuleris, hominis equidem exteri, neutiquam ullis priùs officiis, neque vel ſolo aſpectu cogniti; quodque etiam pro eadem benignitate, Italos quoque tuos, brevì inſuper ſpondere lectores, dignatus fueris; mihi multò facilius eſt ſentire, quam exprimere. Si verò hæc noſtra non ipſi penitùs diſplicitura ſint, id totum pendebit, ab eruditione, à prudentia, à comitate optimi Roncagliæ: ſanè priori multum, alteri plurimum, omnia autem ultimæ debeo. At forſitan aliquid etiam indulgendum ſcribenti, animo negotiis inſtantibus non raro impedito occupatoque, atque certè ab impendentibus ex munere, nunquam ſatis vacuo; adde, quod plurima ad amicos raptim data, pro occaſionibus, & ne officio deeſſem; quæ tamen ſin-

ſingula, ſtylo curæque multùm detrahunt: Atqui interim intra mea limina, vel ſaltem ipſorum, tutò ea in poſterum latere poſſe credebam: & inde erat, quod plura fortè minùs cautè calamo excidebant, quæque ore paulo liberiore prolata eſſe videantur; ſermonum ferè adinſtar, qui inter ſuos, familiareſque, remotis arbitris, haberi ſolent. Nunc verò, quum procedente tempore, in numerum molemque quandam excreverint, meuſque hinc in Britanniam diſceſſus quoque urgeat; poſtulantibus demum amicis, aliqua delibavi, ex quibus aliquatenus, cum vobis, tum civibus meis, aliiſque etiam, (ſi tantum aſſequi valeam) conſtare poſſit, quantum à me Italia jure æſtimetur, quantum Filicaia Vates, quantum Averanii, Salvinique Fratres, aliique plurimi, Patriæ veſtræ communis, noſtrorumque temporum ornamenta; atqui minimè omnium prætereundus alter, quem ne modeſtiam legentis onerem, hìc fortè ſatius fuerit intelligi, quam nominari; quique ex operibus, cunctis innoteſcet, ſicque meliùs à Poſteris nominabitur. Vale. Florent. xviij. Kal. Mar. 1710.

EIDEM. S.

LXXIX.

QUòd Optimi Constantini Roncagliæ Nomen inter mea legatur, id & mihi olim maximo Decori erit, & unà Officiorum suorum, meique erga ipsum Obsequii, & Gratitudinis, apud alios etiam, quod maximè in votis erat, aliquali testimonio. Adeoque in extrema parte Voluminis insertum vides, ut quum demum incœperit Opus, sub auspiciis Illustrissimi Sommeri, ita in tuo Reveritissimo Nomine, feliciter quoque desinat; sicque exitum liber omnimodò parem initio consequatur. At spero vestris impressum denique typis Lucensibus, minori saltem tuo incommodo, Vir præstantissime, quam pridem manu exaratum, legeris, jam morbo, atque morbi reliquiis liberatus; ut ita in futurum, & Tibi, & studiis, adeoque Publicæ Rei, unicè, atque optimè, vacare possis. Vale. Florentiæ. Non. Apr. 1710.

DIECI LEZIONI

COMPOSTE

Sopra il Quarto SONETTO della prima parte del Canzoniero del Petrarca,

E RECITATE

NELL' ACCADEMIA DELLA CRUSCA

DAL DOTTOR

BENEDETTO AVERANI

FIORENTINO

Professore di Lettere umane nello Studio di Pisa, e Accademico della Crusca.

ALL' ILLUSTRISSIMO SIGNOR

ENRICO

NEVVTON

INVIATO STRAORDINARIO DI S. M. DELLA GRAN BRETTAGNA

All' A. R. del Sereniſſimo G. D. di Toſcana, e alla Sereniſſima Republica di Genova.

IL-

ILL.MO SIGNORE

SIGNORE, E PADRONE COLENDISSIMO.

IL piccolo dono di queste mie Lezioni, che io le dedico, ben volentieri, e di buona voglia viene a presentarsi alla magnificenza di VS. Illustrissima, sicuro d'essere accolto benignamente, e dalla autorità sua illustrato, e difeso dalle calunnie potentemente; poiche in lei si vedono a maraviglia risplendere quelle qualità, che si ricercano in coloro, a quali si deono simiglianti doni offerire. Si vede il diletto, che tra le Cure più gravi la sua mente schiva dell'ozio vile, dalle arti belle si prende: si vede, che nelle Muse ogni suo riposo, ogni sua gioia, ogni delizia ripone, e non contenta dell'eloquenza Latina, ama, e coltiva ancora l'Italiche lettere, e le orecchie dà sovente a poeti, e dicitori Toscani: si vede l'autorità, che non solo per sì eminente grado di Oratore di grande, e gloriosa Reina; ma molto più anche per le sue virtudi egregie, e singolari, per la cortesia, per la prudenza, per la modestia, e lealtà, e piacevolezza si è procacciata; sotto l'ombra della quale sperano queste mie fatiche ritrovare sicuro porto, e quella luce acquistare, che mai per se medesime non conseguirebbono, massimamente vedendo in lei mirabilmente fiorire grand' erudizione, ed eloquenza, che sono le armi con le quali solamente si

possono difendere. Imperciocchè non tanto la Potenza, o la Dignità, o la Grandezza, quanto la scienza, e la facondia sono valevoli a render vana la rabbia dell'invidia, che l'altrui onorate fatiche col suo pestifero fiato cerca d'atterrare. Queste due doti fra l'altre preclarissime illustrano la persona di VS. Illustrissima, e la rendono degna del grado, in cui l'altrui sovrano accorgimento la collocò. Ben vide quell'alta Reina, che quelli, che si inviano a Principi grandi messaggieri, ed interpreti della mente de loro Sovrani, deono aver congiunta la cognizione delle cose coll'eloquenza: e perciò non senza cagione gli Antichi finsero, che Mercurio Messaggiero de gli Dii, fosse dell'arti nobili, e dell'eloquenza inventore; ed Omero fonte d'ogni dottrina dà sempre l'uficio d'Ambasciadore al facondissimo Ulisse, che possedeva eloquenza simile alle nevi vernali, che in gran copia dal Cielo discendono, e in breve ricoprono la faccia della terra; e Vergilio Latino Omero introduce per ambasciadore l'eloquentissimo Ilioneo, e il Tasso Alete dalla cui bocca uscieno

Più che mel dolci d'eloquenza i fiumi.

Tali elegger si vogliono quelli, che debbono appresso Principi stranieri la mente de' Principi loro esporre, e conviene che sieno non solamente per titolo; ma per dottrina, ed eloquenza veri Oratori, e tale è la sua persona, nella quale si unisce e scienza singolare, e non volgare facultà di bene, e acconciamente ragionare, dalle quali

sue

sue belle doti mosso vengo a dedicarle la presente Opera, e confido nel suo patrocinio, e la prego, che le piaccia con quella benignità accogliere, e difendere queste mie Lezioni, con cui, quando nella Accademia nostra si recitavano, l'ascoltava, ed insieme con le medesime dedico a lei me stesso, e mi professo.

Di VS. Illustrissima

Umiliss., e Obligatiss. Servitore
Benedetto Averani.